اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

سه‌شنبه
• ۱۵ شهریور ۱۴۰۱
• ۹ صفر ۱۴۴۴
• ۶ سپتامبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۴۶۲ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۱۴۴ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

خودروهایی که وارد نشده، محل مناقشه شده‌اند

واردات خودرو پس از گذشت حدود ۳ سال از ممنوعیت آن، آزاد شد. براساس سخنان مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت، شرکت‌های متقاضی و دارای شرایط واردات خودرو باید درخواست خود را از ۱۹ شهریور سال جاری به وزارت صنعت، معدن و تجارت ارسال کرده و پس از بررسی کارشناسان مربوطه شرکت‌های واجد شرایط تا پایان شهریور معرفی می‌شوند و مجوز واردات را دریافت می‌کنند. به‌این ترتیب، شرکت‌ها یا افرادی که مجوز واردات را دریافت می‌کنند، می‌توانند از ابتدای مهر ثبت‌سفارش داشته باشند. با وجود ابلاغ مصوبه هیات‌وزیران، واردات خودرو هنوز دارای ابهاماتی در حوزه خودروهای اقتصادی است و درباره نقش شرکت‌های خودروساز در این واردات، انتقادهایی وجود دارد؛ علاوه‌بر اینکه برخی اعضای کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی نسبت به تعیین تعرفه شناور برای واردات خودروهای اقتصادی انتقادهایی دارند.
۴

در صورت تحقق نیافتن برنامه‌های دولت برای کنترل نقدینگی

موج دوم گرانی در راه است

آخرین اعلام مرکز آمار ایران نشان می‌دهد نرخ تورم در مرداد باز هم بالا رفت، این در حالی است که بانک مرکزی و شخص رئیس جمهوری بارها نوید مهار تورم و کنترل نقدینگی را به مردم داده‌اند. واقعیت بازار گویای آن است که تورم مرداد نه تنها کاهش نداشته، بلکه روند افزایشی این شاخص تاثیرگذار همچنان ادامه دارد. در حال حاضر کنترل نرخ تورم عمده‌ترین دغدغه دولت عنوان شده و مهار این شاخص در گرو کنترل نقدینگی است. این موضوع به‌قدری دارای اهمیت است که رئیس جمهوری در ۱۰ فرمان اخیر خود به بانک مرکزی مهار ۳۰ واحدی نقدینگی به‌منظور کاهش تورم را گنجانده است، این در حالی است که بسیاری از کارشناسان معتقدند در صورت تحقق نیافتن برنامه‌های دولت برای کنترل نقدینگی موج دوم گرانی در راه است.
۱۴

ساخت مسکن ارزان به بن‌بست خورد
۱۵

عکس: صمت

سرمقاله
جایگاه ایران در رشد اقتصاد جهان ۲

یادداشت‌های امروز
نقش منحصربه‌فرد تعاونی‌ها در توسعه ۴
پیش‌بینی‌های ناخوشایند از طرح کالابرگ ۸
بازار مریض است ۹
فناوری به حل معضل خاک کمک می‌کند ۱۳

گفت‌وگو
ضربه‌های مهلک تورم به تجارت داخلی و خارجی ۸

گزارش‌های روز
غفلت از سود فناوری در کشاورزی ۱۳
تب تند بازار برنج خوابید ۹

فرم اشتراک

چنانچه تمایل به اخذ اشتراک و دریافت روزنامه صمت دارید لطفا فرم را تکمیل و وجه اشتراک به حساب شماره ۰۲۲۴۱۷۴۱۰۵۰۰۰ و یا شماره کارت ۷۰۷۲-۹۹۹۷-۹۹۱۸-۶۰۳۷ نزد بانک ملی به نام موسسه فرهنگی مطبوعاتی گسترش صنعت، معدن و تجارت (صمت) واریز نمایید. اصل و کپی فیش واریزی را به همراه فرم اشتراک به نشانی خیابان قائم‌مقام-کوچه آزادگان شماره۲۶ ارسال یا برای تسریع امور فرم و فیش مربوط را به شماره ۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸ ارسال نمایید.

لطفا به این نکات توجه فرمایید:

۱- در صورت تمایل به دریافت نسخه‌های بیشتر خواهشمند است در این قسمت (..... نسخه) مشخص نمایید.

۲- روزنامه مشترکین تهران، هر روز از ساعت ۷ تا ۱۰/۳۰ صبح توسط پیک تحویل می‌گردد.

هزینه ارسال در تهران رایگان است

هزینه اشتراک	
۱ ماهه	۱۱۰،۰۰۰ تومان
۳ ماهه	۳۳۰،۰۰۰ تومان
۶ ماهه	۶۶۰،۰۰۰ تومان
۹ ماهه	۹۹۰،۰۰۰ تومان
۱۲ ماهه	۱،۳۲۰،۰۰۰ تومان

متقاضیان محترم شهرستان‌ها برای اخذ اشتراک از طریق دفاتر سرپرستی و نمایندگی‌های روزنامه صمت در مراکز استان‌ها و شهرستان‌ها اقدام فرمایند و یا به شماره ۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸ اطلاع دهند.

مشخصات مشترک
نام و نام خانوادگی:
عنوان موسسه:
تلفن ثابت یا تلفن همراه:
آدرس:
کدپستی:

صمت
صنعت معدن تجارت

ویژه‌نامه سراسری صمت به مناسبت هفته دفاع مقدس منتشر می‌شود

تولید مقدس

با معرفی و نگاهی به زندگی نورانی شهدای بزرگوار
شرکت‌های صنعتی و معدنی در سراسر کشور
در این ویژه‌نامه می‌خوانید:
- دستاوردهای جهادی در عرصه صنعت و معدن کشور
- معرفی مدیران جهادگر
- نگاهی به مقاومت شرکت‌های معتبر داخلی در دوران تحریم

تلفن تماس واحد بازرگانی : ۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۲۱ /۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
تاریخ انتشار: هفته نخست مهرماه ۱۴۰۱
به طورهمزمان در سراسر استان ها

سرمقاله

جایگاه ایران در رشد اقتصاد جهان

(بخش نخست)

رضا پدیدار
رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران

نابسامانی‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی در عرصه‌های ملی و جهانی شرایطی را فراهم آورده که ضرورت‌های سرمایه‌گذاری در برنامه‌ها و هدف‌گذاری‌ها را زیر سوال برده است. به‌دنبال این امر جریان هدایت برنامه‌ها و اهداف عالی سطح نگهداشت و نیز برنامه‌های توسعه‌ای، به‌دلیل نبود ثبات قیمت‌ها و تورم لجام‌گسیخته در داخل و خارج از کشور متوقف شده یا در پایین‌ترین سطح ممکن به مرحله اجرایی در آمده است. افول رشد اقتصادی در جهان و نیز در منطقه بر هیچ کس پوشیده نیست؛ بر این اساس نمی‌توان انتظار رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۲ را داشت. چنانچه بانک جهانی در آخرین گزارش خود پیش‌بینی رشد اقتصادی جهان را اعلام و اشاره کرد جهان در حال ورود به دوره‌ای طولانی از تورم و رشد اقتصادی ضعیف است. این نهاد بین‌المللی در گزارش جدید خود با اشاره به آثار مخرب همه‌گیری کرونا و جنگ اخیر روسیه و اوکراین، پیش‌بینی کرد نرخ رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۲ به ۲.۹ درصد برسد که نسبت به پیش‌بینی قبلی، ۱.۲ درصد کاهش یافته است. باوجود کاهش رشد اقتصادی در جهان، رشد اقتصادی ایران در سال جاری مثبت ۳.۷ درصد پیش‌بینی شده که نسبت به دوره زمانی قبل از روند بهتری برخوردار است. در همین زمینه بانک جهانی نیز در جدیدترین گزارش خود رشد اقتصادی ایران را برای سال ۲۰۲۲ معادل ۳.۷ درصد پیش‌بینی کرده که نسبت به گزارش قبلی این نهاد تغییر نداشته است. البته ناگفته نماند که این گزارش فروکش همه‌گیری کرونا و افزایش نرخ جهانی نفت را از دلایل رشد اقتصادی ۳.۷ درصدی ایران برشمرده است؛ با این حال انتظار می‌رود رشد اقتصادی ایران در سال‌های بعد و به‌دلیل چالش‌های ساختاری حل نشده و سرمایه‌گذاری ثابت ضعیف، محدود شود. در همین زمینه این نهاد رشد اقتصادی ایران را برای سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ به ترتیب ۲.۷ و ۲.۳ درصد پیش‌بینی کرده که به‌طور اصولی از روند محدودتری در سال‌های فوق برخوردار خواهد بود. ضمنا بانک جهانی در این گزارش پیش‌بینی خود را از رشد اقتصادی جهان در سال جاری مورد بازنگری قرار داده است؛ به‌طوری که انتظار دارد رشد اقتصادی جهان از ۵.۷ درصد سال ۲۰۲۱ به ۲.۹ درصد در سال ۲۰۲۲ کاهش پیدا کند.

این پیش‌بینی تا حد زیادی پایین‌تر از پیش‌بینی رشد ۴.۱ درصدی این نهاد برای رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۲ است که قبلا در ماه ژانویه ارائه شده بود. علاوه بر آن بانک جهانی پیش از این نیز پیش‌بینی خود از رشد اقتصادی جهان را به ۳.۲ درصد کاهش داده بود.

بانک جهانی علت این کاهش برآورد رشد اقتصادی را افزوده شدن خسارات ناشی از عملیات نظامی روسیه در اوکراین به اثرات همه‌گیری کووید -۱۹ بر اقتصاد جهانی عنوان و پیش‌بینی کرد اقتصاد جهانی در حال ورود به دوره‌ای طولانی از رشد ضعیف و تورم افزایشی است.

در این حالت خروج اقتصاد ایران از رکود بلندمدتی که در آن گرفتار شده و نیز ایجاد فرصت‌های شغلی بیشتر برای نیروی کار جوان و جویای کار، نیازمند سرمایه‌گذاری‌های بیشتر است، این در حالی است که در یک دهه گذشته حجم سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران کاهش یافته است؛ از این رو لازم است ضمن تحلیل دلایل این افت، راهکارهای گسترش سرمایه‌گذاری برای تبیین جایگاه ایران در رشد اقتصاد جهان را بررسی کرد. در ۵ سال قبل از تحریم‌ها، به‌طور متوسط سالانه ۴۵ میلیارد دلار در بخش ماشین‌آلات سرمایه‌گذاری می‌شد، اما بعد از تحریم‌ها متاسفانه این سرمایه‌گذاری‌ها به کمتر از ۲۸ میلیارد دلار در سال افت کرد و بعد از بدعهدی‌های مستمر غرب و اعمال فشار حداکثری، به سطح ۱۵ میلیارد دلار در سال رسید. به‌طور کلی، میزان سرمایه‌گذاری در ماشین‌آلات به یک‌سوم کاهش یافته و باید چاره‌ای برای این چالش اندیشیده شود، چراکه تحریم از دو کانال بر سرمایه‌گذاری تاثیر گذاشته است. تحریم نفت و وابستگی درآمدی دولت به صادرات نفت، کانال اول اثرگذاری مستقیم تحریم‌ها است. کاهش درآمدهای نفتی، دولت را مجبور کرده با کاهش هزینه‌های عمرانی (سرمایه‌گذاری ثابت دولتی) کسری بودجه را کاهش دهد. در ادامه بحث باید گفت کانال دوم اثرگذاری مربوط به تحریم بخش بانکی و مالی است که کمتر مورد توجه قرار گرفته است. پیش ازتحریم‌ها، شرکت‌های ایرانی می‌توانستند از خدمات نظام مالی سایر کشورها استفاده کنند و بخشی از نیازهای مالی خود را پوشش دهند، چراکه به‌عنوان نمونه صندوق ضمانت صادرات در آلمان این امکان را فراهم می‌کرد تا ماشین‌آلات آلمانی به ایران صادر شود و به‌تدریج طرف ایرانی بدهی خود را به شرکت آلمانی پرداخت کند. در کل به‌دلیل کاهش درآمدهای نفتی و عدم دسترسی به نظام مالی بین‌المللی، میزان سرمایه‌گذاری دولتی و خصوصی بسیار محدود شده است. اما در مواجهه با این تحولات چه باید کرد؟ پاسخ بسیار ساده است؛ تشویق پس‌انداز داخلی و هدایت این پس‌اندازها به سمت سرمایه‌گذاری‌های مولد و اثرگذار که نمونه‌های آن را در سنوات قبل تجربه کرده بودیم. نظام مالی نقش اساسی در تشویق خانواده‌ها به پس‌انداز و سپس سرمایه‌گذاری منابع جمع‌آوری شده دارد، اما نظام مالی نتوانسته کلیه منابع بالقوه داخلی را در جهت منافع ملی تجهیز کند.

رئیس‌جمهوری در آیین شروع سال زراعی جدید:

سود باید در جیب کشاورز برود

رئیس‌جمهوری در آیین شروع سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ با تاکید بر اینکه سود کار کشاورزی باید در جیب کشاورزان برود و دست واسطه‌گران قطع شود، گفت: اگر زنجیره نظارت از تولید تا مصرف جدی‌تر شود، دلالان نمی‌توانند حق کشاورزان را تضییع و اقتصاد کشور را مختل کنند.

به گزارش ایرنا، سید ابراهیم رئیسی در آیین آغاز سال زراعی جدید با قدردانی از تولیدکنندگان برتر در حوزه زراعی که در سالن اجلاس سران برگزار شد، اظهار کرد: نظارت جدی‌تر بر روند تولید تا عرضه محصولات کشاورزی علاوه بر قطع دست واسطه‌گران و سودجویان، سبب می‌شود کالاها گران به‌دست مردم نرسد.

رئیس‌جمهوری خاطرنشان کرد: محصول را از کشاورز به نرخ ناچیز می‌خرند و در میادین مرکزی تره‌بار نرخ بسیار متفاوت است و باتوجه به اینکه کار همه بخش‌های کشاورزی با مصوبه مجلس در یک‌جا متمرکز شده، نظارت جدی‌تر را می‌طلبد تا دست واسطه‌ها و دلالان قطع شود.

رئیس‌جمهوری با تاکید بر همکاری اساتید دانشگاه و نخبگان حوزه کشاورزی با بخش‌های اجرایی تصریح کرد: کشاورزی باید در همه بخش‌ها علم‌پایه و تکنولوژی‌پایه باشد و به تولید دانش‌بنیان هم در این عرصه باید توجه و اهتمام ویژه داشت.

وی ادامه داد: صنایع تبدیلی به کار کشاورزی جهت می‌دهد و جلوی خام‌فروشی را می‌گیرد و ارزش افزوده ایجاد می‌کند که باید سود آن به جیب خود کشاورز برود و انجام این کارها در برنامه توسعه نیز پیش‌بینی و در سیاست‌های کلان کشاورزی ابلاغ شده است.

رئیس دولت سیزدهم گفت: کشاورزان به تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در دولت و مجلس کمک کنند؛ چون با کمک به هم در زمان محدود می‌توانیم به استقلال در کشاورزی دست یابیم.

رئیسی با بیان اینکه می‌توان با مدیریت در الگوی سودآور کشت و منابع آبی به خودکفایی در حوزه کشاورزی رسید و نیازهای کشور را برطرف کرد، بازنگری در فرآیندهای افزایش بهره‌وری را ضروری دانست و اظهار کرد: رشد اقتصادی در کشور در گرو افزایش سرمایه‌گذاری و بهره‌وری است.

وی بر همین اساس متذکر شد: در بهره‌مندی از خاک و آب، باید قدر خاک حاصلخیز را بدانیم و منابع آبی را مدیریت کنیم و با استفاده از روش‌های نوین، آبیاری قطره‌ای یا زیرسطحی داشته باشیم.

رئیس‌جمهوری در بخش دیگری از سخنانش با تاکید بر مقابله با تغییر کاربری اراضی گفت: جلوی فعالیت سوداگران در تغییر کاربری‌ها را باید گرفت. تغییر اراضی کشاورزی باید ضابطه‌مند و منضبط باشد و نباید اجازه داد به سرمایه‌های بزرگ کشور از جمله جنگل‌ها که چه‌بسا حافظی در برابر سیل هستند، دست‌اندازی و تعرض شود.

برگزاری نخستین رویداد فناورانه صنعت ساختمان

محمد انوشه‌ئی- نخستین رویداد فناورانه صنعت ساختمان و مسکن با محوریت طرح جهش تولید مسکن با حضور جمعی از مسئولان کشوری و معاونان وزیر راه و شهرسازی، روز دوشنبه، ۱۴ شهریور در مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی برگزار شد.

به گزارش صمت این رویداد با محوریت طرح جهش تولید مسکن به موضوعاتی همچون زنجیره تامین مسکن دانش‌بنیان، صنعتی‌سازی، افزایش سرعت و کیفیت ساخت، صرفه‌جویی در مصرف انرژی و کاهش هزینه‌های ساخت مسکن می‌پردازد.

برگزارکنندگان این رویداد، ستاد وزارت راه و شهرسازی، مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، معاونت مسکن و ساختمان، معاونت معماری و شهرسازی، سازمان ملی زمین و مسکن، شرکت عمران شهرهای جدید، سازمان مجری ساختمان‌ها و تاسیسات عمومی و دولتی و شرکت بازآفرینی شهری ایران بودند.

در افتتاحیه این برنامه، محمدمهدی حیدری، سرپرست مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی با اشاره به قانون جهش تولید و تامین مسکن گفت: هدف اصلی از برگزاری این رویداد آن است که حلقه واسطی بین شرکت‌های دانش‌بنیان، شرکت‌های سازنده و سازمان‌های متولی ساخت مسکن در کشور باشد.

در ادامه این رویداد فاطمه‌سادات حمیدیان، رئیس مرکز سیاست‌های راهبردی وزارت راه، مسکن و شهرسازی با بیان اینکه در مرکز سیاست‌های راهبردی وزارت راه، مسکن و شهرسازی دو رسالت تحول‌آفرین را در دستور کار داریم، افزود: یکی از این رسالت‌ها بهره‌برداری از ظرفیت‌های تحقیقاتی و فناورانه و تعریف پروژه‌های مسئله‌محور است. اگر نخواهیم از این ظرفیت‌های فناورانه در صنعت مسکن بهره‌برداری کنیم، ساماندهی و تحول در این صنعت میسر نخواهد بود.

وی دومین رسالت این مرکز را تهیه نظام‌نامه ارزش در شرکت‌ها و واحدهای تابعه وزارت راه دانست و اظهار کرد: به‌طور متوسط سالانه ۵۰۰ واحد مسکونی ساخته می‌شود که باتوجه به اجرای طرح نهضت ملی مسکن و قانون جهش تولید دانش‌بنیان، بهترین زمان برای توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در این حوزه است.

حمیدیان ادامه داد: از حدود ۷ هزار و ۲۰۰ شرکت دانش‌بنیان موجود در کشور، ۷۹ شرکت فعال در صنعت ساختمان موفق به دریافت تاییدیه‌های فنی مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی شدند که این عدد نشان می‌دهد یک درصد شرکت‌های دانش‌بنیان در صنعت ساختمان وارد شدند و ضرورت دارد این شرکت‌ها توسعه و ارتقا یابند.

در بخش دیگر این رویداد محمود شایان، مدیرعامل بانک مسکن اعلام کرد: ساخت باکیفیت و ارزان مسکن در مقابل نظام ساخت‌وساز سنتی است که طول دوره مشارکت را حداکثر به ۳۶ ماه رسانده و موجب گرانی مسکن و کاهش تمایل مشارکت بانک‌ها در طرح‌های دولتی شده است.

وی افزود: غیر از بانک مسکن، باقی بانک‌ها به تکلیف قانونی خود برای مشارکت در نهضت ملی مسکن، عمل نکردند. بانک‌ها حاضرند مالیات پرداخت کنند، اما در طرح نهضت ملی مسکن مشارکت نکنند، چون طول زمان بازگشت پول به بانک زیاد است، این در حالی است که در دولت قبل سهم تسهیلات مسکن از ۱۸ درصد به ۵ درصد کاهش یافت و حالا آثار کاهش مشارکت را می‌بینید؛ چرا باید دوباره این موضوع را تجربه کنیم.

به گفته شایان، قانون مشکلی ندارد و می‌گوید ۲۰ درصد تسهیلات به بخش مسکن تعلق بگیرد که بخش عظیمی از این تسهیلات به بخش صنعت سرریز می‌شود.

نباید آسیب‌های سوءمدیریت تولیدکننده به مصرف‌کننده تحمیل شود

وزیر صمت گفت: باتوجه به ممنوعیت چهارساله واردات خودرو، تنظیم آیین‌نامه واردات باید دقیق انجام می‌شد. در این آیین‌نامه لزوم انتقال فناوری و ارائه خدمات پس از فروش مورد تاکید قرار گرفته است.

به گزارش صمت، رضا فاطمی‌امین در نشست خبری با بیان اینکه در سال جاری در بیشتر محصولات رشد تولید قابل‌توجهی داشته‌ایم که نشان‌دهنده فعالیت بخش صنعت، معدن و تجارت است، اظهار کرد: در محصولاتی همچون فولاد خام ۵.۲ درصد، محصولات فولادی ۴.۹ درصد، آلومینیوم ۸.۴ درصد، کنسانتره ۲۰ درصد، شیشه جام ۷ درصد، ظروف ۱۷ درصد، خودروی سواری (کامل) ۲۵۰ درصد، پتروشیمی ۹ درصد، پلی استر ۵ درصد، کفش ۳۱ درصد و تلویزیون ۶ درصد رشد تولید داشته‌ایم.

وزیر صمت افزود: البته در محصولاتی مانند کمباین کاهش تولید داشتیم. در تولید روغن خوراکی و پودر شوینده هم به ترتیب ۲۶ و ۷ درصد افت تولید را تجربه کردیم. البته این کاهش تولید به‌معنای کمبود در بازار نیست.

وی در پاسخ به سوالی درباره واردات خودرو با بیان اینکه ۲۵ درصد تولید ناخالص داخلی کشور تحت پوشش وزارت صمت است و سهم خودرو از این شاخص اندک است، گفت: واردات خودرو از نظر وزارت صمت بنا به ۳ دلیل بلامانع است، زیرا فضایی در کشور وجود دارد که قصد ایجاد انحصار و حمایت بی‌حدوحصر از صنعت خودرو را دارد؛ پس با باز شدن باب واردات این انحصار و حمایت شکسته می‌شود.

فاطمی‌امین گفت: از سویی دیگر به‌دلیل تراز نبودن بازار خودرو، این بازار دونرخی شده که نرخ بازار متناسب با دلار تعیین می‌شود و مردم برای حفظ ارزش پول و سرمایه خود خودرو می‌خرند.

وی افزود: دلیل سوم این بود که در سبد محصولات داخلی خودرو اقتصادی باکیفیت نداریم؛ پس باید از مسیر واردات فقدان محصولات اقتصادی را جبران و بعد به سمت داخلی‌سازی برویم و این نقیصه را برطرف کنیم.

وی درباره توقف عرضه خودرو در بورس کالا که در بهار با دستور وزارت صمت انجام شد، گفت: ما به تقویت بورس کالا در ۶ ماه گذشته کمک زیادی کردیم. شیشه، فولاد و... در بورس کالا عرضه می‌شوند. ما مخالف شفافیت نیستیم.

فاطمی‌امین درباره قیمت‌گذاری دستوری خودرو گفت: قیمت‌گذاری باید منافع تولیدکننده و مصرف‌کننده را در نظر بگیرد. قرار نیست آسیب‌های ناکارآمدی تولیدکننده را به مصرف‌کننده تحمیل کنیم.

وی افزود: به دلیل سوءمدیریت، تولید گران درمی‌آید؛ پس ما به‌عنوان وزرات صمت که حامی تولیدکننده و مصرف‌کننده هستیم، نرخ را کنترل می‌کنیم.

وزیر صمت درباره احتمال ممنوعیت دوباره واردات در سال ۱۴۰۶ تصریح کرد: ۵ سال بعد واردات ممنوع نمی‌شود، بلکه طبق آیین‌نامه سرمایه‌گذاری باید تا ۵ سال بماند.

▣ اجازه واردات لوازم خانگی را نمی‌دهیم

وی درباره صنعت لوازم خانگی گفت: در ۵ ماه امسال در تولید لوازم خانگی ۱۷ درصد رشد داشته‌ایم.

وزیر صمت ادامه داد: صنعت لوازم خانگی روند رو به رشدی دارد و برنامه‌ای برای واردات نداریم، بلکه برنامه برای صادرات داریم و با چند کشور خارجی مثل روسیه و عمان به توافق رسیده‌ایم که در قالب سرمایه‌گذاری مشترک در آن کشور تولید داشته باشیم؛ یعنی قطعه و فناوری می‌فرستیم و در آن کشور تولید انجام می‌شود. قبلا ما مونتاژکار بودیم و الان فرآیند برعکس شده است.

▣ فعال‌سازی ۴۷۰ واحد صنعتی تعطیل

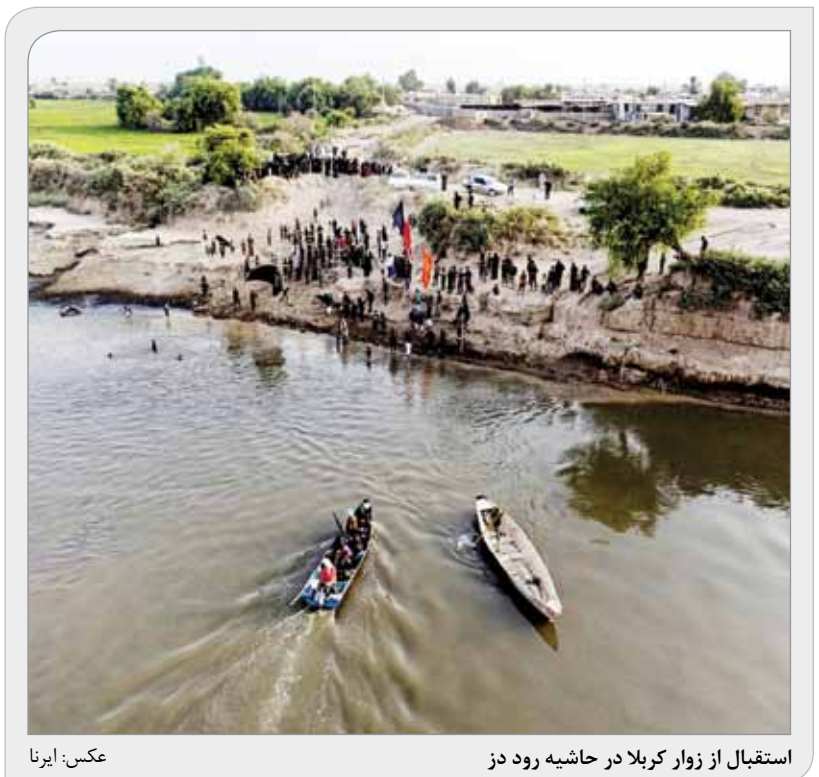
وی درباره احیای واحدهای صنعتی هم گفت: از ابتدای سال تاکنون ۴۷۰ واحد صنعتی تعطیل فعال شد.

وی همچنین درباره سرمایه‌گذاری خارجی انجام‌شده در کشور، اظهار کرد: در ۵ ماه نخست امسال در ۶۱ پروژه در بخش‌های صنعت، معدن و تجارت به ارزش ۳۵۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری اتفاق افتاد که استان‌های فارس، خراسان جنوبی، خراسان رضوی، هرمزگان و تهران در این زمینه پیشرو بودند.

فاطمی‌امین درباره امضاهای طلایی گفت: در گام نخست جاهایی که امضاهای طلایی و فساد وجود دارد را شناسایی کردیم که یکی از این محل‌ها مربوط به بخش واردات بود. یکی از این حوزه‌ها صدور کارت بازرگانی بود که روند آن سال گذشته اصلاح شد و رویه رتبه‌بندی را برای واردات اعمال کردیم و همین رویه را برای صادرات نیز اعمال خواهیم کرد.

وزیر صمت افزود: در محاسبه و دریافت حقوق معدنی هم احتمال فساد وجود دارد؛ بنابراین اطلاعات مربوط به تولید و خرید و فروش مواد معدنی باید در سامانه جامع تجارت اعلام شود. اگر یک واحد معدنی فرآورده‌های معدنی بخرد و فاکتور و صورت‌حساب الکترونیکی نداشته باشد، باید مالیات بدهد.

عکس روز

استقبال از زوار کربلا در حاشیه رود دز

عکس: ایرنا

ویژه‌تر از خبر

منتظر پاسخ امریکا هستیم

سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: پاسخ ایران به طرف‌های دیگر در مذاکرات رفع تحریم‌ها سازنده، شفاف و قانونی بوده است. به گزارش ایسنا، ناصر کنعانی در نشست خبری در پاسخ به سوالی درباره لغو تحریم‌ها در جریان توافق احتمالی و آخرین روند مذاکرات رفع تحریم‌ها اظهار کرد: لغو کامل تحریم‌ها علیه دولت و ملت ایران از اهداف اساسی مذاکرات جاری بین ایران و طرف‌های مقابل است. وی ادامه داد: همان طور که می‌دانید، تاکنون نشست‌های مختلفی در زمینه رفع تحریم‌ها برگزار شده و آخرین دور آن نیز در وین بوده و پس از آن متن پیشنهادی ازسوی هماهنگ‌کننده اتحادیه اروپا به طرف‌های مذاکره‌کننده داده شده است.

پاسخ ایران در موعد مقرر ارائه شد و متعاقبا پاسخ طرف امریکایی با تاخیر قابل‌توجهی از طریق هماهنگ‌کننده اتحادیه اروپا دریافت شد. سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان با بیان اینکه ایران نقش متعهدانه و مسئولانه خود در زمینه توافق برجام و مذاکرات رفع تحریم‌ها را ایفا کرده و منتظر پاسخ دولت امریکا هستیم، گفت: ایران دیدگاه‌های خود را به طرف اروپایی منتقل کرده و منتظریم دیدگاه و پاسخ طرف مقابل را بشنویم.

وی اظهار کرد: پاسخ ایران سازنده، شفاف و قانونی بود و می‌تواند در صورت وجود اراده سیاسی متقابل زمینه‌ای را فراهم کند تا در زمان کوتاه جمع‌بندی مذاکرات انجام شود و توافق صورت گیرد. کنعانی تاکید کرد: لغو تحریم‌ها و انتفاع اقتصادی ملت ایران از اهداف اساسی ماست و ایران در این زمینه تلاش می‌کند و این از اولویت‌های اساسی تیم مذاکره‌کننده ایران است. کنعانی درباره ادعاهای اخیر رژیم صهیونیستی مبنی بر حمله به اماکن ایران در سوریه گفت: اقدامات غیرقانونی رژیم صهیونیستی در حمله به زیرساخت‌های سوریه متاسفانه همچنان ادامه دارد. وی با بیان اینکه متاسفانه این حملات در نتیجه حمایت دولت امریکاست و دولت امریکا نیز به‌طور غیرقانونی بخشی از نیروهای خودش را در مناطقی از سوریه مستقر کرده، اظهار کرد: ما معتقدیم کلیه اقدامات رژیم صهیونیستی علیه زیرساخت‌های سوریه اعم از نظامی و غیرنظامی غیرقانونی، نامشروع، تجاوزکارانه و ناقض قوانین بین‌المللی است. سخنگوی وزارت امور خارجه تاکید کرد: حضور جمهوری اسلامی ایران در سوریه مستشاری و به درخواست رسمی دولت سوریه صورت گرفته و اساسا این ادعاها باطل است. وی بار دیگر با محکومیت حملات رژیم صهیونیستی به اماکن و زیرساخت‌های سوریه گفت: این اقدامات باید به‌طور جدی موردتوجه جامعه بین‌المللی و شورای امنیت سازمان ملل متحد به‌عنوان مسئول صلح و امنیت بین‌المللی قرار گیرد و آنها اقدامات بازدارنده خود را انجام دهند.

گسترش صنعت
سه‌شنبه
۱۵ شهریور ۱۴۰۱
۹ صفر ۱۴۴۴
۹ سپتامبر ۲۰۲۲
شماره ۲۱۴۴
پیاپی ۳۴۶۲

خودروهایی که وارد نشده محل مناقشه شده‌اند

غفلت از سود سرشار فناوری

موج دوم گرانی در راه است

www.sanatnewspaper.com

مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا خبر داد

عرضه ون جدید تا پایان سال

گروه صنعت: مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا با عذرخواهی از مشتریان درباره عدم‌شماره‌گذاری و تاخیر در تحویل خودرو تیبا در چند ماه گذشته، گفت: این خودروها در یک سال گذشته پیش‌فروش شده و از خرداد با نظر سازمان ملی استاندارد، شماره‌گذاری آن متوقف شد که خوشبختانه این سازمان هفته گذشته مجوز شماره‌گذاری را صادر کرده و امیدواریم از هفته بعد، تحویل این خودروها شروع شود.

محمدعلی تیموری، مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا گفت: براساس گزارش‌های دریافت شده و با تلاش‌های صورت گرفته، سطح کیفی محصولات گروه سایپا در چند ماه گذشته افزایش یافته است.

وی تصریح کرد: در چند سال اخیر، لوازم یدکی خارج از رویه استاندارد در اختیار مردم قرار گرفته و در بسیاری از موارد باعث ناایمنی خودرو در بازار شده است؛ از این رو با برنامه‌ریزی انجام شده سایپا اقدام به افزایش عرضه قطعات استاندارد در بازار کرده و در ۵ ماه اخیر، عرضه قطعات استاندارد نسبت به قبل افزایش داشته که این موضوع باعث جلوگیری از ورود قطعات قاچاق و غیراستاندارد به بازار شده است و بر همین اساس، تمام قطعه‌سازان گروه سایپا برای آشنایی بیشتر مردم با فعالیت‌شان در این نمایشگاه محصولات خود را به معرض نمایش گذاشته‌اند.

به گزارش سایپانیوز، مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا با بیان اینکه در حوزه محصولات جدید حاضر به عرضه خودرو با مشکلات قبلی نیستیم، گفت: این تضمین را می‌دهیم که محصولات با کیفیت مناسب عرضه خواهد شد.

او در ادامه افزود: دو خودرو اطلس و سهند روی پلتفرم X۲۰۰ قرار دارد و تمام فرآیندهای طراحی انجام شده و در مرحله تست و گذراندن آزمون استانداردها هستیم؛ البته بعضی از این آزمون‌ها باید خارج از کشور انجام شود. در پلتفرم SP۱۰۰ هم خودروهای شاهین اتوماتیک، آریا و آریا اتوماتیک در حال انجام اقدامات مربوطه قرار دارد.

تیموری درباره خودرو اطلس گفت: خط تولید این خودرو تجهیز شده و تعدادی نمونه تولید شده و فرآیند مونتاژ و تست آن در حال انجام است. برای خودرو آریانیز بیش از ۸۰ درصد فرآیند ساخت قالب‌های آن طی شده و امیدواریم در ۳ ماه آینده قالب‌های این خودرو نهایی شود و تلاش می‌کنیم در سال ۱۴۰۲ این خودرو به بازار عرضه شود.

او افزود: سایپا در حوزه خودروهای تجاری، تولید دو وانت تک‌کابین، دوکابین و ون را در دستور کار دارد. همچنین خودرو ون که در عرصه حمل‌ونقل عمومی قابلیت ارائه خدمات دارد، تا پایان سال در خط تولید قرار خواهد گرفت.

مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا خاطرنشان کرد: با شرکت‌های رنو، سیتروئن و چانگان به‌عنوان شرکای تجاری خود در حال مذاکره هستیم و دو محصول چانگان CS۳۵ پلاس و UNIT در حال تست و انجام عقد قرارداد است و براساس آیین‌نامه واردات خودرو در حال اجرا برای ثبت‌سفارش واردات هستیم. درباره همکاری با شرکت سیتروئن هم، به‌دلیل آنکه خودرو سیتروئن C۳ در شرکت سایپا سیتروئن مونتاژ و مورداستقبال واقع شده بود و زیرساخت آن وجود دارد، در حال مذاکره برای تولید مشترک هستیم.

او گفت: ۷۰ درصد زیرساخت‌های خودرو کراس اوور XRC۳ در کشور وجود دارد که تولید آن در دستور کار قرار گرفته و در حال انجام کارهای آن هستیم.

تیموری افزود: درباره برند رنو هم به‌عنوان شریک تجاری و با توجه به سهامداری سایپا در شرکت رنوپارس و همکاری قبلی با شرکت رنو، سایپا مجوز واردات خودروهایی مانند ساندرو، سیمبل و مگان ۲۰۲۲ را دارد که در حال مذاکره هستیم و قطعا خودروهایی که در رنج قیمتی مصوب است را وارد خواهیم کرد.

او گفت: درباره قوای محرکه هم در سایپا کارهای خوبی انجام شده و پس از ۱۰ سال خط تولید موتور M۱۶ راه‌اندازی خواهد شد و روی خودرو P۹۰ و آریا مورداستفاده قرار خواهد گرفت.

علاوه‌بر این، تولید موتور M۱۵ پلاس که مصرف سوخت آن ۶.۴ و مجهز به توربو با راندمان بالاتر و صدای کمتر است نیز در دستور کار سایپا قرار دارد.

■ تجربه تولید عبور مستقیم

گروه خودروسازی سایپا در مرداد امسال، تولید عبور مستقیم نزدیک به ۱۰۰ درصد را تجربه کرد و این در حالی است که از نیمه مرداد به بعد، تمامی تولیدات روزانه به صورت ۱۰۰ درصد عبور مستقیم، تولید شده و موجودی خودروهای ناقص در این گروه خودروسازی همچنان صفر است.

براساس این گزارش، در مرداد امسال حدود ۲۱ درصد بیشتر از مرداد سال گذشته، خودرو در گروه سایپا تولید شده است. همچنین گروه سایپا در انتهای مرداد افزایش ۵۰ درصدی تولید شاهین و ۱۰۰ درصدی خودرو کوییک را در کارنامه خود ثبت کرد.

رقم افزایش تولید محصولات گروه سایپا در حالی اتفاق افتاده که ۳ خودرو پرتیراژ تیبا، تیبا ۲ و ساینا از خط تولید خارج و تولید کوییک و شاهین جایگزین آنها شده است و با وجود، خروج ۳ خودرو پرتیراژ، گروه سایپا همچنان در مسیر بی‌نظیر رشد تولید حرکت می‌کند.

■ اتفاقات خوب در حوزه فروش و خدمات

قائم‌مقام مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا با اعلام اینکه در سال جاری و آینده اتفاقات خوبی در حوزه فروش و خدمات پس از فروش رخ خواهد داد، گفت: تجربیات شبکه نمایندگی‌ها، سرمایه بزرگی برای گروه سایپا به‌شمار می‌رود.

غلامرضا دفتری در نشست مدیران ارشد گروه خودروسازی سایپا با نمایندگی‌های خراسان رضوی، خراسان شمالی و خراسان جنوبی با بیان این مطلب ادامه داد: تلاش مدیران ارشد گروه خودروسازی سایپا، تولید اقتصادی است و از این به بعد در حوزه فروش و خدمات پس از فروش، با همفکری شبکه نمایندگی‌ها حرکت خواهیم کرد و تغییراتی در ساختارها ایجاد خواهد شد.

دفتری تاکید کرد: باید سهم سایپایدک از بازار قطعات یدکی گسترش یابد و قطعا کیفیت و قیمت در این زمینه تاثیرگذار است.

قائم‌مقام مدیرعامل گروه سایپا با استقبال از انتقادها و پیشنهادهای سازنده شبکه نمایندگی‌ها، به همکاری مشترک سایپا با ایران‌خودرو در زمینه تولید خودرو مشترک اشاره کرد و گفت: این اتحاد، برای مشتریان ارزش‌آفرین خواهد بود و ساختارها و فرآیندهای جدیدی را در فروش و خدمات پس از فروش ایجاد خواهد کرد که در این زمینه انجمن‌های صنفی نقش موثری خواهند داشت.

او ادامه داد: از پیشنهادهایی که منجر به رونق و گسترش کسب‌وکار نمایندگی‌ها شود، استقبال می‌کنیم.

در ادامه سیدمحمدرضا موسوی، مدیرعامل شرکت سایپایدک، با بیان اینکه با همکاری شبکه نمایندگی‌ها و عوامل فروش، کسب‌وکار خدمات پس از فروش بهبود خواهد یافت، افزود: تحقق برنامه فروش قطعات یدکی مستلزم همکاری و همراهی شرکت‌های سازه‌گستر، مگاموتور، قطعه‌سازان گروه و تمام شبکه است و ما از هر پیشنهادی برای بهبود کسب‌وکار نمایندگی‌ها استقبال می‌کنیم.

او با اشاره به بروزرسانی اجرت‌های شبکه نمایندگی‌ها با حمایت مدیرعامل گروه سایپا، گفت: با مساعدت مدیرعامل گروه، پرداخت مطالبات شبکه تسریع خواهد شد.

موسوی ادامه داد: سایپایدک، یک برند معتبر در بازار قطعات یدکی است و مشتریان می‌توانند با اطمینان خاطر از قطعات یدکی با برند سایپا استفاده کنند و شبکه نمایندگی‌ها هم با تکیه بر این برند می‌توانند نفوذ خود را در بازار قطعات یدکی گسترش دهند.

مدیرعامل سایپایدک در ادامه با اشاره به پیشتازی سایپایدک در طرح تشخیص اصالت قطعات یدکی و مبارزه با توزیع قطعات تقلبی در بازار، افزود: تاکنون برای ۵۵ گروه قطعات یدکی شامل استاندارد اجباری، شناسه اصالت کالا دریافت شده است.

او با اشاره به بازرسی‌های مستمر وزارت صنعت، معدن و تجارت از انبار قطعات شبکه نمایندگی‌ها، اظهار کرد: طی بخشنامه‌های گوناگون، این فرآیند به اطلاع شبکه نمایندگی‌ها رسیده است.

در ادامه، مهدی پازوکی، معاون مهندسی گروه سایپا گفت: با تولیدات مشترک با ایران‌خودرو، حجم و تنوع خدمات در خدمات پس از فروش کاهش می‌یابد. در واقع، پلتفرم مشترک باعث کاهش تنوع قطعات در نمایندگی‌ها و کاهش هزینه‌ها خواهد شد.

او افزود: امسال و سال آینده محصولات متنوع با پلتفرم مشترک عرضه می‌کنیم. در عین حال با شرکای خارجی خود نیز وارد مذاکره شده و با چانگان برای تولید دو محصول جدید به توافق رسیده‌ایم که با کاهش تحریم‌ها، عملیاتی خواهد شد.

پازوکی همچنین از عرضه ساینا CVT و ساینا دوگانه‌سوز تا پایان سال خبر داد و گفت: شاهین CVT در بهمن امسال و آریا CVT در اردیبهشت سال آینده به بازار عرضه خواهد شد.

معاون مهندسی گروه سایپا افزود: دو محصول اطلس و سهند در نیمه دوم سال آینده عرضه خواهند شد.

او با بیان اینکه پلتفرم مشترک سایپا و ایران‌خودرو، یک محصول اقتصادی است، یادآور شد: با عرضه پرتیراژ این محصول در دو نوع بنزینی و برقی، کاهش قیمت تمام‌شده و امکان عرضه خودرو ارزان‌تر فراهم خواهد شد. وی درباره محصولات رده بالاتر نیز گفت: خودرو لوکس ما براساس پلتفرم سیتروئن احیا شده و با توجه به اشتراک بالای قطعات این محصول با یکی از محصولات ایران‌خودرو، امکان تولید و عرضه آن فراهم شده؛ بنابراین تا ۲ سال آینده سبد محصولات متنوعی خواهیم داشت که تمام آنها از استانداردهای بالا برخوردارند.

یادداشت

نقش منحصربه‌فرد تعاونی‌ها در توسعه

مسلم خانی
مدرس دانشگاه و مشاور کسب‌وکار

مطالعــه جایگاه و نقش تعاونی‌ها در توســعه اقتصادی، اجتماعــی و فرهنگی بیش از ۳۵ کشــور جهان، حاکی از آن اســت که راه توســعه بخش تعاون از میان «تعاونی‌ها» می‌گذرد. به بیان دیگر، توانمندی و مطلوبیت تعاونی‌هاست که سرمایه‌های انسانی و فیزیکی را به بخش تعاون هدایت می‌کند.

حرفه‌ای شــدن نظــام مدیریت تعاونی‌ها، خوشــه‌ای و شــبکه‌ای شــدن تعاونی‌ها، دانش‌بنیان شــدن تعاونی‌ها، تخصصی و موضوعی شــدن تعاونی‌ها، خلاق و نوآور بودن تعاونی‌ها، ساختارمند شدن روابط کسب‌وکاری تعاونی‌ها با یکدیگر، برقراری پیوندهای همه‌جانبه میان تعاونی‌ها و سایر کسب‌وکارهای پیشتاز و پیشگام و دارای برند معتبر، ایجــاد دپارتمان‌های تخصصــی در درون تعاونی‌ها برای پاســخگویی مبتنی بر نیازهای روز به مشتریان، روزآمدی و بهنگامــی و پویایــی فناورانــه تعاونی‌هــا، آینده‌کاوی و پیشتازی تعاونی‌ها در حوزه‌های گوناگون، عملیاتی‌سازی نظــام تامین مالی جمعی توســط تعاونی‌هــا، ایجاد نظام حکمیت قضایی در درون تعاونی‌ها و چانه‌زنی قدرتمندانه تعاونی‌هــا برای حضــور کارآمد در پروژه‌های توســعه‌ای کشــور، نمونه‌هایی از ویژگی‌های برجسته کسب‌وکارهای تعاونی موفق است. همچنین پایبندی متعهدانه تعاونی‌ها به مســئولیت‌های اجتماعی و نقش‌آفرینی مثبت آنها در توسعه پایدار، ایجاد زنجیره‌های تامین و زنجیره‌های ارزش قدرتمند توسط تعاونی‌ها، راهبری و مدیریت مشاغل خرد و خانگــی و تحت برنــد قرار دادن آنها توســط تعاونی‌ها، ایجــاد هلدینگ‌هــای مادرتخصصــی توســط تعاونی‌ها، بهره‌وری تعاونی‌ها در یکپارچه‌ســازی اراضی کشاورزی و ایجاد تعاونی‌های زراعی بزرگ و صنعتی‌سازی و سبزسازی و هوشمندســازی صنعت ســاختمان از دیگر ویژگی‌های برجســته در این بخش اســت. حتی طراحی و اســتقرار شــبکه‌های ملی و بین‌المللی توزیع سریع و ارزان کالاها و خدمات توسط تعاونی‌ها، توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر و گروه‌های در معرض آســیب و ســازماندهی و ساماندهی و متشکل‌ســازی آنهــا در قالب تعاونی‌ها، متشکل‌ســازی مشــاغل غیررســمی و هدایت آنها به سمت رسمی شدن توســط تعاونی‌هــا، ایجــاد نظــام بانکی و نظــام بیمه‌ای اختصاصی توسط تعاونی‌ها و تعاملات تجاری منطقه‌ای و بین‌المللی توسط تعاونی‌ها نمونه‌های دیگر از ویژگی‌های برجســته کســب‌وکارهای تعاونی موفق به‌شمار می‌روند. نکتــه قابل‌توجه آن اســت که عدم‌وابســتگی تعاونی‌ها به نهــاد دولت و خوداتکایی آنهــا از مهم‌ترین خصیصه‌های تعاونی‌های موفق در اغلب کشورهای جهان است.

جالب اســت بدانیم بین توســعه‌یافتگی بخش تعاون و نبود حاکمیت‌های دولتی بر آنها رابطه‌ای مثبت و معنی‌دار وجود دارد. به‌عبارت دیگر در کشورهایی مانند هندوستان، اسپانیا، ژاپن، کره‌جنوبی، نیوزلند، انگلستان و امریکا که از بخش تعاونی قدرتمندی برخوردار هستند، نقش و جایگاه نهادهای حکمرانی سیاســی دولتی مرتبــط با تعاونی‌ها، بســیار کمرنگ اســت و تعاونی‌ها در این کشورها از طریق اتحادیه‌ها، انجمن‌ها و شوراهای تعاونی هدایت و مدیریت می‌شوند.

این در حالی اســت که تعاونی‌ها هم پیش و هم پس از انقلاب، توســط دولت در ایران پایه‌گذاری شــده و همواره نوعی از حاکمیت و مداخله‌گری آشــکار و پنهان دولت‌ها در امــور داخلی تعاونی‌ها وجود داشــته اســت. به همین دلیل تعاونی‌ها در ایران به لحاظ ســاختاری به نهاد دولت وابســته شــده‌اند و با وجود تصویب قانون بخش تعاونی و وجود وزارت تعاون، بانک توســعه تعاون، صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون و... هنوز هم سهم تعاونی‌ها از GDP کمتر از ۵ درصد برآورد می‌شود.

این در حالی است که تعاونی‌ها در اصول ۴۳ و ۴۴ قانون اساســی، راه سوم توسعه اقتصادی قلمداد شده و با استناد به برنامه‌های ۵ ساله توسعه کشور باید سهم ۲۵ درصدی در توسعه اقتصادی کشور ایفا کنند.

انتصــاب مدیران سیاســی در بخش دولتــی مرتبط با تعاونی‌هــا در دولت‌هــای گوناگون، وجود نــگاه ابزاری به تعاونی‌ها و رقابت‌های مخرب و غیرســازنده بین نهادهای دولتــی و نهادهای غیردولتی مرتبط با حکمرانی تعاونی‌ها و عدم‌اعتمادبه‌نفــس ســازمانی مدیــران آنها، ناآشــنایی دانشگاهیان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و وجود اشکالات بنیادین در قانون توســعه بخش تعاونــی و روزآمد نبودن این قانون و عدم به رســمیت شناخته شدن بخش تعاونی از ســوی گروه‌هایی از کنشــگران قــوای مقننه، مجریه و قضاییــه را می‌توان از جمله دلایل ناکامی فعلی تعاونی‌ها در نقش‌آفرینــی بزرگ در توســعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی کشور دانست.

بــا یادآوری این نکته مهم که راه توســعه بخش تعاونی ایــران از میان تعاونی‌ها می‌گذرد و با تاکید بر این موضوع مهــم کــه خودباوری تعاونی‌هــا و ایجاد نظــام حکمرانی تعاونی متکی به کسب‌وکارهای تعاونی در شرایط کنونی، مهم‌تریــن راه پویایــی بیش‌ازپیش تعاونی‌هــا و افزایش تاب‌آوری و تاثیرگذاری آنها در توســعه کشــور است، این نوشــتار کوتــاه را به پایان می‌رســانم و امیــدوارم هرچه زودتــر شــاهد بازمعمــاری بخش تعاونی اقتصــاد ایران و بازطراحی شبکه‌های راهبری آنها با رویکرد توانمندسازی و حرفه‌ای‌سازی تعاونی‌ها باشیم.

خودروهای وارداتی، از برندهای معتبر نیستند

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی با اشاره به ایرادات و ابهامــات موجــود در آیین‌نامه دولت برای واردات خودرو، گفت: شــفاف نبــودن تعرفــه واردات زمینه را برای ورود مافیای جدید مهیا می‌کند. البته خودروهــای وارداتی از برندهای معتبر و درجــه یک بازار جهانی نخواهند بــود، بلکه باید در کوچه و خیابان‌های صنعت جهانی، به‌دنبال خودروهای بی‌کیفیت‌تــر از خودروهای داخلی برای واردات باشــیم در حالی که برخی خودروهای داخلی یک ســر و گردن از خودروهای ۱۰ هزار دلاری ســاخت خودروســازی‌های درجه پایین جهانی بالاتر هستند. ســیدعلی موسوی در گفت‌وگو با خانه ملت اظهار کرد: با توجه به میزان ارز اختصاص‌یافته (یک میلیارد دلار) برای واردات خودرو و سقف ۱۰ و ۲۰ هزار دلاری بابت خرید هــر خــودرو، حداکثر ۱۰۰ هزار خودرو می‌تــوان وارد کرد و با توجه به نیاز یک میلیون خودرو در سال، عدم‌تامین این نیاز در ۴ سال گذشته، انباشت نیاز چند میلیونی خودرویی کشور و همچنین برای از بین بردن این شکاف قیمتی با توجه به نسبت‌های عرضه و تقاضا در بازار خودرو این مقدار واردات نه‌تنها باعث کاهش قیمت و رقابتی شدن قیمت‌ها نمی‌شود، بلکه با در نظر گرفتــن تحریم‌های احتمالی و عدم‌توفیــق دولت در این طرح، قیمت‌های دســتوری کنترل شده نیز از دســت دولت خارج شده و سربه فلک خواهد زد.او ادامه داد: مســئله مهم دیگر، عدم‌شــفافیت تعرفه واردات اســت که با نامشــخص بودن تعرفه‌ها و هزینه‌هــای تحمیلی که باعث ایجاد نگرانی در سرمایه‌گذاران این بخش شده و رغبت این قشر را به‌شدت کاهش داده، این موضوع زمینه را برای ورود مافیای جدیدی در بازار خودرو رقم خواهد زد.

اما واگرهای عرضه خودروهای اقتصادی در گفت‌وگو با کارشناسان

خودروهایی که وارد نشده محل مناقشه شده‌اند

معادله خودرویی، کیفیت و جان مردم

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

واردات خودرو پس از گذشــت حدود ۳ ســال از ممنوعیت آن، آزاد شــد. براســاس سخنان مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت، شرکت‌های متقاضی و دارای شرایط واردات خودرو باید درخواست خود را از ۱۹ شهریور سال جاری به وزارت صنعت، معدن و تجارت ارسال کرده و پس از بررسی کارشناسان مربوطه شرکت‌های واجد شرایط تا پایان شهریور معرفی شده و مجوز واردات را دریافت می‌کنند. به‌این ترتیب، شرکت‌ها یا افرادی که مجوز واردات را دریافت می‌کنند، می‌توانند از ابتدای مهر ثبت‌ســفارش داشــته باشند. با وجود ابلاغ مصوبه هیات‌وزیران، واردات خودرو هنوز دارای ابهاماتی در حوزه خودروهای اقتصادی است و اینکه نقش شرکت‌های خودروساز در این واردات چیست، انتقادهایی وجود دارد؛ علاوه‌بر اینکه برخی اعضای کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی نسبت به تعیین تعرفه شناور برای واردات خودروهای اقتصادی انتقادهایــی دارند. به اعتقــاد نمایندگان خانه ملت، تعرفه شــناور، قیمت خودروها را افزایش داده و طرح ســاماندهی صنعت و بازار خودرو را از هدف اصلی که پاســخگویی بــه نیاز مردم اســت، دور می‌کند. با وجود تمام این انتقادهــا آیا می‌توان امیدوار بود با واردات خودرو بازار داخل سروسامان بگیرد؟

عکس: صمت

صمت برنامه دارد هر ســرمایه‌گذاری که خودرو تولید کند، برای تامین سرمایه ریالی موردنیاز خود، خودرو وارد و سود آن را در خط تولید داخل سرمایه‌گذاری کند

«توان خرید» ملاک واردات خودرو

حجت‌الــه فیروزی، عضو کمیســیون مجلس شــورای اســلامی درباره مصوبــه هیات‌وزیــران به صمت گفت: مجلــس واردات خودرو را که یکی از مطالبات بحق مردم بــود را در ماده ۴ طرح ســاماندهی صنعــت و بازار خودرو گنجاند. در این قانون تاکید شــده هر شــخص حقیقی و حقوقی که توان و امکان واردات دارد، مجاز اســت خودرو وارد کند. وی افزود: در واقع با پیگیری‌هایی که نمایندگان خانــه ملــت داشــتند در نهایت با منقضی شــدن مصوبه ممنوعیــت واردات خودرو، مســئولان دولتی ملزم به رفع ممنوعیت شــدند. قانون مجلس کمــک کرد تا فضا برای آزادسازی واردات فراهم شود. او ادامه داد: در طرح حاضر تاکید شده خودروهایی وارد شود که با سطح درآمد مردم در شــرایط فعلی همخوانی داشــته باشد؛ بنابراین تعیین نرخ تعرفه پایین بســیار مهم است؛ حتی برای خودروهای هیبریــدی و تمــام برقــی این تعرفه صفــر در نظر گرفته شــد تا خودرو با قیمت مناســب‌تر به‌دســت مردم برسد. این عضو کمیســیون صنایع و معادن مجلس اضافه کرد: ظرفیتی فراهم شــد تا به نوعی نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی در حوزه تاکســیرانی نیز در دستور کار دولت قرار گیــرد. فیروزی بــا تاکید بر واردات خودروهایی که به نیاز حداکثر جامعه پاســخ دهد، اضافه کرد: متاسفانه بسیاری از خودروهای ارزان‌قیمت جهان، هنگامی که وارد کشــور می‌شــوند، قیمت بالایی دارند. اگــر این روند دوباره ادامه پیدا کند نه می‌توان به مطالبات مردم پاسخ داد و نه شرایط رقابتی برای محصولات داخلی به‌وجود آورد؛ بنابراین اگر در مصوبــه هیات‌وزیران این اهداف دیده نشــده، ضرورت دارد مصوبه تجدیدنظر شــود. وی ادامه داد: قانون مجلس براســاس ۳ چالش تدوین و به تصویب رســید؛ نخست اینکه تیــراژ تولید داخل پاســخگوی بازار تقاضا نیســت و دوم اینکه ظرفیت بیرونی شــرایط رقابت را بــرای محصولات داخلی فراهــم کند. همچنین قیمت تمام‌شــده خودروهای وارداتی به‌گونه‌ای باشد که حداکثر مردم کشــور با توجه به شــرایط اقتصادی که دارند توان خرید داشته باشند.

نفع و ضرر واردات به باریکی انحصار

در ادامــه فربد زاوه از کارشناســان بــازار خودرو درباره ابلاغ مصوبه هیات‌وزیران به صمت گفت: خودروهای زیر ۱۰ هزار دلار خودروهای شهری بوده و محصولاتی خیلی مناســبی نیســتند؛ بنابراین اینکه عنوان می‌شود ممکن است کیفیت این خودروها نسبت به پراید حتی در سطح پایین‌تری باشــد دور از انتظار نیســت. او افزود: نمی‌توان فقــر عمومــی را با واردات خودروهایــی حتی اقتصادی و ارزان‌قیمت حل کرد. باید بپذیریم توان خرید مردم نسبت به اقلام زیادی کاهش پیدا کرده است و دیگر قادر به خرید آنها نیستند. او ادامه داد: براساس آنچه نمایندگان مجلس شورای اسلامی به تصویب رسانده‌اند باید ۷۰ هزار خودرو وارد کشور شود که در رنج قیمتی پایین هستند. او گفت: نماینــدگان خانه ملت و نیز دولت بــا واردات خودروهای لوکس مخالف هستند، زیرا معتقدند شکاف طبقاتی ایجاد می‌کنــد. ایــن در حالی اســت که در حال حاضر شــکاف طبقاتی در کشور وجود دارد؛ بنابراین تفکر فعلی منجر به مصوبه فعلی واردات خودرو شده که گلایه‌هایی را به‌دنبال داشــته است.وی یادآور شــد: واردات خودروهای زیر ۲۰ هزار دلار حتی نمی‌تواند رقیب خودروهای چینی موجود در کشور باشد، چه برسد اینکه در بازار داخل فضای رقابتی برای محصولات داخلی ایجاد کنند.

پیامدهای تصمیمات اشتباه

زاوه با اشاره به برخی شروط تعیین‌شده در قانون واردات خــودرو عنوان کرد: در این قانون، یکی از شــروط انتقال دانش فنی اســت که خود محل ابهام اســت. هنگامی که نماینــدگان مجلــس در بودجــه ۱۴۰۱ دولت پیش‌بینی ۷۰ درصــد مالیــات را در حوزه خودرو بــرای دولت دارند نبایــد انتظار خــودرو ارزان‌قیمت یــا به‌اصطلاح محصول اقتصادی داشــت. مشکل اینجاســت که مسئولان دولتی و سیاســت‌گذاران تصمیماتــی می‌گیرند کــه در واقع از پیامدهای آن بی‌خبر هستند.

در حال حاضر دو خودروســاز بزرگ کشــور، ۹۵ درصد بــازار داخــل را در اختیــار دارند. یکی از این شــرکت‌ها ،خودروهایــی بــا قیمت رقابتی‌تر و دیگــر محصولاتی نه لوکس که با رنج قیمتی متوســط تولید می‌کند. براساس اخبار منتشرشــده، قرار است یکی از خودروسازان داخلی عهده‌دار واردات بخشــی از خودروهای اقتصادی باشد. در این‌باره با چند شرکت خارجی هم مذاکره شده و قرار است پس از احیای برجام ساندرو، مگان ۲۰۲۲ و... از سوی این خودروســاز وارد کشور شود. البته همان‌طور که آمد یکی از شــروط واردات انتقال دانش فنی و سرمایه‌گذاری سود واردات در خط تولید است. زاوه درباره ورود خودروسازان به مســئله واردات اظهار کــرد: اگر واردات خودرو محدود به شــرکت‌های خودروساز شود محل اشکال است، اما اگر واردات برای هر شخص حقیقی و حقوقی که دارای کارت بازرگانی اســت، آزاد باشد مسئله‌ای به‌وجود نخواهد آورد. ایــن کارشــناس حوزه اقتصاد با بیان اینکــه ورود خودرو در فضای آزاد کمک به ســاماندهی بــازار می‌کند، گفت: در چنین فضایی، ورود شــرکت‌های خودروساز به مسئله واردات به‌نفــع آنهاســت، زیرا به‌جای تامیــن منابع مالی از طریــق بانک‌ها می‌توانند به‌وســیله تجــارت نقدینگی موردنیــاز خود را به‌دســت آورند، اما اگــر واردات خودرو منحصر به خودروساز شــود نه‌تنها تامین مالی نمی‌شود، بلکه فضای رقابتی موردانتظار نیز به‌وجود نخواهد آمد.

هزینــه حمل‌ونقــل و واردات محصــولات اقتصادی

زاوه با بیان اینکه قرار است واردات از محل ارز صادراتی و رمزارزهای تولید داخل به‌وســیله موسسات معتبر انجام شــود، گفت: مذاکراتی برای واردات ســاندرو شده است. این خودرو، یکی از خودروهای ارزان‌قیمت جهان اســت، امــا در ایران قیمت بالایی دارد؛ بنابراین اینکه قرار اســت خودرو اقتصادی با چه قیمتی به‌دست مردم برسد، مسئله مهمی است. اینکه خودروها دارای چه مشخصاتی هستند و در بازار کشــور چه شــرایطی خواهنــد داشــت، موضوع‌های مهمی هســتند که از هم‌اکنون قابل پیش‌بینی نیســتند. زاوه معتقد است برای مدیریت بهتر تولید و بازار باید محصولات ارزان‌قیمت در داخل تولید و خودروهای لوکس وارد شوند.

وی دربــاره چرایی این امر توضیح داد: خودرویی مانند ساندرو که در جهان ۸ هزار دلار قیمت‌گذاری شده، وقتی وارد ایران می‌شــود، قیمت آن به ۱۲ هزار دلار می‌رســد، زیرا هزینه حمل‌ونقل بالاســت؛ بنابراین هر خودرویی چه لوکس و چه اقتصادی، قرار باشد ثبت‌سفارش و وارد کشور شــود، هزینه حمل‌ونقل آن یکی اســت. پس بهتر اســت خودروهــای لوکس و باکیفیت بــالا وارد کنیم که هزینه حمل‌ونقل بالای آن توجیه اقتصادی داشته باشد (معادل قیمــت تیبا هزینه حمل یک خودرو به کشــور اســت) و در مقابل برای پوشــش بازار داخــل و تامین خودرو برای اکثریت افراد جامعه تولید خودرو اقتصادی در دستور کار خودروسازان داخلی قرار گیرد. زاوه در پایان گفت: به‌طور قطع در راستای حمایت از تولید داخل نباید کالای مشابه مانند خودرو ارزان‌قیمت وارد کشور شود.

رفع ابهامات

در ادامه امید قالیباف، سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجــارت درباره انتقادها در حوزه واردکنندگان و تعرفه شــناور خودروهــا به صمت گفــت: در آیین‌نامه دولت، چارچوب کلی واردات خودرو مشــخص شده است؛ اینکه شــرکت‌های درخواســت‌کننده باید چه شرایطی داشته باشند و چه الزاماتی را در نظر بگیرند (شروط پیش‌بینی شــده در قانون واردات خــودرو مانند انتقال دانش فنی، ارائه خدمات پس از فروش و...) که بتوانند مجوز واردات خــودرو را دریافت کنند. آیین‌نامــه اجرایی هم در حال تدوین اســت که موارد مصوب‌شــده را شفاف‌تر می‌کند. به‌عنــوان مثــال، منظور از انتقال دانش فنی چیســت و چگونه باید انجام شود؟ او اظهار کرد: انتقال دانش امری زمان‌بر بوده و در آیین‌نامه روشــن می‌شــود که امســال باید دانش فنی چه بخشــی وارد خط تولید خودروسازی شــود. او افزود: در کنار انتقال دانش فنی، تجاری‌ســازی آن نیز مسئله بسیار مهمی است. هدف کارشناسان وزارت صنعــت، معدن و تجــارت از تدوین جزئیــات آیین‌نامه اجرایی این است که ابهامات به حداقل برسد.

تعرفه شناور

قالیبــاف دربــاره انتقــاد اعضای کمیســیون صنایع و معادن مجلس شــورای اسلامی نســبت به تعیین تعرفه شــناور واردات خودروهای اقتصادی، عنوان کرد: تعیین تعرفه ارتباطی به خودرو اقتصادی یا غیراقتصادی ندارد؛ ســود بازرگانی اســت که در اختیار دولت است. به‌عنوان مثال، منتقدان بیان می‌کنند، چرا برای دو مدل تویوتا دو تعرفه تعیین شــده، پاسخ روشن است، زیرا هر خودرویی دارای کد HS جداگانه‌ای بوده که در تعرفه‌گذاری نقش تعیین‌کننده دارد.

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه تعرفــه گمرکی یک سیاســت تجاری و بازرگانی اســت، گفــت: به‌طور قطع، درصد تعرفه‌ای که برای خودرویی با موتور ۱۵۰۰CC تعیین می‌شــود که موتور آن در داخل ســاخته شــده، متفاوت از نرخ تعرفه خودرویی با موتور ۲۰۰۰CC که موتورش در داخل تولید نمی‌شود، خواهد بود. به‌این ترتیب، تعرفه‌گذاری یک سیاســت تجاری در راســتای حمایت از تولید داخــل بوده یا اینکه محصولی با قیمت اقتصادی به‌دســت مردم برســد. به‌عنوان مثال، تعرفــه واردات خودروهای برقی و هیبریدی صفر اســت تا با قیمت مناسب‌تر در اختیار مصرف‌کننده قرار گیرد.

تاریخ ثبت‌سفارش

ســخنگوی وزارت صنعــت، معدن و تجــارت در ادامه بــه زمان ثبت‌ســفارش خودروهای خارجی اشــاره کرد و گفت: شــرکت‌های متقاضــی واردکننده خودرو از ۱۹ شــهریور می‌تواننــد تقاضای خود را بــه وزارت صنعت، معــدن و تجارت ارســال کنند. کارشناســان وزارتخانه ایــن درخواســت‌ها را تا پایان شــهریور بررســی کرده و شرکت‌های واجد شرایط مجوز واردات خودرو را دریافت می‌کننــد؛ بنابرایــن از ابتدای مهر ثبت‌ســفارش‌ها آغاز خواهد شــد و برنامه این اســت که آذر نخستین محموله خودرو خارجی وارد کشور شود.

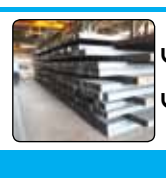
خودروساز تولیدکننده است، نه بازرگان

قالیباف درباره واردات خودرو از ســوی خودروسازان، گفت: خودروســاز تولیدکننده است، نه بازرگان؛ بنابراین قرار نیســت خودرویی به‌وسیله خودروسازان وارد کشــور شــود، بلکــه اگــر مذاکراتی با شــرکت‌های خارجی از سوی خودروســاز در حــال انجــام اســت بــرای ســاخت داخل محصــولات جدید بوده، اینکه خودرو خارجی در داخل به تولید برسد. قالیباف در پایان بــه برنامه جدیــد وزارت صنعت، معــدن و تجارت برای واردات خودرو اشــاره کرد و افزود: صمت برنامه دارد هر ســرمایه‌گذاری که بخواهد خودرو تولید کند برای تامین ریالی سرمایه موردنیاز خود، خودرو وارد و سود آن را در خط تولید داخل سرمایه‌گذاری کند. این خودروها غیر از ۷۰ هزار خودرو مصوب شده برای سال جاری خواهد بود.

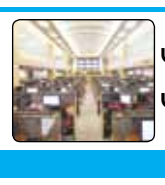
سخن پایانی

بنابر این گزارش، آذر اولین محموله خودرو خارجی وارد کشــور می‌شــود، اما همچنــان در حوزه خودرو اقتصادی و تعرفه آن، ابهامات زیادی باقی مانده است.

فربد زاوه: در حوزه واردات خودرو بهتر است محصولات لوکس وارد و خودروهای اقتصادی تولید شود

رکود اقتصادی در کمین فولادسازی

نسخه‌ای متفاوت برای اقتصاد متمایز ایران

خلاقیت؛ هم فرصت و هم تهدید

حمایت دولت ضامن بقای معادن کوچک

گفته می‌شود ۶۳ درصد تولیدات معدنی کشور حاصل فعالیت معادن کوچک‌مقیاس است؛ سنگین‌ترین بار اشتغالزایی بر دوش این معادن است و علاوه بر این زمینه‌ساز اکتشاف و رسیدن به ذخایر بزرگ‌تر هستند.
به‌گفته معاون معدنی وزیر صنعت، معدن و تجارت امروزه حدود ۶ هزار معدن کوچک‌مقیاس غیرفعال است. وی علت اصلی این آسیب را غیراقتصادی بودن فعالیت این معادن دانست و گفت: اغلب آنها معادن شن و ماسه هستند و دوری از شهرها باعث از دست رفتن صرفه اقتصادی آنها شده است.
باتوجه به اهمیت این معادن برای تولید مواد اولیه صنایع و نقش پررنگ آنها در اشتغالزایی جا دارد با اهتمام بیشتری نسبت به رفع مشکلات این بخش اقدام شود.

عکس: صمت

۴ عامل تاثیرگذار

امیر صباغ، مدیر اقتصادی و توسعه سرمایه‌گذاری ایمیدرو در گفت‌وگو با صمت علل اصلی افزایش آمار معادن غیرفعال را سرمایه‌گذاری نکردن دولت در بخش مسکن، افزایش هزینه‌های معادن، افت نرخ جهانی تولیدات معدنی، رشد هزینه‌های حمل‌ونقل، دستمزدها و افزایش تورم دانست. وی در شرح اظهارات خود گفت: بخش زیادی از معادن کوچک‌مقیاس غیرفلزی هستند و وابستگی زیادی به حوزه تولید مسکن و طرح‌های زیرساخت کشور دارند. باتوجه به تحقق نیافتن برنامه‌های سرمایه‌گذاری دولت در این دو حوزه، معادن تولید مواد اولیه با مشکل تقاضا مواجه شده‌اند که این امر می‌تواند فعالیت معادن کوچک زیادی را غیراقتصادی کند و به تعطیلی بکشاند. علت مهم دیگر افزایش هزینه‌های تولید معادن کوچک است. تقاضای ضعیف، مانع رشد نرخ فروش شده و از آن طرف، هزینه‌های تولید شامل تجهیزات معدنی و اجاره آن با شتاب بالاتری نسبت به ارز، در حال رشد است که باعث توقف فعالیت معادن کوچک می‌شود. عامل سوم نیز افت قیمت‌های جهانی است که این عموما به معادن فلزی برمی‌گردد. چهارمین علت توقف فعالیت معادن کوچک‌مقیاس رشد هزینه‌های حمل‌ونقل و دستمزدها و تورم بالای حوزه تولید کشور است که معادن کوچک‌مقیاس نسبت به آن حساسیت بیشتری دارند.

کمک شایان

مدیر اقتصادی و توسعه سرمایه‌گذاری ایمیدرو درباره راه چاره این مشکل بیان کرد: دولت می‌تواند با تسهیل روند صدور مجوز ورود ماشین‌آلات معدنی و ارائه وام و تسهیلات بانکی به این حوزه کمک شایانی کند. به‌علاوه دولت از طریق فعال‌سازی طرح‌های بزرگ مسکن و زیرساخت، می‌تواند محرک فعالیت دوباره این معادن شود. صباغ ادامه داد: بخشی از چالش به افت قیمت‌های جهانی برمی‌گردد و دولت از طریق همسان‌سازی تورم داخلی با رشد نرخ ارز، می‌تواند بخشی از اثرات افت قیمت‌های جهانی را جبران و به اقتصادی بودن فعالیت معادن به‌ویژه در حوزه فلزی کمکی شایان کند. وی ادامه داد: اصلاح ضریب حقوق دولتی معادن کوچک می‌تواند عامل دیگری برای تداوم فعالیت این معادن باشد و البته هدایت شرکت‌های بزرگ معدنی کشور به سمت خرید با بهای منصفانه یا سرمایه‌گذاری در این نواحی معدنی نیز می‌تواند به تداوم اشتغال این حوزه کمک کند.

پرعیارخواری

صباغ پرداخت حقوق دولتی را یکی از شروط تداوم صلاحیت بهره‌برداران دانست و گفت: سایر پارامترهای حوزه توسعه پایدار نیز در تداوم صلاحیت بهره‌بردارای معدنی دارای اهمیت است. ایمنی معدنکاران، حفظ محیط‌زیست و برداشت صحیح از معادن (عدم پرعیارخواری) از جمله پارامترهای اثبات صلاحیت مالک پروانه معدن است که باید هنگام تمدید پروانه، مدنظر باشد.

چه باید کرد؟

دولت و وزارت صمت می‌توانند از طریق تقویت صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی از توسعه معادن کوچک حمایت کنند و در راستای صدور مجوزهای طرح‌های توسعه برمبنای رشته معادن کوچک یک ناحیه معدنی و کمک به تامین مالی آن از طریق معرفی به بانک‌ها یا صندوق توسعه ملی اقدامات کمکی انجام دهند.

وی افزود: تعیین حقوق دولتی معادن بر عهده شورای معادن است و در شرایط بحران، امکان اصلاح ضرایب حقوق دولتی وجود دارد. دولت همچنین در رشد دانش کارشناسان این معادن نقش کلیدی دارد و می‌تواند از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی، اقدام به انتقال تجربه از سایر حوزه‌های معدنی به حوزه معادن کوچک کند.

سهم کوچک‌مقیاس‌ها در اشتغالزایی

نایب رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی تهران گفت: سهم معادن کوچک از کل معادن کشور ۹۸ درصد و سهم آنها در ایجاد اشتغال ۸۵ درصد است.

سجاد غرقی به خبرگزاری صداوسیما گفت: معادن کوچک نسبت به ذخیره‌ای که دارند، بهره‌وری بالایی دارند و از نظر وزنی، ۶۳ درصد تولید در معادن کوچک‌مقیاس اتفاق می‌افتد. وی با اشاره به مزایای سرمایه‌گذاری و توجه به معادن کوچک اظهار کرد: این معادن زمینه‌ساز اکتشافات و رسیدن به ذخایر بزرگ‌تر هستند. غرقی دسترسی نداشتن به بازار و منابع بانکی را از چالش‌های پیش روی این معادن دانست و افزود: معادن کوچک عمدتا با مشکلات نبود سرمایه‌گذار مواجهند.

نایب رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی تهران همچنین تصریح کرد: حمایت از معادن کوچک در مباحث حقوقی و محیط‌زیست موجب تداوم و پایداری تولید در این معادن خواهد شد.

راه احیای معادن

غرقی درباره مشکل احیای معادن غیرفعال گفت: سال گذشته در راستای طرح احیای معادن غیرفعال ایمیدرو، فعالیت ۴۵۰ معدن از سر گرفته شد و لازم است اجرای این طرح ادامه داشته باشد. این فعال اقتصادی افزود: معدن می‌تواند جایگزین بسیار خوبی برای نفت باشد، اما معمولا از حمایت‌های دولت بی‌بهره است که در این باره لازم است رویکردها تغییر کند.

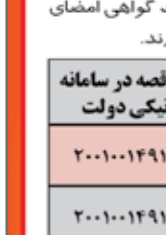
وی تقاضای بازار و تامین سرمایه را برای بازگشت معادن به چرخه فعالیت ضروری خواند و اظهار کرد: عوارض سنگین صادراتی یکی دیگر از مشکلات معادنی است که مجبورند تولید مازاد بر نیاز داخل را صادر کنند. نایب رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی تهران همچنین قیمت‌های دستوری را عامل پایین آوردن رقابت‌پذیری در بخش معدن و علت توقف فعالیت برخی از معادن و تعطیلی آنها اعلام کرد.

فرسودگی ناوگان معدنی

غرقی گفت: از ۳۷ هزار و ۷۰۰ دستگاه ماشین‌آلاتی که در معادن فعال هستند، ۱۸ هزار دستگاه عمر بالای ۲۰ سال دارند و فرسوده به‌شمار می‌روند. این فعال اقتصادی با اشاره به اینکه در کشورهای دیگر ماشین‌آلات معدنی با عمر ۵ تا ۱۰ سال از رده خارج می‌شوند، افزود: برخی معادن ما به‌دلیل فرسودگی ماشین‌آلات زمین‌گیر شده‌اند، این در حالی است که واردات برخی از این ماشین‌آلات به‌منظور حمایت از تولیدکنندگان داخلی ممنوع شده، اما تولید داخل نیز پاسخگوی نیاز معدن نیست. وی در ادامه بیان کرد: اکنون ظرفیت تولید داخل کمتر از هزار دستگاه است، در حالی که نیاز معدن سالانه حدود ۴ هزار دستگاه است. غرقی افزود: جدا از تامین ماشین‌آلات هم اکنون بهره‌بردار با مشکلات تامین قطعات مصرفی، خدمات نگهداری و خدمات پس از فروش هم دست‌وپنجه نرم می‌کند که باید برای همه این مشکلات چاره‌ای اندیشیده شود.

مزایده، تنها راه واگذاری

نایب رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی تهران گفت: براساس قانون تنها راه واگذاری معادن برگزاری مزایده است و بحث امضاهای طلایی که درباره واگذاری‌ها مطرح می‌شود تنها باید از مسیر قضایی پیگیری شود. وی در ادامه به برخی نواقص سامانه کاداستر در برگزاری مزایده اشاره کرد و افزود: اطلاعات کامل محدوده‌ها در سامانه وجود ندارد، در حالی که شناسنامه کامل محدوده‌ها باید برای شرکت‌کنندگان در مزایده نمایش داده شود. غرقی اضافه کرد: بهره‌بردار بعد از اینکه در مناقصه برنده می‌شود، باید استعلام‌های محیط‌زیست و منابع طبیعی را بگیرد، این در حالی است که محیط‌زیست ممکن است به معدن اجازه فعالیت ندهد؛ از همین رو منطق حکم می‌کند این استعلام‌ها قبل از برگزاری مزایده انجام شود.

سخن پایانی

به‌نظر می‌رسد آنچه درباره مشکلات بخش معدن گفته می‌شود، به‌طور خاص دامن معادن کوچک‌مقیاس را گرفته است؛ از محدودیت‌هایی که در مسیر ورود ماشین‌آلات با آن روبه‌رو هستند تا چالش‌هایی که برای تامین نیازهای اولیه و زیرساخت‌ها دارند؛ از همین رو ضرورت دارد دولت در رفع مشکلات بخش معدن، نگاه ویژه‌ای به کوچک‌مقیاس‌ها داشته باشد.

مناقصه عمومی تجدید شده واگذاری امور توزیع امانات پستی شهرستان ملارد (منطقه پستی شمال غرب استان تهران)

شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران

شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران در نظر دارد مناقصه عمومی تجدید شده واگذاری امور توزیع امانات پستی شهرستان ملارد (منطقه پستی شمال غرب استان تهران) را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به شماره ۲۰۰۱۰۰۳۰۶۷۰۰۰۰۳۷ برگزار نماید.
کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشائی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.
تاریخ انتشار مناقصه در سامانه: ساعت ۸ روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۴
مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت : ساعت ۱۹ روز پنجشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۷
مهلت زمانی ارائه پیشنهاد : ساعت ۱۷ روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۸
زمان بازگشائی پاکت ها : ساعت ۸ روز سه شنبه تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۹
اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت های الف: به آدرس- تهران - خیابان شریعتی- نرسیده به پل سیدخندان- ورودی شماره ۲۱ مجموعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات- ساختمان مرکزی شرکت ملی پست - طبقه سوم- دبیرخانه کمیسیون معاملات ارسال نمایند.
متقاضیان می توانند جهت دریافت اطلاعات فنی و کارشناسی از طریق شماره تلفن ۳۴۳۷۶۹۹-۰۹۱۲ با آقای صمدپور، تماس حاصل فرمایند.
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه : مرکز تماس : ۴۱۹۳۴-۰۲۱

شناسه آگهی: ۱۳۷۵۸۴۵ | م الف / ۲۲۴۰

فراخوان عمومی مناقصات یک مرحله‌ای

نوبت اول

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران در نظر دارد مناقصات زیر را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است که مناقصه‌گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصه	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	حفاری مغزه‌گیری، نمونه‌برداری، پروژه اکتشافات معادن کرمان شرکت آلومینای ایران	تجدید مناقصه یک مرحله‌ای	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۳۴
۲	انجام عملیات سرند بوکسیت شیلی با استفاده از سرند دوار نصب شده بر روی بیل مکانیکی در معدن بوکسیت گانو واقع در شهرستان دامغان استان سمنان	یک مرحله‌ای	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۳۶
۳	تامین، راه‌اندازی و راهبری خط کامل خردایش موبایل با تمام متعلقات جهت خردایش بوکسیت در معادن بوکسیت مندون شرکت آلومینای ایران واقع در استان کهگیلویه‌وبویراحمد	یک مرحله‌ای	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۳۷

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سامانه ستاد: از مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۶ لغایت مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۲ می‌باشد.
مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: ۱۴۰۱/۰۷/۰۲ می‌باشد.
زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۱۱ صبح روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۰۴ می‌باشد.
اطلاعات تماس مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف: استان خراسان شمالی- شهرستان جاجرم- مجتمع تولید آلومینا، به شماره **تلفن** ۳۲۶۰۴۴۶۷ - ۰۵۸ و فکس ۳۲۲۷۲۴۸۷-۰۵۸
پست الکترونیک Info@iranAlumina.ir
آدرس اینترنتی WWW.IranAlumina.ir
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ - ۰۲۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۶/۱۵ | تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۶/۱۶

روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

آگهی مناقصه ۱/۱۴۲۴ق

شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر در نظر دارد "تهیه نقشه توپوگرافی سایت" را از طریق برگزاری مناقصه عمومی- کشوری به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

متقاضیان می توانند جهت دریافت اسناد مناقصه از طریق: - سایت اینترنتی شرکت به آدرس WWW.GISDCO.COM ، بخش مزایده ها و مناقصه ها اقدام نمایند.
- مناقصه گران باید پاکات "الف" و "ب" و "ج" را شامل ضمانت نامه، پیشنهاد فنی و پیشنهاد مالی خود را مطابق اسناد مندرج در دعوت نامه و دستورالعمل شرکت در مناقصه تا ۱۴۰۱/۰۶/۲۸ به آدرس : تهران، میدان آرژانتین، خیابان الوند، خیابان سی و یکم غربی، پلاک ۲۲، معاونت بازرگانی، به آقای حمزه تحویل نمایند.

جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره های ۴-۰۲۱۸۸۱۹۷۶۷۰ داخلی ۲۰۱ و ۰۹۱۲۵۸۶۰۱۱۵ پنام آقای حمزه در روزهای شنبه الی چهارشنبه در ساعات اداری تماس حاصل فرمایید.

شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر

آگهی فراخوان شناسایی و ارزیابی شرکت‌ها به شماره ۱۴۰۱/۳/ف

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد به منظور "بومی‌سازی سیستم دیاگ آنلاین دامپتراکها (FMS)" اقدام به شناسایی و ارزیابی شرکت‌های سازنده واجد شرایط نماید. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد فراخوان شناسایی و ارزیابی شرکت‌ها و سازندگان به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR مراجعه و اسناد مذکور را از بخش مناقصه و مزایده دانلود نمایند و پاکت خود را که حاوی مدارک خواسته شده جهت شناسایی و ارزیابی می‌باشد، حداکثر تا ساعت ۱۴:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۷ به نشانی دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران تحویل نمایند. شرکت در فراخوان حاضر و ارسال پاکت هیچگونه حقی جهت ارجاع کار ایجاد نمی‌نماید.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

www.Gostaresh.news

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید

خبر

افزایش تولید فلز سرخ در پرو

پرو به‌عنوان دومین تولیدکننده برتر مس در جهان با تولید ۱۹۸ هزار و ۴۷۶ تنی، توانست رشد ۸.۶ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته را تجربه کند.

به‌گزارش مس‌پرس و براساس آمار منتشرشده در وب‌سایت «MINING WEEKLY» میزان تولید مس در پرو، دومین تولیدکننده برتر فلز سرخ در جهان طی ماه ژوئن ۲۰۲۲ میلادی را ۱۹۸ هزار و ۴۷۶ تن اعلام کرد.

این رقم حاکی از افزایش ۸.۶ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته است. علت این رشد تولید، از سرگیری فعالیت‌های معدنی در معدن لاس بامباس پس از اتمام اعتصابات بومی‌های منطقه در اواخر ماه ژوئیه امسال عنوان شده است ، همچنین میزان تولید فلز سرخ در پرو طی نیمه نخست سال ۲۰۲۲ میلادی، به یک میلیون و ۹۰ هزار تن افزایش یافت که رشد ۱.۲ درصدی نسبت به نیمه نخست سال گذشته میلادی را نشان می‌دهد.

این در حالی است که پرو طی سال گذشته میلادی، توانست با تولید ۲ میلیون و ۳۱۴ هزار و ۵۰۰ تن مس، در رتبه دوم تولیدکنندگان فلز سرخ جهان قرار گیرد.

میزان تولید فلز سرخ از اثرگذاری بالایی بر نرخ این محصول در بازار جهانی برخوردار است، بنابراین فرآیند تولید این محصول در بازارهای جهانی به‌طور اثرگذاری بر نرخ این فلز در آینده اثرگذار است.

رونق از بازارهای کالایی رخت بربست

رکود اقتصادی در کمین فولادسازی

گروه معدن
editor@smtnews.ir

کاهش تقاضا برای محصولات فولادی در بازارهای جهانی و افت حاشیه سود فولادسازی زمینه افت نرخ سنگ‌آهن، زغال‌سنگ و قراضه را در بازارهای چین و ترکیه فراهم کرد. به این ترتیب، سنگ‌آهن وارداتی چین تا کف کانال ۹۵ دلار، زغال‌سنگ وارداتی چین تا ۲۷۶ دلار و قراضه وارداتی به ترکیه ۳۸۹ دلار به‌ازای هر تن عقب‌نشینی قیمتی داشتند. به‌گزارش اکوایران، سنگ‌آهن ظرف یک هفته اخیر کانال ۱۰۰ دلاری را از دست داد؛ به‌نحوی که پلتس بهای هر تن سنگ‌آهن عیار ۶۲ درصد وارداتی به بنادر شمالی چین را در روز جمعه دوم سپتامبر برابر ۹۵ دلار ارزیابی کرد. میزان موجودی سنگ‌آهن عیار بالا در بنادر چین رو به افزایش گذاشته و این موضوع فشار کاهش نرخ را به این محصول وارد می‌کند.

عکس: صمت

در حالی که تقاضا برای خرید سنگ‌آهن عیار بالا وارداتی به چین کاهش داشته، بر تمایل متقاضیان برای خرید سنگ‌آهن عیار متوسط افزوده شده و به این ترتیب بازار سنگ‌آهن در چین دچار دوگانگی تقاضا برای محصولات با عیار بالا و عیار متوسط شده است. در این شرایط برخی فعالان بازار قیمت‌های فعلی را کف نرخ سنگ‌آهن ارزیابی کرده و این موضوع باعث شده تا بر میزان تقاضا برای خرید به‌ویژه برای محصولات با عیار متوسط افزوده شود.

بازار شمش و محصولات فولادی چین همچنان تحت‌فشار سیگنال‌های کاهشی قرار دارند؛ اطمینان نداشتن نسبت به آینده این بازار باعث شده تا از نرخ فولاد در بازار داخلی کاسته شود و این موضوع نیز از کاهش بهای مواد اولیه فولادسازی در چین حمایت می‌کند.

افت نرخ زغال ادامه‌دار شد

جریان غالب در بازار زغال‌سنگ آسیا فوب استرالیا و سی‌اف‌آر چین ظرف یک هفته اخیر کاهشی بود؛ به این ترتیب پلتس بهای هر تن زغال‌سنگ کک‌شو فوب استرالیا را در روز جمعه دوم سپتامبر برابر ۲۷۳ دلار و ۵۰ سنت به‌ازای هر تن ارزیابی کرد. در همین زمان، پلتس بهای همین محصول تحویل بنادر چین را نیز برابر ۲۷۶ دلار به ازای هر تن اعلام کرد، به‌این ترتیب کاهش محسوس تقاضا برای زغال‌سنگ متالورژیک از سوی فولادسازان چینی باعث شده تا بهای این محصول تحویل بنادر چین، ظرف هفته‌های اخیر افت نرخ محسوسی داشته باشد. باوجود افت قیمتی در بازار زغال‌سنگ وارداتی، نبود چشم‌انداز روشنی از بازار فولاد در چین باعث شده تا حتی در کف قیمت‌ها نیز خبری از تقاضا برای خرید این محصول نباشد.یک تاجر هندی در رابطه با بازار زغال‌سنگ متالورژیک گفت: این هفته بازار زغال‌سنگ با تغییر اساسی مواجه نشد؛ بیشتر متقاضیان ترجیح دادند تا موضوع احتیاطی اخذ کرده و در حاشیه باشند تا در هفته آینده این بازار وضعیت شفاف‌تری پیدا کند.در این شرایط، اخباری مبنی بر افزایش مجدد تعداد مبتلایان به کرونا در برخی شهرهای چین به گوش می‌رسد، این خبر با ایجاد واهمه از اجرای قرنطینه‌های جدید در برخی مناطق این کشور باعث شده تا بیشتر معامله‌گران در بازارهای کالایی نسبت به آینده بدبین شده و در حال حاضر خریدهای خود را تا روشن شدن وضعیت به‌تعویق بیندازند.

> در حالی‌که صعود نرخ انرژی در کشورهای اروپایی با شدت گرفتن تنش میان روسیه و اروپا تامین انرژی برای تولیدکنندگان این کشور را دشوار و هزینه‌بر کرده است، کاهش تقاضا نیز مزید بر علت شده تا تولیدکنندگان اروپایی از تولید منصرف شوند

زیان نوردکاران ترک، قراضه را ارزان کرد

پلتس در گزارش روزانه خود از روند معاملات بازار آهن و فولاد به افت ۱۰ دلار و ۵۰ سنتی در نرخ قراضه وارداتی به ترکیه اشاره کرد؛ به‌نحوی که در نهایت این محصول در روز جمعه دوم سپتامبر با نرخ ۳۸۹ دلار به‌ازای هر تن معامله شد.

فولادسازان ترکیه‌ای ظرف هفته‌های اخیر با رشد پی‌درپی هزینه‌های تولید از جمله صعود بهای انرژی و رشد نرخ قراضه مواجه بوده‌اند و این موضوع تولید را برای آنها فاقد توجیه اقتصادی کرده است. در این شرایط نبود تقاضا برای محصولات فولادی ترکیه مزید بر علت شده تا فولادسازان این کشور با کاهش بیشتر حاشیه سود و در برخی موارد زیان در تولید مواجه شوند.

در این شرایط، اگرچه تقاضایی برای محصولات فولادی ترکیه در بازار داخلی و صادراتی وجود ندارد، اما تولیدکنندگان این کشور نسبت به رشد نرخ محصول تولیدی خود اقدام کرده‌اند، در حالی که بهای هر تن میلگرد صادراتی ترکیه فوب این کشور در روزهای قبل برابر ۶۴۰ تا ۶۷۰ دلار ارزیابی شده بود، نوردکاران ترکیه محصول خود را در روز جمعه در محدوده ۷۰۰ تا ۷۱۰ دلار به ازای هر تن روانه بازار کردند تا به این ترتیب از تحمیل زیان در امان باشند.

سنگینی سایه شوم رکود در اروپا

شاخص نهایی مدیران خرید صنعتی در منطقه یورو برای ماه اوت برابر ۴۹.۶ واحد اعلام شد. قرار گرفتن این شاخص در کمتر از ۵۰ واحد نشانه‌ای از فرو رفتن اقتصاد به فاز رکود است، در عین حال شاخص مدیران خرید صنعتی بریتانیا به‌عنوان کشور جداشده از اتحادیه اروپا نیز برای ماه اوت در نرخی کمتر از ۵۰ واحد قرار گرفت. کاهش شاخص مدیران خرید در کشورهای اروپایی در حالی ظرف ماه اوت رقم خورد که بهای مواد اولیه در بازارهای جهانی ظرف ۲ ماه گذشته رو به کاهش گذاشته، اما این افت قیمتی باعث نشد تا تولیدکنندگان اروپایی بر سطح خرید مواد اولیه خود بیفزایند و بر میزان تولید صنعتی در این منطقه افزوده شود.

در حالی که صعود نرخ انرژی در کشورهای اروپایی با شدت گرفتن تنش میان روسیه و اروپا تامین انرژی برای تولیدکنندگان این کشور را دشوار و هزینه‌بر کرده است، کاهش تقاضا نیز مزید بر علت شده تا تولیدکنندگان اروپایی از تولید منصرف شوند.

شاخص مدیران خرید صنعتی بریتانیا برای ماه اوت برابر ۴۷.۳ واحد اعلام شد؛ این در حالی بود که اقتصاددانان شرکت‌کننده در نظرسنجی رویترز پیش‌بینی می‌کردند که این شاخص تا ۴۶ واحد سقوط کند. این شاخص برای ماه ژوئیه برابر ۵۲.۱ واحد بود و در ماه اوت به کمترین میزان پس از ماه مه ۲۰۲۰ رسید. افزایش تورم و خطر بروز رکود اقتصادی در داخل بریتانیا و سایر مناطق دنیا باعث شده تا از تمایل صنایع برای تولید محصول کاسته شود. در این شرایط صعود نرخ انرژی نیز مزید بر علت شده تا تولید را فاقد توجیه اقتصادی کند.

رکود در کمین صنایع امریکا

شاخص مدیران خرید صنعتی امریکا برای ماه اوت نیز برابر ۵۱.۵ واحد اعلام شد؛ اگرچه این شاخص در رقمی بالاتر از ۵۰ واحد قرار گرفت، اما ظرف ماه‌های اخیر از میزان این شاخص که معیاری از بروز رکود اقتصادی تلقی می‌شود کاسته شده است، به این ترتیب کاهش این شاخص برای ماه اوت احتمال بروز رکود اقتصادی در سال ۲۰۲۳ را تقویت کرد. پیتر شافریک تحلیلگر رویال‌بانک کانادا گفت: به‌احتمال زیاد منطقه یورو و ایالات متحده امریکا در سال آینده میلادی با رکود مواجه خواهند شد؛ اما سوال اینجا است که آیا این رکود قابلیت گسترش به سایر نقاط دنیا را دارد یا خیر. بخش صنعت ۱۱.۹ درصد تولید ناخالص داخلی امریکا را برعهده دارد؛ فرو رفتن این بخش به فاز رکودی می‌تواند، رشد تولید ناخالص داخلی بزرگ‌ترین اقتصاد جهانی را دچار چالش کند.

سخن پایانی

شاخص مدیران خرید صنعتی کشورهای غربی باوجود افت بهای مواد اولیه در بازارهای جهانی کاهش داشت. کاهش شاخص مدیران خرید صنعتی سیگنالی است که می‌توان از آن به‌عنوان زنگ خطر بروز رکود اقتصادی یاد کرد. این شاخص برای ماه اوت در کشورهای منطقه یورو و چین در نرخی کمتر از ۵۰ واحد قرار گرفت که این رقم معیار بروز رکود است و در ایالات متحده امریکا نیز اگرچه بالاتر از سطح ۵۰ واحد قرار گرفت، اما به کمترین میزان ظرف ۲ سال اخیر رسید. این داده‌های اقتصادی احتمال بروز رکود اقتصادی در دنیا را تشدید می‌کند.

پروژه‌های توسعه‌ای فولاد مبارکه به بهره‌برداری رسید

پروژه احداث خط خردایش و دانه‌بندی و سنگ‌شکن اولیه شرکت فولاد سنگ مبارکه آغاز به کار کرد و همچنین پروژه‌های بهره‌برداری از معدن سنگ‌آهن خاک سرخ کودی هرمزگان و سنگ‌آهن سیلیس داوران کرمان نیز به‌صورت آنلاین افتتاح شد.

به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، آیین افتتاح پروژه احداث خط خردایش و دانه‌بندی و همچنین سنگ‌شکن اولیه شرکت فولادسنگ مبارکه توسط مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه و با حضور نماینده مردم شهرستان مبارکه در مجلس شورای اسلامی، تعدادی از مسئولان منطقه و جمعی از معاونان و مدیران فولاد مبارکه برگزار شد.

پروژه احداث خط خردایش و دانه‌بندی با ظرفیت ۳۵۰ تن در ساعت، سرمایه‌گذاری اولیه ۲۳۰ میلیارد ریالی و با هدف افزایش ظرفیت تولید سنگ آهک دانه‌بندی‌شده به بهره‌برداری رسید که سنگ‌شکن هیدروکن و سرندهای ارتعاشی به‌عنوان فناوری استفاده‌شده در احداث این پروژه منجر به تولید سنگ آهک دانه‌بندی‌شده در ابعاد متنوع به‌عنوان محصول نهایی شده، همچنین ۹۰ درصد تجهیزات این پروژه توسط متخصصان داخلی بومی‌سازی شده و اشتغال ۸۵ نفر را به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم فراهم کرده است.

پروژه احداث خط سنگ‌شکن اولیه با سرمایه‌گذاری ۹۰۰ میلیارد ریالی و ظرفیتی بالغ بر ۷۰۰ تن بر ساعت، از دیگر پروژه‌هایی بود که در شرکت معدنی و صنعتی فولادسنگ مبارکه به بهره‌برداری رسید. افتتاح این پروژه که با هدف افزایش ظرفیت تولید و تامین پایدار سنگ آهک دانه‌بندی‌شده و ظرفیت تولید سالانه ۵ میلیون تن سنگ آهک انجام گرفته است، با استفاده از فناوری سنگ‌شکن ژیراتوری، تولید سنگ آهک با دانه‌بندی صفر تا ۲۰۰ میلیمتر را محقق می‌کند. ۷۰ درصد از تجهیزات به‌کار گرفته شده در پروژه خط سنگ‌شکن اولیه توسط متخصصان داخلی بومی‌سازی شده و این پروژه اشتغال ۹۵ نفر را فراهم کرده است.

محمدیاسر طیب‌نیا، مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه به‌صورت آنلاین، پروژه‌های بهره‌برداری از معدن سنگ‌آهن خاک سرخ کودی هرمزگان و معدن سنگ‌آهن سیلیس داوران کرمان را افتتاح کرد. بهره‌برداری از معدن هماتیت و خاک سرخ کودی هرمزگان با سرمایه‌گذاری ۱۴۸ میلیارد و ۵۸۰ میلیون تومانی در مساحتی بالغ بر ۶ کیلومتر مربع و با هدف تامین سنگ‌آهن مورد نیاز گروه فولاد مبارکه انجام گرفت که میزان ذخیره سنگ‌آهن آن طبق پروانه بهره‌برداری موجود، بالغ بر ۵۳۱ هزار تن و ذخیره سالانه خاک سرخ آن طبق پروانه بهره‌برداری موجود، بالغ بر ۴۵ هزار تن است. برای این پروژه معدنی به میزان هزار و ۶۵۰ متر حفاری انجام گرفته است و ذخیره هماتیت اثبات‌شده معدن سنگ‌آهن خاک سرخ کودی به‌میزان ۷ میلیون تن و ظرفیت سالانه استخراج طرح توسعه آتی آن حدود ۵۰۰ هزار تن است. پروژه بهره‌برداری از معدن سنگ‌آهن خاک سرخ کودی برای ۲۸ نفر به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم اشتغال ایجاد کرده است. بهره‌برداری از معدن سنگ‌آهن سیلیس داوران کرمان نیز با هدف تامین سنگ‌آهن و سیلیس موردنیاز گروه فولاد مبارکه و با سرمایه‌گذاری اولیه ۸۰۵ میلیارد ریالی در مساحتی بالغ بر ۱۳ کیلومتر مربع انجام گرفته که اشتغال‌آفرینی ۳۵ نفر به‌شکل مستقیم و غیرمستقیم را به‌همراه دارد. ظرفیت استخراج طرح توسعه آتی این پروژه، ۳۰۰ هزار تن در سال است.

طبق پروانه بهره‌برداری موجود، این معدن ۲۵۰ هزار تن ذخیره آهن، ۶۰۰ هزار تن ذخیره سیلیس و سالانه ۲۵ هزار تن ظرفیت استخراج به‌همراه ذخیره هماتیت اثبات‌شده ۴ میلیون تنی دارد و دارای ۷۷۶ متر حفاری اکتشافی است. شرکت معدنی و صنعتی فولاد سنگ مبارکه اصفهان، ماموریت تامین مواد اولیه موردنیاز صنعت فولاد شامل سنگ آهک، آهن و دولومیت برای صنایع فولاد کشور با تمرکز بر نیازهای گروه فولاد مبارکه اصفهان را دارد.

تلاش خوزستان برای تولید فولاد تا مرز ۲۳ میلیون تن

افزایش ظرفیت تولید فولاد در استان خوزستان، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خوزستان گفت: در تلاش هستیم تا با زیرساخت‌هایی که آماده شده است، ظرفیت تولید فولاد در خوزستان به مرز ۲۳ میلیون تن تا سال ۱۴۰۴ برسد.

به گزارش روابط عمومی سازمان صنعت، معدن و تجارت خوزستان، امیرحسین نظری بیان کرد: در حوزه فولادی به دلیل موقعیت خوبی که با کشورهای حوزه خلیج‌فارس داریم، می‌توانیم بسیار پیشرفت کنیم.

مدیر کل صنعت، معدن و تجارت خوزستان عنوان کرد: در حوزه پالایشگاهی نیز اتفاقات خوبی افتاده است. در بخش صنایع پایین‌دستی مثل پرو پیلون که ۹۰۰ میلیون دلار ارزش دارد، در پالایشگاه بیدبلند کلنگ‌زنی و مجوز آن صادر شده است.

نظری یادآور شد: در حوزه صادرات نیز در ۵ ماه گذشته، ۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار صادرات انجام پذیرفته است که با برنامه‌ریزی انجام‌شده در تلاش هستیم تا پایان امسال، این رقم به ۷ میلیارد دلار برسد. در یک سال گذشته، عملکرد بسیار خوبی داشتیم و به آینده سرمایه‌گذاری و تجاری استان بسیار خوش‌بین هستیم.

کسری غفوری، مدیرعامل شرکت فولاد خراسان مطرح کرد

مشتری‌مداری و ارتقای کیفیت ارتباط با مشتریان

به گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد خراسان، مدیرعامل این شرکت گفت: فولاد خراسان علاوه بر مشتری‌مداری و ارتقای کیفیت ارتباط با مشتریان، اقداماتی همچون تولید باکیفیت و نیز تنوع‌بخشی به سبد محصولات فولاد خراسان را در راستای منافع مشترک با مشتریان برتر خود در دستور کار دارد.

کسری غفوری در نشست هم‌اندیشی و تجلیل از مشتریان برتر شرکت که با حضور اعضای هیات‌مدیره و مشتریان برتر شرکت، روز پنجشنبه ۱۰ شهریور ماه در تهران برگزار شد، بیان کرد: ما نه تنها از مشتریان برتر خود تجلیل و قدردانی می‌کنیم بلکه قائل به مشارکت در سیاست‌گذاری بازرگانی بزرگ‌ترین مجتمع فولادی شرق کشور هستیم.

با افتخار اعلام می‌کنیم که مباحث مالی و بازرگانی فولاد خراسان مانند اتاقی شیشه‌ای، شفاف و قابل رصد است و از این لحاظ مجموعه‌ای کاملا شفاف هستیم و این می‌تواند برای مشتریان بزرگ مجموعه، یک شاخص اعتمادآفرین باشد.

وی با اشاره به لزوم ثبات مقررات و بخشنامه‌ها در کشور برای حفظ تعادل در بازار، عنوان کرد: شرکت فولاد خراسان با وجود محدودیت‌های قانونی همچون لزوم عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات در بورس کالای ایران، به رعایت مصالح مشتریان و منافع جامعه اهتمام دارد.

مدیرعامل شرکت فولاد خراسان عنوان کرد: تسهیل مقررات صادراتی و موضوعاتی نظیر عدم تعادل در شبکه انرژی در کشور و نیز عدم توازن در زنجیره تولید، مسائلی هستند که گریبان‌گیر بازار فولاد کشور شده است اما با تمام این شرایط فولاد خراسان، با برخورداری از موهبت کامل

بودن زنجیره تولید و با تمام توان و احساس مسئولیت اجتماعی، تلاش کرده است شرایط را برای خریداران محصولات این شرکت تسهیل کند.

غفوری در پایان با بیان اینکه در زمینه ارتقای صادرات آماده تعامل شفاف و همه جانبه با بازرگانان به عنوان سفیران اقتصادی کشور هستیم، یادآور شد: سیاست‌گذاری بازار با توجه به موضوعاتی مانند توافق هسته‌ای، شرایط بین‌المللی نظیر وضعیت جنگ روسیه و اوکراین و بحران انرژی و ظرفیت تولید در چین و ترکیه و...، واجد پارامترهای پیچیده‌ای است و ما آماده تعامل با مشتریان خوشنام فولاد خراسان برای مدیریت این شرایط پیچیده هستیم.

آگهی فقدان سند مالکیت

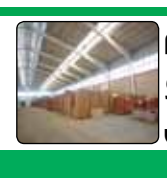
آقای بابک رضانی خشکدری اصالتا با اعلام گم شدن سند مالکیت ملک مورد آگهی با تسلیم دو برگ استشهادیه گواهی امضاء شده ذیل شماره ۶۵۴۱۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۱۲ دفترخانه ۱۳۲ تهران طی درخواست وارده ۱۰۲۳۰۱۹۴۸۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۱۴ تقاضای صدور المثنی سند مالکیت را نموده اند که مراتب در اجرای ماده ۱۲۰ آیین نامه قانون ثبت به شرح زیر آگهی می گردد: ۱ـ نام و نام خانوادگی: آقای بابک رضانی خشکدری مالک شش دانگ ۲ـ شماره پلاک: ۳۱۸۵۶ فرعی از ۱۲۶ اصلی ۳ـ علت گم شدن: جابجایی ۴ـ خلاصه وضعیت مالکیت: سند مالکیت کاداستری ششدانگ عرصه و اعیان یک دستگاه آپارتمان بمساحت ۷۳/۸۴ متر مربع که ۳/۳۳ متر مربع آن بالکن است واقع در سمت شمال شرقی طبقه چهار بشماره ۳۱۸۵۶ فرعی از ۱۲۶ اصلی قطعه ۲۴ تفکیکی مفروز و مجزی شده از ۱۹۲۵ فرعی از اصلی مذکور واقع در بخش ۱۱ تهران بانضمام پارکینگ قطعه ۲۲ تفکیکی به مساحت ۱۱ مترمربع واقع درسمت شرق طبقه همکف ، بانضمام انباری قطعه ۲۴ تفکیکی به مساحت ۱/۵ متر مربع واقع درسمت شرق طبقه زیرزمین بشماره چاپی ۹۴۱۹۹۶ ذیل دفتر الکترونیک ۱۳۹۶۲۰۳۰۱۰۲۳۰۲۸۹۸۵ به نام آقای بابک رضانی خشکدری صادر گردیده است. برابر اسناد رهنی شماره ۱۲۴۴۶ و ۱۲۴۴۷ مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۰۹ دفترخانه ۷۷۸ تهران در رهن بانک ملت شعبه وزارت نفت قرار دارد برابر نامه شماره ۱۴۰۰۰۵۸۰۱۰۱۱۰۱۲۰۷۸ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۲۲ اداره اول اجرای اسناد رسمی تهران در قید بازداشت می باشد که مرجع مذکور طی نامه شماره ۱۴۰۱۰۵۸۰۱۰۱۱۰۰۲۷۸۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۷ با حفظ کلیه حقوق بازداشتی موافقت خود را با صدور سند مالکیت المثنی اعلام نموده است. لذا با توجه به اعلام فقدان سند مالکیت ملک فوق الذکر و درخواست صدور المثنی آن مراتب اعلام تا هر کس نسبت به ملک مورد آگهی معامله کرده که در قسمت چهارم این آگهی ذکر نشده یا مدعی وجود سند مالکیت نزد خود می باشد باید تا ده روز پس از انتشار آگهی به ثبت محل مراجعه و اعتراض خود را ضمن ارایه اصل سند مالکیت با سند معامله تسلیم نماید و اگر ظرف مهلت مقرر اعتراض نرسد و یا در صورت اعتراض اصل سند مالکیت یا سند معامله ارایه نشود اداره ثبت المثنی سند مالکیت را طبق مقررات صادر و به متقاضی تسلیم خواهد کرد (شناسه آگهی : ۱۳۷۷۳۱۱) ۴

۱۳۷۷۷/ م الف

محمد امین کریمی جو ـ رئیس واحد ثبتی حوزه ثبت ملک کن تهران

گسترش
تجارت
سه‌شنبه
۱۵ شهریور ۱۴۰۱
۹ صفر ۱۴۴۴
۶ سپتامبر ۲۰۲۲
شماره ۲۱۴۴
پیاپی ۳۴۶۲
www.Tejaratdaily.com

ضربه‌های مهلک تورم به تجارت داخلی و خارجی

تب تند بازار برنج خوابید

بیماری در کمین نخل‌ها

خروج موکب‌ها از مرز، گمرکات عراق را تعطیل کرد

ضرورت ارتقای زیرساخت‌های تجاری

در روزهای اخیر برای خروج موکب‌ها از مرز و ورود به عراق، مشکلاتی ایجاد شده و تعدادی از موکب‌ها در مرزهای خروجی کشور به سمت عراق، معطل مانده‌اند که علت آن ظرفیت محدود گمرکات عراق در پذیرش همزمان کامیون‌های تجاری و زوار اعلام شده است. در سال‌های اخیر ایرانیان در مرزهای خروجی کشور به سمت نجف حضوری فعال دارند تا زائران را به سمت عراق راهی کنند و در مسیر نجف به کربلا نیز عده‌ای از ایرانیان با برپایی موکب‌ها به مردم عراق برای پذیرایی از زوار کمک می‌کنند و در کنار یکدیگر به مسافران پیاده خدمات می‌رسانند. بر همین اساس از روزها پیش از آغاز آیین پیاده‌روی اربعین، کامیون‌هایی حاوی لوازم برپایی موکب و مواد موردنیاز پخت غذا به عراق منتقل می‌شود تا در زمان آغاز این سنت، دسترسی به امکانات رفاهی برای زوار تسهیل شود، اما امسال انتقال کامیون‌ها با مشکلاتی همراه شده است. طی روزهای اخیر معطلی کامیون‌های حامل تجهیزات موکب‌ها، پشت مرزهای عراق موجب ترافیک شدید و سرگردانی موکب‌داران و رانندگان شده است. صمت در این گزارش، به بررسی شرایط فعلی روابط ایران و عراق و مشکلات پیش آمده برای نقل‌وانتقالات زمینی پرداخته است.

ظرفیت محدود مرزهای ایران و عراق

در روزهای اخیر به‌دلیل شکل‌گیری مشکلات جدی برای تردد کامیون‌ها و انتقال بار، نگرانی‌های جدی برای موکب‌داران به‌وجود آمده، زیرا در سال‌های گذشته و همچنین تا پیش از این در روابط تجاری، شاهد چنین توقف‌های جدی در مرز عراق نبودیم.

به گزارش ایرنا، با دستور گمرک برای تسهیل خدمات‌رسانی در دوران اربعین، بخش زیادی از تشریفات گمرکی در گمرکات استان‌ها انجام می‌شود تا در مرز کمترین معطلی ایجاد شود، اما در مرزهای مهران و شلمچه، گمرکات عراق امور تشریفات را با تاخیر انجام می‌دهند که همین امر موجب معطلی موکب‌داران شده و ارتباطی به طرف ایرانی ندارد.

گمرک ایران نسبت به این اتفاقات واکنش نشان داد و سخنگوی گمرک گفت: به‌دلیل ظرفیت محدود گمرکات عراق در پذیرش همزمان کامیون‌های تجاری و زوار، صادرات کالا از ۳ مرز شلمچه، چزابه و مهران تا ۲۶ شهریور متوقف شد و مرزهای جایگزین مسئولیت تبادل کالا با عراق را انجام خواهند داد.

صادرات به عراق از ۳ مرز تجاری متوقف شد

سید روح‌اله لطیفی، سخنگوی گمرک درباره توقف ارائه خدمات گمرکی در مرز ایران و عراق اظهار کرد:

در ایام اربعین سیدوسالار شهیدان به‌دلیل ظرفیت محدود گمرکات عراق برای پذیرش همزمان مسافر و کالای تجاری و به‌منظور تردد روان و جلوگیری از توقف طولانی در مرزها و ضایع شدن کالاها، تاجران از ۱۳ تا ۲۶ شهریور از ارسال کالاهای صادراتی به مرزهای شلمچه، چزابه و مهران خودداری کنند.

وی افزود: کامیون‌های حامل کالاهای صادراتی با هماهنگی گمرکات مبدأ می‌توانند تا ۲۶ شهریور از مرزهای تجاری جایگزین این ۳ مرز، یعنی گمرکات پرویزخان، سومار، شوشمی، شیخ صله و مرز دریایی خرمشهر برای صادرات به عراق اقدام کنند.

عراق یکی از کشورهای مهم برای ایران در عرصه تجارت است و بسته شدن مرزهای تجاری با این کشور حتی برای مدت زمان محدود می‌تواند تاثیرات جدی بر درآمدهای تجاری دو کشور داشته باشد.

بسته شدن موقت مرز وجه دیگری نیز دارد و نشان می‌دهد ایران هنوز در توسعه لجستیکی مرزهای زمینی خود گامی جدی برنداشته است.

تمامی این موارد در حالی است که دولت سیزدهم تاکید زیادی بر افزایش روابط تجاری با همسایگان خود دارد.

تیر امسال گمرک اعلام کرد از آغاز به کار دولت سیزدهم تا پایان خرداد امسال، بیش از ۲۵ میلیون و ۹۳۳ هزار تن کالا به ارزش ۸ میلیارد و ۶۳۸ میلیون دلار بین ایران و عراق تبادل شد که نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۱۵ درصد رشد داشته است.

لطیفی در این باره اظهار کرد: از آغاز به‌کار و استقرار دولت سیزدهم از ابتدای شهریور سال قبل تا پایان خرداد ۱۴۰۱ بیش از ۲۵ میلیون و ۹۳۳ هزار تن کالای غیرنفتی به ارزش ۸ میلیارد و ۶۳۸ میلیون دلار بین ایران و عراق تبادل شد که با افزایش ۱۵ درصدی نسبت به دوره مشابه پیشین (شهریور ۱۳۹۹ تا خرداد ۱۴۰۰) همراه بوده است.

از این میزان ۲۳ میلیون و ۵۱۶ هزار تن سهم صادرات ایران به عراق به ارزش ۷ میلیارد و ۵۷۷ میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه پیشین رشد ۳ درصدی داشته و در همین مدت ۲ میلیون و ۴۱۸ هزار تن کالا به ارزش یک میلیارد و ۶۲ میلیون دلار از عراق به ایران وارد شده که رشد ۵۱۲ درصدی را تجربه کرد.

عراق، دومین مقصد صادرات ایران

بنا بر گزارش گمرک، اشتراکات فراوان تاریخی، فرهنگی و مذهبی بین دو ملت ایران و عراق و توسعه مناسبات سیاسی و اقتصادی دو کشور باعث شده صادرات غیرنفتی ایران از ۱۴۵ میلیون دلار در سال ۱۳۸۰ به ۹ میلیارد دلار در سال ۹۸ برسد و دوباره در سال گذشته با ثبت رکورد وزنی به نزدیک ۳۰ میلیون تن کالا، به ارزش ۸ میلیارد و ۹۱۶ میلیون دلار رسیده است. در سال‌های اخیر، عراق دومین مقصد صادراتی کالاهای ایرانی در کل دنیا و نخستین مقصد در بین همسایگان بوده است.

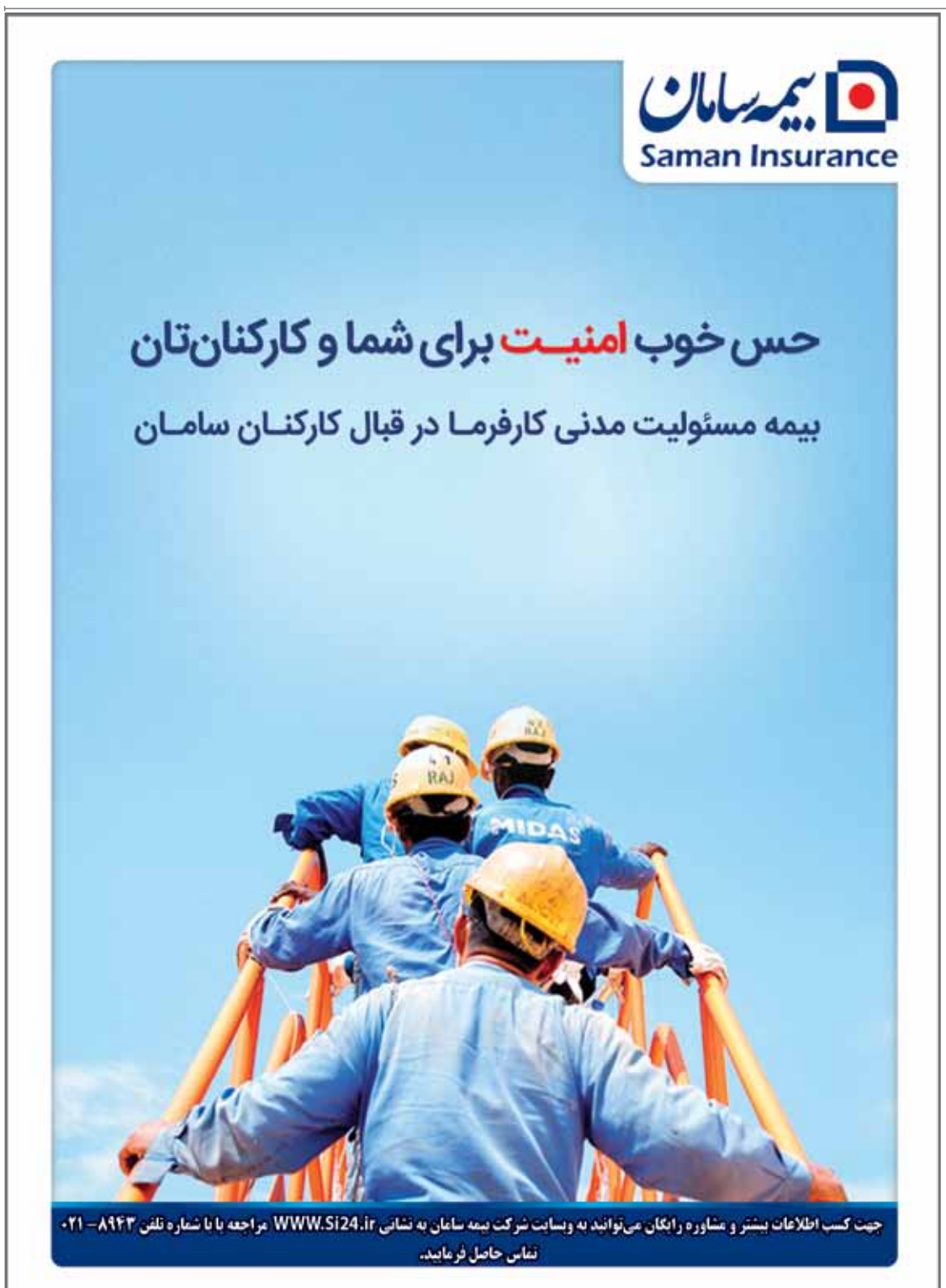
همچنین در این گزارش ذکر شده رکورد واردات ایران از عراق در کل تاریخ روابط تجاری دو کشور به سال گذشته برمی‌گردد که ۲ میلیون و ۷۰۲ هزار تن کالا به ارزش یک میلیارد و ۱۹۷ میلیون دلار از این کشور خریداری شد که عمده آن کالای اساسی موردنیاز کشور بود.

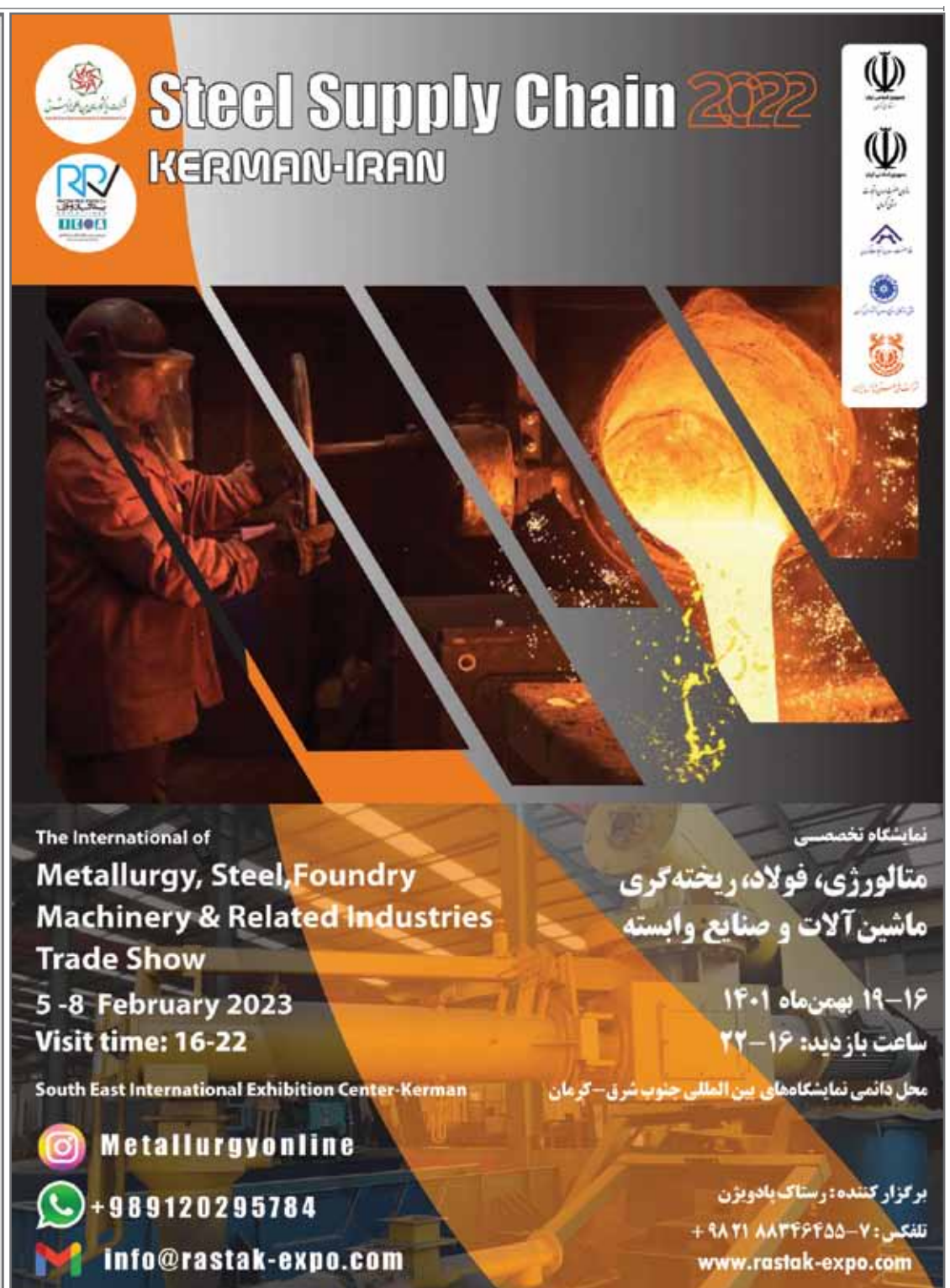
محصولات کشاورزی، دامی و غذایی، مصالح ساختمانی، محصولات پتروپالایشگاهی، لوازم الکترونیکی، تجهیزات پزشکی و دارو، خودرو و لوازم یدکی، پوشاک، کیف، کفش، محصولات آهنی و خشکبار از عمده‌ترین کالاهای صادراتی به عراق هستند و کالاهای اساسی مانند گندم، جو، روغن، ذرت، سویا، لاستیک، کاغذ، حبوبات، به‌همراه ماشین‌آلات، ضایعات فلزات، لوازم خانگی، تجهیزات الکترونیکی، دستگاه‌های سنجش و... هم از مهم‌ترین کالاهای وارداتی از عراق در سال گذشته بوده‌اند.

اهمیت روابط تجاری با کشورهای همسایه

سخن پایانی

کارشناسان تجاری و سیاسی معتقدند فعال‌سازی دیپلماسی چندجانبه در حوزه‌های سیاسی، عمومی و اقتصادی، اجرای کنوانسیون تیر، حمل یکسره کالا بین دو کشور ایران و عراق، فرماندهی واحد مرزی، صادرات حرفه‌ای، بسته‌بندی مناسب محصولات، برنامه‌ریزی تولید براساس بازارهای هدف و تولید کالاهای با ارزش افزوده بیشتر و تامین نیازهای کشور از مسیر عراق می‌تواند توسعه تجارت بین دو کشور ایران و عراق را به همراه داشته باشد.

یادداشت

پیش‌بینی‌های ناخوشایند از طرح کالابرگ

علیرضا حسنی ـ عضو کمیسیون تولید و صادرات اتاق اصناف ایران

دولت در چند مدت اخیر، بحث اجرایی کردن طرح کالابرگ را به‌طور جدی پیگیری کرده و خبرهایی مبنی بر احتمال اجرایی شدن آن از مهر امسال به‌گوش می‌رسد. به‌گفته معاون وزیر اقتصاد، دولت با مسئولیت وزارت رفاه و بانک مرکزی در حال پیگیری اجرای پایلوت طرح کالابرگ است و زیرساخت‌های فنی نیز آماده شده.

دولت خبر داده امکان اجرای پایلوت آن از مهر برای برخی کالاها وجود دارد تا نرخ این کالاها با نرخ سال ۱۴۰۰ محاسبه شود، از این‌رو پرداختن به ابعاد این طرح و همچنین پیامدهای احتمالی آن، شایان توجه به‌نظر می‌رسد.

اجرای طرح کالابرگ از چندین جهت شایان بررسی است؛ نخست آنکه باید دید زیرساخت‌های فنی و تجهیزاتی این کار تا چه میزان آماده و مهیا شده، چرا که نقص‌های فنی در طرح‌های این‌چنینی، رکنی اساسی و مهم را ایفا می‌کند. از سویی دیگر، تنها آماده بودن زیرساخت‌ها از سوی نهادهای دولتی، کافی نبوده و باید دید مردم نیز به‌عنوان طرف مقابل و بازیگر اصلی این طرح، تا چه حد برای اجرایی شدن طرح کالابرگ آماده هستند.

بخشی از مردم همواره زیرساخت‌های فنی لازم مانند حساب بانکی را ندارند یا حتی هنوز یارانه‌ای به‌دلیل نقایص فنی به آنها پرداخت نمی‌شود.

این بخش از مردم از اقشار ضعیف و پایین‌دست جامعه هستند که از اتفاق بیشتر از سایرین به حمایت‌های مالی دولت نیاز دارند.

برای پرداخت یارانه یا دیگر حمایت‌های دولتی هنوز برای این بخش از جامعه زیرساخت‌هایی فراهم نیست و اجرای طرح کالابرگ، می‌تواند این بخش را از دسترسی به کالاهای اساسی مهم محروم کند.

در ادامه، این اقشار پایین‌دست برای تهیه مایحتاج خود مجبور هستند از بازار سیاه کالاها را خرید کنند که در نهایت به ضرر آنها تمام خواهد شد.

یکی از پیامدهای مهم اجرای طرح کالابرگ، ایجاد بازار سیاه برای اقلام اساسی است. در این شرایط، کالاهای اساسی چند نرخی شده و هر زمان که افراد به هر دلیلی نتوانند مایحتاج بدیهی خود را توسط کالابرگ تهیه کنند، باید آن را با قیمت‌های چندبرابری از بازار آزاد و بازار سیاه خریداری کنند. در این شرایط هم‌همه‌های جدی در بازار رخ می‌دهد و اقتصاد به‌سامان نخواهد رسید.

بدیهی است، ایجاد کالابرگ باعث شکل‌گیری صف‌های طولانی برای خرید کالاهای اساسی می‌شود و چالش‌های جدیدی را برای مردم پدید خواهد آورد. با شکل‌گیری بازار سیاه برای کالاهای اساسی مردم، حاکم شدن ثبات اقتصادی، امری دور از ذهن به‌نظر می‌رسد، حتی برخی کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند سوءاستفاده‌های زیادی در بحث اعطای کالابرگ و خرید و فروش با آن شکل خواهد گرفت که این موضوع از دیگر مشکلات اجرای طرح کالابرگ است.

از سویی دیگر، کارشناسان معتقدند زمانی که دولت بر کالاهای اساسی تمرکز داشته باشد و با تصمیمات خود مبادله کالا را در بازار محدود کند، توازن عرضه و تقاضا نیز به هم خواهد خورد، در این صورت، تولیدکننده نیز با تغییر قیمت‌های تمام‌شده کالای خود، به‌دلیل افزایش تقاضا، تنش‌های بازار را بیشتر می‌کند، بنابراین به‌نظر می‌رسد با اجرای طرح کالابرگ، بازار، آشفتگی سنگینی را تجربه کند و چالش‌های جدید و سخت‌تری برای مردم ایجاد شود و حتی در صورت آماده بودن بسترهای فنی و زیرساختی، نمی‌توان به ابعاد اجرای این طرح خوش‌بین بود.

کشورهای اروپایی برای تنظیم اقتصاد خود، بازار را به‌دست عرضه و تقاضا می‌سپرند و قوانین بازار آزاد در این کشورها حاکم است. در چنین شرایطی، هر شخص متناسب با نیاز و موجودی بازار، سبد کالایی خود را تنظیم و مدیریت می‌کند و در این میان بازار می‌تواند به ثبات و سامان برسد.

نهایی‌شدن نرخ خرید گندم در هفته جاری

به‌گفته رئیس بنیاد ملی گندمکاران، نرخ گندم تا سه‌شنبه هفته جاری نهایی و بعد از آن اعلام می‌شود، ضمن اینکه ۸۲ درصد مطالبات گندمکاران پرداخت شده است. به‌گزارش مهر، عطاءالله هاشمی درباره نرخ جدید خرید تضمینی گندم افزود: در نهایت تا روز سهشنبه ۱۵ شهریور، نرخ گندم نهایی و در هفته جاری توسط وزیر جهاد کشاورزی اعلام می‌شود. وی درباره پیشنهاد بنیاد ملی گندمکاران برای نرخ گندم گفت: رویکرد شورای قیمت‌گذاری بر این مبنا است که قیمت‌ها چندان دستخوش تغییرات نشود، اما کشاورز یارانه کاشت، بیمه و نهاده دریافت کند، البته نرخ نیز به‌صورت پایه تغییراتی خواهد داشت.

رئیس بنیاد ملی گندمکاران در بخش دیگری از سخنان خود بااشاره به اینکه تا صبح روز ۱۳ شهریور، ۷ میلیون و ۱۵۰ هزار تن گندم از کشاورزان خریداری شده، اظهار کرد: فصل برداشت گندم به‌طور حدودی تا اواخر مهر ادامه دارد و پیش‌بینی می‌شود که میزان خرید تضمینی به حدود ۷ میلیون و ۴۰۰ هزار تن برسد. وی بااشاره به اینکه تاکنون ۸۲ درصد از مطالبات گندمکاران پرداخت شده، گفت: ۱۸ درصد مطالبات مانده که ۱۵ درصد آن مربوط به استان‌های سردسیر و شمال غرب کشور است که کشت جدید گندم از ۲۰ تا ۲۵ شهریور در این استان‌ها آغاز می‌شود، بنابراین لازم است که هرچه سریع‌تر مطالبات آنها پرداخت شود تا در کشت جدید دچار مشکل نشود. هاشمی تاکید کرد: مسئولان مربوطه قول دادند در هفته جاری پرداخت خوبی برای گندم‌ها انجام شود تا کشاورزان در مناطق مختلف دچار مشکل نشوند.

در گفت‌وگو با رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی ایران مطرح شد

ضربه‌های مهلک تورم به تجارت داخلی و خارجی

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

پس از انجام جراحی‌های سخت اقتصادی دولت سیزدهم، بازارهای داخلی تحولات عظیمی را شاهد بودند. حذف ارز ترجیحی از واردات و تولید، اصلاح نظام پرداخت‌های یارانه‌ای و حتی تصمیم برای اعطای کالابرگ به مردم، از جمله مهم‌ترین تصمیماتی بود که نیم سال نخست امسال تحقق یافت. پس از انجام اصلاحات مهم، تورم شدیدی در بازارهای کالایی شکل گرفت و سبد معیشتی مردم بیشترین فشار را متحمل شد. در پی این اتفاق، اعتراضات زیادی از سوی تولیدکنندگان و همچنین مردم به‌عنوان جامعه مصرف‌کننده، مطرح شده و به‌دنبال آن، دولت نوید بهبود شرایط اقتصادی را داد، بدین‌منظور چندی پیش دولت با اعلام تورم مرداد امسال، خبر از کاهش نرخ تورم نسبت به ماه گذشته را داد. دولت اعلام کرد کاهش نرخ تورم، نشان‌دهنده موفقیت‌آمیز بودن عملکرد دولت برای ثبات و مدیریت اقتصاد است، اما از سویی دیگر، کارشناسان بر این باورند هنوز تورم افسارگسیخته است و از فشارهای معیشتی کاسته نشده، به این منظور، اخبار مثبت دولت برای کاهش تورم را بر بازارهای واقعی تاثیرگذار ندانسته و معتقدند دولت باید راهکارهای جدی‌تری را برای مدیریت اقتصاد در پیش گیرد. صمت در این گزارش، با سیدرضا نورانی، رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی ایران به تشریح مشکلات بازار داخلی در پی افزایش تورم‌های سنگین و دراین‌باره با او به گفت‌وگو پرداخته است.

عکس: صمت

تورم در بخش تولید را نمی‌توان تنها موثر در بازارهای داخلی عنوان کرد. تجارت خارجی نیز همواره تحت‌تاثیر سیاست‌های اقتصادی داخلی و شرایط آن وابسته به کاهش یا تشدید تورم است

شکاف‌های آماری بانک‌مرکزی و مرکز آمار

به‌گزارش مرکز آمار ایران، نرخ تورم نقطه‌ای در مرداد ۱۴۰۱ به عدد ۵۲.۲ درصد رسیده است؛ یعنی خانوارهای کشور به‌طور میانگین ۵۲.۲ درصد بیشتر از مرداد ۱۴۰۰ برای خرید یک «مجموعه کالاها و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند.

منظور از نرخ تورم نقطه‌ای، درصد تغییر عدد شاخص قیمت، نسبت به ماه مشابه سال قبل است. نرخ تورم نقطه‌ای مرداد ۱۴۰۱ در مقایسه با ماه قبل ۱.۸ واحد درصد کاهش یافته است. نرخ تورم نقطه‌ای گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» با کاهش ۵.۶ واحد درصدی به ۸۰.۴ درصد رسیده و گروه «کالاهای غیرخوراکی و خدمات» بدون تغییر ۳۶.۹ درصد بوده است.

این آمار ارائه‌شده در حالی است که بانک مرکزی میزان تورم مرداد را کمتر از مرکز آمار اعلام کرده. به‌گزارش ایرنا، معاون اقتصادی بانک مرکزی نرخ تورم مرداد ۱۴۰۱ را ۴۰.۱ درصد اعلام کرده و این کاهش چشمگیر تورم را یکی از دستاوردهای مهم دولت سیزدهم معرفی کرد.

سیدرضا نورانی

نبود سیاست‌های دولتی مناسب برای حمایت از تولید سبب شد صنایع و واحدهای تولیدی برای دستیابی به مواد اولیه دچار مشکل شوند. این دست چالش‌ها در کنار قوانین و چارچوب‌های محدودیت‌آفرین، موجی از گرانی را در بازارها پدید آوردند

◉ دولت اعلام کرده توانسته تورم مرداد را پس از انجام جراحی‌های اقتصادی کاهش دهد. اعلام خبر کاهش تورم مرداد را چطور ارزیابی می‌کنید؟

پیش از پرداختن به اثرات تورم فعلی در بازار و بررسی عملکرد مدیریت دولت در برابر آن، مناسب به‌نظر می‌رسد تا به عوامل شکل‌گیری این پدیده مخرب اقتصادی بپردازیم. تورم معضل چند ساله حاکم در کشور است که طی یک تا ۲ سال اخیر، بیش از پیش بخش‌های مختلف اقتصادی را موردهدف خود قرار داده، به‌ویژه از ابتدای امسال با انجام اصلاحات مهم ساختاری و جراحی‌های اقتصادی دولت سیزدهم، شاهد تغییرات مهمی در بازار بودیم و این اتفاقات را می‌توانیم جزو مهم‌ترین ریشه‌های افزایش قیمت‌های اخیر عنوان کنیم.

حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی از واردات کالاها و مواد اولیه، تغییر تعرفه‌های وارداتی و صادراتی و دیگر مسائل داخلی این‌چنینی، سبب شکل‌گیری تورم شده‌اند. کاهش ارزش پول ملی، افزایش مداوم هزینه تولید در تمامی بخش‌ها (صنعتی، کشاورزی و...) و همچنین نبود سیاست‌گذاری‌های مناسب برای کنترل و تنظیم بازار سبب حکمفرما شدن تورمی شدید بر اقتصاد شد. نبود سیاست‌های دولتی مناسب برای حمایت از تولید سبب شد تا صنایع و واحدهای تولیدی برای دستیابی به مواد اولیه دچار مشکل شوند.

این دست چالش‌ها در کنار قوانین و چارچوب‌های محدودیت‌آفرین، در کنار هم، موجی از گرانی را در بازارها پدید آوردند، بنابراین برای کنترل تورم، ابتدا باید ریشه‌های شکل‌گیری آن را شناسایی کرد و سپس به حذف، کنترل و مدیریت این عوامل پرداخت. حال دولت اعلام کرده توانسته تا حدی تورم را کنترل کند، اما همچنان تورم هم برای تولیدکننده و هم مصرف‌کننده وجود دارد و فعالیت‌های اقتصادی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد، بنابراین برای کاهش بیشتر تورم و مهار کردن آسیب‌های ناشی از آن، باید برنامه‌های مناسبی برای رفع ریشه‌ای آن تدوین کرد.

◉ در صحبت‌های خود به آسیب‌آفرین بودن تورم اشاره کردید. به‌نظر شما تا به امروز تورم چه تاثیری بر بخش‌های اقتصادی و بازار گذاشته است؟

در هر اقتصادی، تورم می‌تواند معضلی آسیب‌آفرین و مخرب باشد و در صورت مهار نشدن آن، بخش‌های مختلف اقتصادی زیان خواهند دید.

اقتصاد کشور ما در حال حاضر درگیر مشکلات و چالش‌های فراوانی است، اما در بین تمامی آنها، تورم به‌عنوان مهم‌ترین گره فعلی محسوب می‌شود. تورم پیامدهای جدی بی‌شماری داشته که در چند سال اخیر به‌طور گسترده‌ای شاهد شکل‌گیری آن بودیم.

رکود بازار، وقفه در فعالیت‌های تولیدی و کاهش کیفیت محصولات تولیدشده در صنایع داخلی، کاهش تبادلات و معاملات در تجارت داخلی و خارجی همه از پیامدهای منفی شکل‌گیری تورم در چند سال اخیر به‌شمار می‌روند.

افزایش مداوم قیمت‌ها، کارخانه‌های تولیدی را برای تهیه مواد اولیه و ساخت تولیدات باکیفیت، دچار چالش می‌کند، چرا که بازار بیش از حد مشخصی توانایی تحمل افزایش و قیمت‌ها را نداشته و از این‌رو در چند مدت اخیر شاهد پایین آمدن سطح کیفی برخی محصولات بوده‌ایم که دلیل آن در دسترس نبودن مواد اولیه یا گرانی بیش از حد آنها بود. طبیعی است در چنین شرایطی، در مسیر انجام ابتدایی‌ترین فعالیت‌های تولیدی و اقتصادی دست‌انداز ایجاد شده و بازوهای تولید به‌عنوان ابزار مهم محرک اقتصادی، ناتوان می‌شوند.

تورم تنها بر بازارهای داخلی تاثیر نگذاشته و تجارت خارجی را نیز گرفتار چالش‌های جدی کرده است، بنابراین نمی‌توان ابعاد معضل گرانی را درون‌مرزی دانست و باید در سطوح کلان‌تری به آن نگاه کرد.

◉ تورم تا به امروز چه مشکلاتی را برای بازارهای داخلی به‌وجود آورده است؟

پیش‌تر درباره تاثیر تورم بر چرخه تولید توضیح داده شد. تولید به‌طور مستقیم بر بازار تاثیرگذار است و نمی‌توان این ۲ بخش را جدا از یکدیگر در نظر گرفت. با افزایش نرخ تمام‌شده تولید و شکل‌گیری چالش‌های مختلف برای فعالیت‌های صنایع و کارخانجات، شاهد حاکم شدن رکود سنگین در جامعه بودیم.

با افزایش مداوم و مستمر بهای کالاها در بازار، قدرت خرید مردم به‌عنوان بخش مصرف‌کننده، کاهش یافت. با ادامه روند فعلی و مهار نشدن تورم، این روند همچنان جریان خواهد یافت.

مصرف‌کننده توانایی پاسخگویی به رشد تصاعدی تورم را ندارد، بنابراین سبد معیشتی همواره کوچک‌تر می‌شود و مردم به‌طور مستقیم، آسیب‌های اقتصادی تورم را احساس خواهند کرد. دولت خبر داده که توانسته بخشی از تورم را کاهش دهد، حتی اگر این ارقام نیز صحیح باشند، باز در برابر تورم ۲ رقمی حاکم، کاهش‌های حداقلی نمی‌توانند تاثیری شگرف بر بازار داشته باشند.

قشر کارمند جامعه همواره درآمدهای ثابت و معینی دارند و در طول سال یک‌بار دستمزد آنها افزایش می‌یابد. با افزایش مستمر هزینه‌ها، درآمد این بخش از مردم با تورم حاکم بر جامعه برابری نمی‌کند و این به‌معنای کاهش قدرت خرید آنها است. در چنین شرایطی از میزان تقاضا و خرید کالاها کاسته و بازار درگیر رکود می‌شود.

رکود در بازار به‌معنای رکود در تولید است و چرخه اقتصادی در این وضعیت نمی‌تواند حرکتی رو به جلو داشته باشد، بنابراین تورم، تنها توان اقتصادی و قدرت خرید مردم را هدف قرار نداده و تولیدکنندگان و سایر فعالان این عرصه را هم دچار چالش می‌کند.

هیچ حوزه اقتصادی از تورم جان سالم به در نمی‌برد و این موضوع نکته‌ای است که باید دولت همواره به آن توجه داشته باشد.

◉ در صحبت‌های خود به تاثیر تورم بر تجارت خارجی اشاره کردید. درباره این موضوع بیشتر توضیح دهید.

بدیهی است که تورم بر تجارت خارجی نیز تاثیر منفی دارد؛ کاهش مزیت رقابتی، تاثیر مهم وجود تورم در بازارهای داخلی است.

تورم منجر به کند شدن روند صادرات می‌شود، چرا که با افزایش نرخ تمام‌شده تولید، قدرت چانه‌زنی و دستیابی به بازارهای جهانی از فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان ایرانی سلب می‌شود. این اتفاق به‌ویژه در محصولات کشاورزی سبب می‌شود تا تولیدکننده بازار مناسبی برای محصولات خود پیدا نکند و در ادامه با زیان و از دست رفتن سرمایه مواجه شود، بنابراین نمی‌توان تورم در بخش تولید را تنها موثر در بازارهای داخلی عنوان کرد.

تجارت خارجی نیز همواره تحت‌تاثیر سیاست‌های اقتصادی داخلی و شرایط آن وابسته به کاهش یا تشدید تورم است. از سویی دیگر، تجارت برای داشتن روند و حرکتی رو به جلو، ضمن کنترل تورم به حل مسائل و فراهم‌سازی بسترهای دیگری هم نیازمند است.

افزایش نظارت بر مواردی از جمله هزینه‌های حمل‌ونقل، بسته‌بندی محصولات و سایر مدیریت‌های استراتژیک، می‌تواند نقشی موثر در بهبود وضعیت صادرات و به‌طورکلی تجارت خارجی داشته باشد، همچنین بهبود وضعیت مسیرهای حمل‌ونقل در تمامی بخش‌های ریلی، جاده‌ای، هوایی و دریایی، می‌تواند ضمن کاهش هزینه تمام‌شده صادرات کالا و کنترل تورم در این زمینه، برای اقتصاد موتور محرک کارآمدی باشد.

◉ به نظر شما مهم‌ترین راهکاری که دولت می‌تواند برای مدیریت و کاهش چشمگیر تورم در پیش گیرد، چیست؟

همان‌طور که پیش‌تر عنوان کردم، ریشه‌یابی علت‌های شکل‌گیری تورم در بازار مهم‌ترین اقدامی است که باید دولت انجام دهد.

بدون دانستن عوامل ایجاد مشکلات، نمی‌توان آنها را رفع کرد و هر کاری که انجام دهیم، سرانجام موفق یا چشمگیری ندارد، بنابراین اگر در نظر داریم تا تحولات زیادی در بازار انجام دهیم، باید برنامه‌های مناسب، موثر و کارآمد را برای این موضوع تدوین کنیم. از سویی دیگر، بحث حذف ارز ترجیحی از تولید و تجارت بحث‌ها و شایعات زیادی را به‌همراه داشت.

صرف‌نظر از نظرات موافق یا مخالف نسبت به این موضوع، مناسب به‌نظر می‌رسید تا این کار به‌تدریج رخ می‌داد تا تحولات عظیمی به یک‌باره در بازار رخ ندهد، به‌طورکلی نیز در رابطه با اجرای اصلاحات ساختاری، دولت باید ابتدا برنامه‌های آتی را به مردم توضیح می‌داد و پله‌پله نسبت به اجرای طرح‌ها اقدام می‌کرد؛ در این شرایط التهاب بازار شکل نمی‌گرفت.

سخن پایانی

دولت اعلام کرده که توانسته تورم مرداد ۱۴۰۱ را نسبت به ماه پیشین آن کاهش دهد. تورم ۴۰ درصدی با ۵۰ درصدی، زیاد تفاوتی ندارد.

زمانی که مردم افزایش قیمت‌ها را نه روزانه بلکه لحظه‌ای مشاهده می‌کنند، تفاوت حداکثر ۱۰ درصدی نمی‌تواند التهاب بازار را کم کند، چرا که تورم همچنان هست، در بازار جولان می‌دهد و سبد معیشت مردم را کوچک‌تر می‌کند.

اخبار مثبتی پیرو کنترل تورم منتشر شده اما وجود تورم در بازار یک حقیقت است و نباید تنها به کاهش‌های جزئی بسنده کرد. اقدامات جدی، ملاحظات بیشتر برای انجام جراحی‌های اقتصادی و پا پس کشیدن از ایجاد نوسان ممتد در بازار، از مهم‌ترین وظایف دولت است.

ممنوعیت ثبت تلفن همراه مسافری از عراق

سخنگوی گمرک گفت: براساس تصمیم ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، رجیستر تلفن همراه با رویه مسافری، برای مسافران یا زواری که تا پایان شهریور وارد کشور می‌شوند، ممنوع است.

به‌گزارش ایرنا از گمرک، سیدروح‌اله لطیفی اظهار کرد: براساس مصوبات ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز ریاست جمهوری، مصوبات کارگروه رجیستری وزارت صنعت، معدن و تجارت و مکاتبه رئیس ستاد اربعین و معاون وزیر کشور به گمرک، تا پایان شهریور امسال، ثبت گوشی تلفن همراه با رویه مسافری از مبدأ عراق ممنوع اعلام شده و رجیستر تلفن همراه در مبادی ورودی و گمرکی برای مسافرانی که از عراق بازمی‌گردند، انجام نخواهد شد.

وی افزود: این مصوبات موقت و صرفا درباره مبدأ عراق و فقط تا پایان شهریور اجرا خواهد شد.

سخنگوی گمرک در همین حال افزود: لزوم رجیستری تلفن همراه قبل از خروج از گمرک مسافری، موضوع جدیدی نیست و قبلا هم بارها اعلام شده است.

سیدروح‌اله لطیفی اظهار کرد: براساس بخشنامه‌های ابلاغی گذشته ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، مسافران در مبادی ورودی به کشور (ریلی، زمینی، دریایی و هوایی)، قبل از خروج از بخش مسافری گمرک، باید IMEI تلفن همراه خود را در کنار بررسی اسناد هویتی، به همکاران ما اعلام و ثبت کنند و بعد از خروج از محوطه مسافری گمرک، امکان رجیستر تلفن همراه با رویه مسافری میسر نبوده است.

در گفت‌وگو با فعالان بازار نمایان شد

تب تند بازار برنج خوابید

پس از سپری شدن روزهایی که نرخ برنج سر به فلک کشیده بود، حالا چند روزی است، وضعیت بازار برنج آرام شده و تا حدودی قیمت‌ها در حال کاهش است. وزیر جهاد کشاورزی نیز از مداخله مستقیم در بازار برنج و تزریق برنج‌های وارداتی به بازار، خبر داده است. علاوه بر افزایش تولید برنج، رفع ممنوعیت واردات نیز بر کاهش قیمت این محصول تاثیرگذار است و می‌تواند منجر به تعادل بازار شود.

این در حالی است که سال گذشته، به‌دلیل افزایش شدید نرخ کود و کاهش بارندگی‌ها، تولید برنج کاهش یافت و از سوی دیگر، واردات برنج به کشور ممنوع بود. همین موارد باعث افزایش شدید نرخ برنج در سال ۱۴۰۰ شد، اما آن‌طور که به‌نظر می‌رسد وضعیت بازار برنج در سال ۱۴۰۱ نسبت به ۱۴۰۰ بهتر است. صمت در گفت‌وگو با فعالان بازار به بررسی بیشتر وضعیت بازار برنج و قیمت‌ها در این بازار پرداخته است.

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

دولت نباید اجازه هر نوع تغییری که باعث بروز مشکل در ثبت‌سفارش کالا می‌شود در سامانه جامع تجارت را بدهد

کاهش کشت، برنج را گران کرد

سال گذشته بر اثر کاهش حدود ۷۰۰ هزار تنی تولید برنج، قیمت این محصول افزایش یافت. افزایش شدید قیمت کود و کاهش بارش‌ها، دو عاملی بود که باعث کاهش تولید برنج شد. همزمان با کاهش تولید، به‌دلیل ممنوعیت قانونی واردات برنج در فصل برداشت، امکان تامین نیاز بازار از طریق واردات فراهم نبود. همین دو عامل باعث شد قیمت هر کیلوگرم برنج ایرانی درجه یک، از مرز ۱۰۰ هزار تومان هم عبور کند و در برخی نقاط، حتی به ۱۵۰ تا ۱۶۰ هزار تومان هم برسد. در چنین شرایطی، دولت سیاست‌هایی را برای تنظیم بازار برنج دنبال کرد.

با توجه به روزهای پرنوسانی که بازار برنج در سال گذشته تجربه کرد، حال به‌نظر می‌رسد بازار برنج به آرامش رسیده و آن‌طور که اعلام شده نرخ برنج نو نیز در بازار ۴۰ درصد ارزان‌تر شده است. البته دولت باید نرخ منصفانه‌ای برای محصولات استراتژیک مانند برنج در نظر بگیرد تا دست واسطه‌ها را از این بازار کوتاه کند. همان‌گونه که دولت از تولیدکنندگان سایر حوزه‌ها مانند گوشت و مرغ در خرید محصول مازاد حمایت می‌کند، باید این روند برای تولیدکنندگان برنج هم در نظر گرفته شود و با تعیین نرخ مناسب، جلوی روی‌آوردن کشاورزان به دلالان را بگیرد.

برهمین اساس، وزیر جهاد کشاورزی با اعمال سیاست‌های حمایتی، سیگنال‌های جدی برای کاهش قیمت این کالای پرمصرف به بازار ارسال کرد. سیاست اول وزارت جهاد کشاورزی، حمایت از تولید برای افزایش تولید و عرضه برنج به بازار بود و در گام بعدی، واردات انواع برنج برای تنظیم بازار این محصول و حمایت از امنیت غذایی خانوارها به کشور مطرح شد.

روز شنبه وزیر جهاد کشاورزی از اعلام نرخ خرید تضمینی برنج و گندم در هفته جاری خبر داد. به‌گفته بسیاری از فعالان بازار، تعیین نرخ تضمینی محصولات کشاورزی می‌تواند تاثیر زیادی بر قیمت کالا در بازار داشته باشد.

مردم منتظر کاهش قیمت نباشند

مسیح کشاورز، دبیر انجمن واردکنندگان برنج با اشاره به روند کاهشی نرخ برنج در بازار در گفت‌وگو با صمت گفت: پس از رفع ممنوعیت واردات برنج، این محصول به اندازه کافی به کشور وارد و البته فصل کشت برنج نیز آغاز شده است.

وی با اشاره به میزان برنج واردشده به کشور اظهار کرد: از ابتدای سال تا کنون، حدود ۶۵۰ هزار تن برنج توسط بخش خصوصی وارد شده است. این موضوع به بازار کمک کرد تا انشعابی که سال گذشته در بازار وجود داشت، دوباره ایجاد نشود و نشان داد مشکلی در زمینه واردات برنج خارجی نداریم. قطعا آزادسازی واردات در فصل برداشت بر تعادل بازار برنج ایرانی و خارجی و جلوگیری از افزایش نرخ این محصول، تاثیرگذار است.

دبیر انجمن واردکنندگان برنج در ادامه افزود: این موضوع باعث شد در کنار رکودی که به علت مشکلات اقتصادی بر کشور حاکم است، بازار برنج خارجی نیز دچار رکود شده و خریداری برای کالای واردشده وجود نداشته باشد، زیرا برای این مقدار عرضه، تقاضای کمی وجود دارد.

کشاورز درباره تاثیر رفع ممنوعیت واردات بر بازار برنج ایرانی، بیان کرد: بحث ممنوعیت واردات برنج، تاثیر خود را روی برنج ایرانی نیز گذاشته، زیرا شاهد رکود در بازار برنج ایرانی و در ادامه، روند کاهشی قیمت در این محصول هستیم. به هرحال، روند کاهش قیمت تا حدودی اتفاق افتاده و امیدواریم بازار برنج از رکود خارج شود. دبیر انجمن واردکنندگان برنج برای بازگرداندن تعادل به بازار، گفت: بهتر است مصرف‌کنندگان در حد توان، نسبت به خرید اقلام موردنیاز اقدام کرده و منتظر کاهش قیمت در روند فعلی بازار نمانند. در این صورت، بازار از رکود خارج شده و منجر به رونق بازار خواهد شد.

وزارت صمت اختلال ایجاد می‌کند

وی درباره تاثیر رکود بر بازار اظهار کرد: هنگامی‌که رکود بر بازار حاکم می‌شود، عملا واردکنندگان دست نگه می‌دارند و برنج وارد نمی‌کنند. در این شرایط، خریدوفروشی نیز انجام نمی‌شود و در نتیجه محصول در انبار می‌ماند و تا زمانی که به فروش نرسد، محصول جدیدی وارد نمی‌شود. امیدواریم با کاهشی شدن قیمت‌ها از رکود خارج شویم و بازار رونق پیدا کند.

کشاورز با انتقاد نسبت به عملکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت در مدیریت کالاهای کشاورزی، اظهار کرد: با وجود اینکه مدیریت واردات کالاهای کشاورزی به وزارت جهاد کشاورزی برمی‌گردد، اما اقدامات وزارت صنعت، معدن و تجارت برای ثبت‌سفارش کالا، مشکلاتی برای واردکنندگان ایجاد کرده است. با راه‌اندازی سامانه جامع تجارت، واردکننده کالا در گام نخست برای ثبت‌سفارش نیاز به مجوز سامانه جامع تجارت دارد. این در حالی است که با اقدامات جدید، واردکنندگان مدتی با مشکلات جدی مواجه شدند و ثبت سفارش، ویرایش و... قفل شد که کم‌کم این موضوع در حال حل شدن است.

دولت احتیاط کند!

کشاورز در ادامه گفت: اگر قرار است اتفاقی رخ دهد که به دوره ممنوعیت واردات برنج بازگردیم، قطعا تاثیر منفی آن را در بازار مشاهده خواهیم کرد. دولت باید احتیاط کند و در سامانه جامع تجارت اجازه هر تغییری که باعث ایجاد مشکل در ثبت‌سفارش کالا شود را ندهد.

دبیر انجمن واردکنندگان برنج با بیان اینکه رکود را در هر دو نوع بازار ایرانی و خارجی داریم، اظهار کرد: مردم منتظر کاهش قیمت با ورود بار جدید به بازار هستند و اگر از این رکود عبور کنیم، خریدوفروش انجام شده و بازار قدری رونق یابد، برای ماه‌های آینده وضعیت بهتری خواهیم داشت.

هیچ افزایش نرخی نخواهیم داشت

وی ضمن اعلام نرخ جدید برنج‌های وارداتی، افزود: نرخ برنج هندی بین ۳۵ تا ۴۰ هزار تومان و برنج پاکستانی، ۴۰ تا ۴۳ هزار تومان است و از ماه گذشته هیچ افزایش قیمتی را برای این محصول شاهد نبودیم.

دبیر انجمن واردکنندگان برنج، در پایان پیش‌بینی خود از بازار برنج در فصل پاییز را بیان کرد و افزود: اگر مشکل خاصی ایجاد نشود و کشت یا انبارداری برنج‌های پاکستان یا هندوستان آسیبی نبیند، برای فصل پاییز هیچ افزایش قیمتی نخواهیم داشت. درباره برنج ایرانی نیز با توجه به رفع ممنوعیت و وضعیت بازار، دیگر شاهد روند افزایشی برای نرخ این محصول نخواهیم بود.

رکود بازار برنج، دست‌کم تا ۱۵ مهر ادامه دارد. البته شاهد رکود در تمام بازارها هستیم و این شرایط، تنها مختص بازار این محصول نیست

راهکاری برای نجات بازار از رکود

قاسمعلی حسنی، دبیرکل اتحادیه بنکداران در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: رکود بازار برنج دست‌کم تا ۱۵ مهر ادامه دارد. گفتنی است رکود در تمام بازارها وجود دارد و تنها مختص این محصول نیست.

دبیرکل اتحادیه بنکداران در ادامه گفت: با توجه به افزایش برداشت محصول در شمال کشور، نرخ برنج ایرانی ۴۰ درصد و برنج خارجی ۱۵ درصد، کاهش داشته است.

برنج به وفور در بازار موجود است

وی درباره میزان توزیع برنج در بازار گفت: برنج به وفور در بازار موجود است و هر نهاد یا سازمانی هر مقداری بخواهد، آماده توزیع هستیم. با توجه به‌وفور برنج در کشور، انتظار می‌رود در صورت تداوم کاهش نرخ برنج، راهکاری برای صادرات این محصول داخلی برای ۶ میلیون نفر ایرانی خارج از کشور نیز اندیشیده شود.

قیمت جدید برنج در بازار

دبیرکل اتحادیه بنکداران نرخ جدید برنج خارجی را اعلام کرد و افزود: نرخ برنج هندی در بازار به عرضه و تقاضا وابسته است. در بازار، نرخ برنج هندی از ۳۳ هزار تومان و نرخ برنج پاکستانی از ۳۷ هزار تومان شروع می‌شود.

حسنی درباره نرخ برنج ایرانی اظهار کرد: برنج ایرانی از هر کیلو ۵۰ تا ۸۰ هزار تومان در بازار موجود است که البته بیشتر این قیمت‌ها در شمال دیده می‌شود. بیشتر بنکداران در حال‌حاضر برنج‌های خود را با نرخ قبلی می‌فروشند و منتظرند این برنج‌ها تمام شود و بتوانند با نرخ جدید، فروش خود را آغاز کنند. وی با بیان اینکه مردم مدت‌هاست خریدهای احساسی نمی‌کنند و مقدار خریدها به حد نیاز رسیده و هوشمندانه انجام می‌شود، راهکار خود برای نجات بازار از این رکود سنگین را اعلام کرد و گفت: بهترین راه نجات، افزایش حقوق و دستمزدهاست تا هزینه‌ها با جامعه جهانی بخواند. در دنیا یک‌چهارم درآمد افراد، هزینه مواد غذایی می‌شود؛ در نتیجه باید بررسی کنیم در کشور ما نیز این‌گونه پیش می‌رود یا خیر! دبیرکل اتحادیه بنکداران در پایان درباره آینده بازار برنج، اظهار کرد: بازار امسال به حد کافی هیجانی بوده و افزایش نرخ‌های کاذب را تجربه کرده، با این وجود، بازار آرامی را برای مواد غذایی پیش‌بینی می‌کنیم و در مجموع می‌توان گفت روزهای خوبی در انتظار بازار است. انتظار مردم از دولت، کاهش نرخ‌ها، به نتیجه رسیدن برجام، کاهش نرخ ارز و افزایش قدرت پول ملی است که امیدواریم محقق شود.

در بازار روز سه‌شنبه ۱۵ شهریور، برنج هندی ترانه وزن ۱۰ کیلوگرم با نرخ ۳۷۵ هزار تومان، برنج پاکستانی کشتی‌نشان وزن ۱۰ کیلوگرم به نرخ ۲۹۹ هزار تومان، برنج درجه یک دانه بلند هندی مژده با نرخ ۴۳۰ هزار تومان به فروش می‌رسد.

همچنین برنج هاشمی صدفی درجه یک آستانه اشرفیه وزن ۱۰ کیلوگرم ۶۰۰ هزار تومان، برنج طارم ممتاز گلستان (۴.۵ کیلویی) با نرخ ۶۵۰ هزار تومان، برنج هاشمی فوق‌اعلاء ۵ کیلویی با نرخ ۵۵۰ هزار تومان، برنج هاشمی معطر ۱۰ کیلوگرم با نرخ یک میلیون و ۱۰۰ هزار تومان به فروش می‌رسد.

سخن پایانی

قیمت‌ها در بازار متلاطم برنج، این روزها در سراشیبی افتاده و به‌نوعی می‌توان گفت، آرام گرفته است. با توجه به رکود بازار می‌توان هنوز هم منتظر کاهش نرخ این محصول بود، اما این رکود تا اواسط مهر ادامه دارد. البته با توجه به پایان فصل برداشت برنج در اواخر آبان، احتمال تزریق دوباره برنج به بازار در آینده نزدیک وجود دارد. این مورد در حقیقت وعده‌ای است که وزیر جهاد کشاورزی داده و به‌تازگی در نشست خبری خود اعلام کرده که برای کاهش نرخ برنج به‌طور مستقیم در بازار مداخله خواهند کرد.

گفتنی است نرخ برنج در روزهای پایانی مرداد با کاهش مواجه شد. به‌عنوان مثال، نرخ برنج ایرانی حدود ۲۰ هزار تومان کاهش نرخ را در اواخر مرداد تجربه کرد و برنج هندی نیز ۷ هزار تومان ارزان شد. هر چند، خروج زودتر بازار از رکود می‌تواند کمک بسیار خوبی به آن باشد، زیرا در حال‌حاضر واردکننده، کشاورز و خریدار در ابهام قرار دارند که تنها سکون، چاره آن است. از سوی دیگر، افزایش دستمزد در سال جاری هم علاج قیمت‌های سرسام‌آور در بازار نیست. حال باید صبر کرد تا تصمیمات دولت در هفته جاری اعلام شود و بتوان تاثیر آن بر بازار را بررسی کرد.

یادداشت

بازار مریض است

فرامرز علی‌نیا
رئیس اسبق موسسه تحقیقات برنج

وزیر جهادکشاورزی از اعلام قیمت خرید تضمینی گندم و برنج در هفته جاری خبر داد و تاکید کرد تولیدکنندگان از اردیبهشت امسال تاکنون با چالش‌های جدی درگیر بودند و با وجود اقداماتی که در حوزه نقدینگی، مازاد تولید، آزادسازی صادرات، خرید تضمینی و تغییر نرخ ارز داشتیم، پای تولید و سفره مردم ایستادند.

این اظهارنظر در حالی عنوان می‌شود که به‌گفته بسیاری از فعالان بازار، منطقی‌ترین قیمتی که باید از سوی وزارت جهادکشاورزی برای خرید تضمینی برنج اعلام شود برای بهترین نوع برنج، حدود ۹۰ تا ۱۰۰ هزار تومان است.

با توجه به اینکه امسال هزینه تولید برای کشاورزان بالا رفته، نرخ تضمینی حدود ۹۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم برنج اعلاء منطقی است.

در این میان، سیاست‌های جهاد کشاورزی تا حدودی می‌تواند در کنترل قیمت‌ها تاثیرگذار باشد. در این فرآیند تعیین نرخ تضمینی محصولات تاثیر چندانی بر روند کشت ندارد، زیرا کشاورز طبق عادت خود کشت‌های گوناگون را انجام می‌دهد.

طبق روال در تعیین نرخ تضمینی که دولت اعلام می‌کند، کف سود کشاورز در نظر گرفته می‌شود. دولتی‌ها معتقدند با ملاک قرار دادن کف قیمت، مانع از ضرر و زیان کشاورز شوند و این در حالی است که بسیاری از کشاورزان با انتقاد از قیمت تضمینی نسبت به کم بودن این اعداد و نبود تناسب بین قیمت تمام‌شده کالا و نرخ خرید تضمینی، منجر به زیان می‌شود. به گفته کشاورزان، نرخ خرید تضمینی بسیار پایین‌تر از نرخ فعلی بازار است.

نیاز کشور به برنج، سالانه ۳ میلیون تن برآورد می‌شود که از این میزان حدود ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تن در کشور تولید و ۵۰۰ هزار تن از طریق واردات تامین می‌شود. البته در سال زراعی گذشته به‌واسطه خشکسالی، میزان تولید برنج به یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن رسید و این موضوع زمینه‌ساز مشکلات متعددی در بازار شد.

حال با توجه به اظهارات مسئولان و فعالان این حوزه، در سال جاری به‌واسطه افزایش تولید و آغاز فصل برداشت، باید منتظر کاهش چشمگیر قیمت‌ها باشیم.

از سوی دیگر، در حالی که تصور می‌شد امسال با کاهش تولید برنج روبه‌رو شویم، اما بارندگی‌های اخیر موجب افزایش کمی و کیفی تولید برنج در شمال کشور شد، میزان کشت امسال مطلوب بود و شاهد افزایش ۲۰ درصدی آن بودیم که این امر در روند کاهش قیمت این محصول اثرگذار است.

علاوه بر شرایط آب‌وهوایی مناسب، یکی دیگر از دلایل افزایش تولید برنج، استقبال کشاورزان از کشت دوم برنج (برنج رتون) است؛ یعنی به‌دلیل افزایش قیمت برنج، بخش عمده‌ای از کشاورزان مازندرانی اقدام به کشت دوم این محصول کرده‌اند که موجب افزایش تولید شده و براساس برآوردها به نظر می‌رسد امسال میزان تولید برنج بیش از ۲ میلیون و ۲۵۰ هزار تن باشد.

با روند عرضه مناسب نیز واردات این محصول در حد نیاز کشور و حتی بیشتر از نیاز بازار بوده؛ در نتیجه نرخ برنج باید در محدوده ۸۰ هزار تومان قرار گیرد. نرخی که درحال حاضر شاهد آن نیستیم.

تحقق این شرایط نیازمند کنترل دقیق بازار است، اما ظاهرا این روزها بازار مریض است و باید اقدامات کنترل‌کننده‌ای برای آن در نظر گرفت.

گاهی به نظر می‌رسد در بازار دست‌های پشت پرده‌ای در کار است. با توجه به اینکه واردات به خوبی انجام‌شده و شاهد ورود بیش از ۶۰۰ هزار تن برنج بودیم و فصل کشت دوم نیز رشد بیشتری داشته انتظار می‌رود نرخ برنج امسال بالا نرود.

اگر دولت روی بازار اقدامات جدی‌تری انجام دهد، قاعدتا برنج باید کاهش نرخ داشته باشد.

گزارش خبری

ظرفیت جام جهانی برای گردشگری بوشهر

بار دیگر قرعه به نام قاره آسیا افتاده و بیست‌ودومین دوره جام جهانی فوتبال (۲۰۲۲) از ۲۰ نوامبر تا ۱۸ دسامبر ۲۰۲۲ (۲۹ آبان تا ۲۷ آذر ۱۴۰۱) در قطر برگزار می‌شود.

این دوره از مسابقات جام جهانی برای ایران و ایرانی‌ها یک تفاوت خاص دارد و آن هم برگزاری مسابقات در کشوری همسایه و در نزدیک‌ترین فاصله با ایران است که به‌عنوان یک فرصت خوب قابل‌استفاده است.

استان بوشهر نسبت به دیگر استان‌ها شرایط ویژه‌تری دارد و آن هم قرار گرفتن در نزدیک‌ترین فاصله با کشور قطر است، به‌گونه‌ای که بندر دیر در استان بوشهر در فاصله ۱۶۰ کیلومتری بندر الرویس قطر قرار گرفته است.

نزدیکی بنادر ۲ کشور این فرصت را فراهم می‌کند که بخشی از نیازهای قطر در دوره جام جهانی و ماه‌های قبل و بعد از آن از طریق بندر دیر تامین شود و البته بخشی از تماشاگران و مسافران جام جهانی نیز می‌توانند از طریق استان بوشهر و از مسیر دریایی به قطر بروند.

استاندار بوشهر به نزدیکی بنادر استان بوشهر از جمله بندر دیر به بنادر کشور قطر اشاره کرد و گفت: این قرابت و نزدیکی بین بنادر استان بوشهر و بنادر کشور قطر، فرصت خوبی را برای توسعه روابط فراهم کرده است.

وی ایجاد پایانه مسافری را یکی از اقدامات مهم و تاثیرگذار دانست و اضافه کرد: باوجود ظرفیت‌های فراوانی که در شهرستان دیر وجود دارد، نزدیکی به قطر و برگزاری جام جهانی در این کشور، فرصت‌های جدیدی را برای ما فراهم ساخته است.

محمدی‌زاده با بیان اینکه بندر دیر به‌لحاظ جغرافیایی نزدیک‌ترین مکان به بندر الرویس قطر است، تاکید کرد: هیات قطری از بندر دیر بازدید کرده و فرصت‌های این بندر برای هیات تجاری قطر تشریح شده و دنبال گسترش روابط طرفین هستیم.

وی بااشاره به اینکه بندر دیر و قطر در واقع ۲ مکمل یکدیگر هستند، اظهار کرد: زیرساخت‌های بندر دیر برای توسعه صادرات ابتدا به کشور قطر و بعد بحرین و مناطق دیگر در جنوب خلیج‌فارس روز به روز تقویت و قوی‌تر می‌شود.

پایانه مسافری در بندر دیر

مدیرکل بنادر و دریانوردی استان بوشهر در گفت‌وگو با مهر بااشاره به نزدیک‌شدن به زمان برگزاری جام جهانی قطر ابراز کرد: تلاش‌های گسترده‌ای به‌منظور استفاده از فرصت جام جهانی برای استان بوشهر انجام گرفته است. طرح پایانه بین‌المللی مسافربری دریایی در بوشهر با هدف خدمت‌رسانی به مسافران جام جهانی ۲۰۲۲ فوتبال در قطر کلید خورده است.

محمد شکیبی‌نسب از توسعه زیرساخت‌های بندری در استان خبر داد و بیان کرد: تعمیرات اساسی پایانه بین‌المللی مسافری و گردشگری دریایی اجرایی شده که نقش مهمی در جابه‌جایی مسافران خواهد داشت.

وی از ساخت ۴پست اسکله رمپ در دیر و ساخت پایانه و محوطه‌سازی بندر دیر خبر داد و خاطرنشان کرد: طرح پایانه بین‌المللی مسافربری دریایی در بوشهر با هدف خدمت‌رسانی به مسافران جام جهانی ۲۰۲۲ فوتبال در قطر کلید خورده است.

انتقال مسافران در مسیر بوشهر ـ دوحه

مدیرکل بنادر و دریانوردی استان بوشهر افزود: بخش دریایی پایانه بین‌المللی مسافربری دریایی استان در روزهای اخیر به‌پایان رسیده و بخش خشکی آن نیز تا قبل از آغاز جام جهانی آماده می‌شود. وی گفت: تاکنون چندین کشتی مسافربری و رورو پسنجر به ارائه خدمات در مسیر بوشهر ـ دوحه برای ایام برگزاری جام جهانی اعلام آمادگی کردند.

شکیبی‌نسب بااشاره به اینکه بندر دیر از نظر مسافت دریایی کمترین مسافت با بندر الرویس کشور قطر دارد و بازاری برای این بندر فراهم شده، اضافه کرد: پروژه نصب دستگاه ایکس ری در راستای کنترل ورود و خروج کالاهای ترانزیتی با اعتبار هزار میلیارد ریال در بندر دیر افتتاح شد.

استفاده از فرصت جام جهانی

معاون وزیر راه و شهرسازی در مراسم افتتاح پروژه‌های هفته دولت در استان بوشهر اظهار کرد: بوشهر دارای سابقه تاریخی در ارتباط با کشور قطر است و در همین راستا به‌دنبال احیای ارتباطات و مراودات ۲ کشور هستیم.

علی‌اکبر صفایی بااشاره به آغاز بازسازی پایانه مسافری دریایی بندر بوشهر تاکید کرد: در حالی که این پروژه به یک سال زمان نیاز دارد، تلاش می‌کنیم که ظرف مدت ۲ ماه این طرح را تکمیل کرده و به‌بهره‌برداری برسانیم. وی بااشاره به طراحی اسکله شناور و ثابت برای کشتی‌های بزرگ کروز برای فعالیت در این مسیر تصریح کرد: پیشرفت‌های خوبی صورت گرفته و امیدواریم به‌زودی شاهد ساخت و بهره‌برداری از این شناورها باشیم. مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی خاطرنشان کرد: برنامه‌های بسیار خوبی برای بندر دیر به‌عنوان یکی از قطب‌های صادراتی کشور به قطر مدنظر قرار گرفته است که تلاش بر این است که از این فرصت‌ها به بهترین شکل استفاده شود.

افزایش سقف برداشت از خودپردازها در ۳ استان

براساس اعلام بانک مرکزی، در ایام اربعین تا تاریخ ۵ مهر، سقف برداشت روزانه از خودپرداز تمام بانک‌ها به ۵۰۰ هزار تومان فقط در استان‌های ایلام، خوزستان، کرمانشاه و نقاط مرزی شلمچه، خسروی، مهران و چزابه افزایش یافته است.

به‌گزارش ایسنا، مصطفی قمری وفا، سخنگوی بانک مرکزی در این زمینه به ایسنا اعلام کرد که باتوجه به فرارسیدن اربعین حسینی و در راستای خدمت‌رسانی به زائران عتبات، سقف برداشت وجه نقد از دستگاه‌های خودپرداز تمام بانک‌ها تا تاریخ ۵ مهرماه فقط در استان‌های ایلام، خوزستان، کرمانشاه و نقاط مرزی چون شلمچه، خسروی، مهران و چزابه به ۵۰۰ هزار تومان به صورت درون بانکی افزایش یافت.

همچنین، در اطلاعیه بانک سپه آمده است: به‌منظور خدمت‌رسانی مطلوب به زائران اربعین حسینی، امکان برداشت وجه نقد از دستگاه‌های خودپرداز سپه تا سقف ۵۰۰ هزار تومان در هر شبانه‌روز، از تاریخ ۸ شهریور تا ۵مهر امسال، براساس مجوز بانک مرکزی و برای دارندگان کارت‌های عابربانک سپه (درون بانکی) فراهم شده است.

پیش از این، رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرده بود که برای سهولت در کار زائران اربعین در استان‌های ایلام، خوزستان و کرمانشاه، دستگاه‌های خودپرداز تا ۵۰۰ هزار تومان قابلیت برداشت پول خواهند داشت.

کشاورزان هرمزگان با مشکلات دست به گریبان هستند

بیماری در کمین نخل‌ها

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

ایران با برخورداری از نخلستان‌های وسیع در خوزستان، کرمان، هرمزگان، فارس، سیستان و بلوچستان، هرمزگان و بوشهر دومین تولیدکننده خرما به‌لحاظ تولید و سطح زیرکشت و پنجمین صادرکننده این محصول در جهان به‌شمار می‌رود.

میزان تولید خرما در جهان حدود ۷. ۵ میلیون تن در سطح ۱. ۱ میلیون هکتار نخلستان با متوسط عملکردی معادل ۶ هزار و ۸۳۴ کیلوگرم است؛ مصر، ایران، عربستان‌سعودی، امارات‌متحده‌عربی، پاکستان، الجزایر، عراق، سودان، عمان و لیبی ۱۰ تولیدکننده برتر خرما در جهان هستند که مصر بیشترین میزان عملکرد را در اختیار دارد، متوسط مصرف سرانه جهانی محصول خرما بیش از یک کیلوگرم برآورد شده که البته این شاخص در ایران بین ۷تا ۱۰ کیلوگرم است.

عکس: آیدا فریدی

خرمای هرمزگان شهرت جهانی دارد، اما نتوانسته جایگاه مناسب خود را در بازار بین‌المللی به‌دست آورد

برندسازی را جدی بگیریم

استان هرمزگان با دارا بودن ۳۴ هزار هکتار سطح زیرکشت نخیلات بیش از ۱۳ درصد نخلستان‌های کشور را در خود جای داده است. تولید خرمای استان ۱۶۵ هزار تن است که سهم هرمزگان از تولید خرمای کشور بالغ بر ۱۱ درصد است. از کل میزان تولید خرمای استان، بالغ بر ۹۰ هزار تن به‌صورت فرآوری و مصرف تازه‌خوری است و ۵۰ هزار تن نیز در بخش صنعتی مصرف می‌شود. ۵۰ رقم خرما در هرمزگان وجود دارد که حدود ۲۰ نوع از این ارقام، تجاری‌سازی و مابقی در بخش صنعت استفاده می‌شود. بالغ بر ۳۰ هزار تن خرما از ارقام برند تجاری پیارم و خاصویی و ارقام صادراتی؛ برحی، خنیزی، کریته، مرداسنگ و مضافتی به ارزش ۴۰ میلیون دلار صادر شده است. برخی محصولات به‌صورت تازه‌خوری شامل آل‌مهتری، نغار، خاصویی، شکری، خنیزی، مرد زبان، مرداسنگ و زرد انجام می‌شود که به‌دلیل نبود دسته‌بندی مناسب و نگهداری، توان رقابت با سایر خرماها را ندارند. ارقام خرمای استان به‌ویژه پیارم برای صادرات و معرفی به بازارهای جهانی، نیازمند برندسازی و توسعه بسته‌بندی، فرآوری و ایجاد صنایع تبدیلی است.

برندسازی محصولات اقتصاد و درآمد خانوارها را متحول و به دنیا معرفی می‌کند، توسعه تولید، فرآوری، بسته‌بندی و بازاریابی فروش خرما می‌تواند اشتغال بسیاری ایجاد کند و افزایش رفاه برای مردم روستاهای استان را به‌همراه داشته باشد و با اجرای طرح پایلوت برندسازی خرمای پیارم در شهرستان حاجی‌آباد، بستر این دانش برای سایر محصولات ایجاد می‌شود.

حلقه مفقوده صنعت خرما

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت هرمزگان گفت: ارقام خرمای استان برای صادرات و معرفی به بازارهای جهانی، نیازمند برندسازی هستند. خلیل قاسمی در گفت‌وگو با مهر با تاکید بر اینکه سازمان صنعت، معدن و تجارت هرمزگان از سرمایه‌گذاران در طرح‌های فرآوری خرما در این استان حمایت می‌کند، تصریح کرد: نزدیکی این منطقه به بازارهای هدف خرما و محصولات فرآوری‌شده آن، می‌تواند انگیزه خوبی برای سرمایه‌گذاران در استان هرمزگان باشد. قاسمی بر لزوم انجام تحقیقات و پژوهش‌های دانشگاهی در حوزه خرما در هرمزگان تاکید و اظهار کرد: دانشگاه‌ها تحقیقات و پژوهش‌های کاربردی لازم باتوجه به استعداد تولید خرما در استان را انجام دهند تا بتوانیم اقدامات بهتری در این زمینه داشته باشیم. وی ابراز کرد: ارقام خرمای استان برای صادرات و معرفی به بازارهای جهانی، نیازمند برندسازی و توسعه بسته‌بندی، فرآوری و ایجاد صنایع تبدیلی است. قاسمی در ادامه افزود: توسعه تولید، فرآوری، بسته‌بندی و بازاریابی فروش خرما می‌تواند اشتغال بسیاری ایجاد کند و افزایش رفاه برای مردم روستاهای استان را به‌همراه داشته باشد. وی گفت: بیشتر فعالان چرخه صنعت خرما با علم روز و آخرین فناوری‌ها و دستاوردهای دنیا در زمینه خرما بیگانه هستند و برگزاری تورهای بین‌المللی با هدف ارائه آموزش مناسب به آنها الزامی است.

> نبود بسته‌بندی مناسب و بی‌توجهی به بازاریابی، نخلداران را متضرر کرده است

لزوم ایجاد کنسرسیوم خرما در هرمزگان

یکی از فعالان حوزه صنعت خرما در هرمزگان گفت: برای توسعه و رونق صادرات و تولید محصول خرما در هرمزگان، نیازمند راه‌اندازی کنسرسیوم خرما هستیم.

سجاد دهقانی بااشاره به مشکلات پیش‌رو در بخش فروش خرما در استان بیان کرد: خرما به‌عنوان یک محصول استراتژیک و صادراتی با ارزش‌افزوده قابل‌ملاحظه استان هرمزگان به‌حساب می‌آید که در سال‌های اخیر باتوجه به تمرکز دولت در ارزآوری از طریق صادرات غیرنفتی به‌ویژه محصولات کشاورزی توجه ویژه‌ای نسبت به آن وجود دارد.

وی عنوان کرد: این محصول صادراتی، زمینه اشتغال بسیار زیادی را هم به‌صورت مستقیم و هم غیرمستقیم در روستاها و شهرهای استان ایجاد کرده که خود باعث اشتیاق در ساکنان روستاها و جوانان در مهاجرت نکردن به شهرهای بزرگ شده است. دهقانی اظهار کرد: مشکلاتی نظیر دسترسی نداشتن به بانک اطلاعاتی دقیق درباره میزان خرمای ذخیره‌شده، خرید خرما از سایر استان‌های دیگر، نبود استانداردو شیوه‌نامه‌ای خاص در فرآیند نرخ‌گذاری خرما، وجود برخی شرایط سختگیرانه در صدور مجوز عرضه در بازار و فروشگاه‌های زنجیره‌ای در دوران شیوع ویروس کرونا و... باعث ماندن خرما در سردخانه‌های استان شده است.

وی تاکید کرد: ساده‌سازی فرآیند واردات در مقابل صادرات خرما و ایجاد کنسرسیوم خرما در استان وضعیت کنونی این محصول را سامان می‌دهد که امید است با همکاری و مساعدت مسئولان وضعیت فروش محصول خرما را در استان ساماندهی کنیم. دهقانی تصریح کرد: تولید محصولات کشاورزی هرمزگان، نیازمند ورود به بازارهای بین‌المللی و منطقه‌ای برای عرضه مازاد تولید و شکوفایی زنجیره کشاورزی است. وزارت امور خارجه نقش تاثیرگذاری در توسعه صادرات بخش کشاورزی و کشف بازارهای جدید تجاری دارد که این امر می‌تواند کمک بسیاری به توسعه صادرات محصولات خرما در استان دارد.

آفت‌هایی که نخیلات را تهدید می‌کند

خسارت سپردار خرما و خشکیدگی پاجوش‌های نخیلات در حاجی‌آباد مشاهده شده است. رگ‌های مبتلا به آفت سپردار، زرد شده و درختان آلوده ضعیف می‌شوند و مقدار محصول آنها کاهش می‌یابد. این آفت به درختان خرمای جوان به‌ویژه درختانی که در کنار نهرها و جاهای مرطوب هستند و همچنین پاجوش‌ها، بیشتر خسارت می‌زند. پوره‌ها به‌سمت قسمت‌های مرکزی نخل حتی برگ‌های خیلی جوان که هنوز باز نشده‌اند، تمایل بیشتری دارند و درخت‌هایی که در معرض نور شدید باشند، کمتر مورد حمله قرار می‌گیرند.

عارضه خشکیدگی خوشه خرما

عارضه خشکیدگی خوشه خرما در نخلستان‌های غرب استان رویت شد. پژمردگی و خشکیدگی خوشه خرما یک عارضه است که در آن پژمردگی سریع و ناگهانی میوه‌ها، طی مدت ۲ـ۳روز و خشکیدن تمامی آنها طی مدت یک تا ۲ هفته، اتفاق می‌افتد. در این عارضه، لکه‌های قهوه‌ای روی محور اصلی خوشه‌ها در محل اتصال به درخت و سوختگی خوشک‌ها مشاهده می‌شود. در برخی ارقام نظیر مضافتی، نوارهای پهن نکروتیک در سطح فوقانی و گاه تحتانی محور اصلی خوشه‌ها مشاهده می‌شود.

لکه برگی خرما در هرمزگان

لکه برگی خرما در استان هرمزگان یکی از شایع‌ترین بیماری‌های این محصول است. طی سال‌های گذشته، لکه‌برگی‌های درختان خرما به‌عنوان یکی از مهم‌ترین و شایع‌ترین بیماری‌های این محصول در بسیاری از مناطق کشت خرما در استان هرمزگان شناخته شده‌اند. علائم بیماری لکه‌برگی درختان خرما شامل ایجاد لکه‌هایی به‌طول یک میلیمتر تا چند سانتیمتر روی برگچه‌ها است که به‌وسیله رگبرگ‌ها محدود می‌شوند.

شیوع بیماری «سوختگی سیاه»

شیوع بیماری «سوختگی سیاه» این روزها در میان نخلستان‌های هرمزگان افزایش یافته و اقتصاد نخلداران را در معرض خطر جدی قرار داده. در ایران، این بیماری تاکنون از استان‌های کرمان، فارس، هرمزگان و بوشهر گزارش و طی یک سال اخیر، شیوع بیماری سوختگی سیاه در مناطق مختلف کشت خرما در استان هرمزگان مشاهده شده است.

سخن پایانی

در کنار توجه ویژه دولت و مسئولان به صنعت خرما و ایجاد شرایط مناسب برای افزایش صادرات این محصول به کشورهای اروپایی و آسیایی باید در حوزه کنترل آفت‌ها و بیمارها هم توجه ویژه داشت تا نخلداران هرمزگانی دچار خسارت‌های چند برابری از فروش نرفتن محصول و آفت‌ها نشوند.

مردم را نسبت به معدنکاران بدبین کرده‌اند

نایب‌رئیس خانه معدن استان زنجان گفت: مردم را نسبت به معدنکاران بدبین کرده‌اند و باید با راهنمایی اهالی محل در راستای فرهنگ‌سازی اقدام شود.

ابراهیم صمدی در گفت‌وگو با خبرنگار صمت درباره برگزاری نمایشگاه تخصصی اظهار کرد: برگزاری چنین نمایشگاهی به‌منظور معرفی ظرفیت‌ها، تجهیزات، قطعات ماشین‌آلات معدنی و صنایع معدنی است. معدنکاران استقبال خوبی برای حضور در این نمایشگاه داشته و این در حالی است که صنعتگران استان، غرفه‌ای در این نمایشگاه نداشته‌اند.

نایب رئیس خانه معدن استان زنجان بااشاره به ابلاغیه جدید صلاحیت فنی مالی از سوی وزارتخانه گفت: شرایط سختی که برای این منظور اعمال شده، از مشکلات این حوزه است.

وی ادامه داد: صنایع کوچک با وضع قانون جدید، امکان اخذ صلاحیت فنی مالی را به‌سختی اخذ خواهند کرد و متخصصان معدنی باوجود شرایط فعلی، امکان دریافت پروانه‌های اکتشافی، بهره‌برداری و... را نخواهند داشت.

صمدی با تاکید بر اینکه استعلام‌های زمانبر توسط منابع طبیعی، محیط‌زیست و صنعت معدن طی یک تا ۲ سال، از دیگر مشکلات واحدهای صنعتی است، گفت: نبود نیروی انسانی متخصص و آموزش‌دیده (تکنسین‌های معدنی، حفارها و رانندگان ماشین‌آلات سنگین و کارگران فنی و ماشین‌آلات سنگین) روند کار را با مشکل مواجه کرده است.

وی لزوم توجه فنی و حرفه‌ای، برای تربیت نیروی انسانی متخصص با همکاری سازمان صمت و نظام مهندسی معدن را ضروری دانست. این معدنکار زنجانی، وجود معارضان محلی و برخی افراد دولتی و غیردولتی که عموم افراد محلی را به این امر ترغیب می‌کنند و جلوی فعالیت معدن را می‌گیرند، معضل دیگر صنف ذکر کرد و ادامه داد: در استان اردبیل، خودرو و تجهیزات معدنکار را آتش زدند که امنیت سرمایه‌گذار را به‌مخاطره می‌اندازد که نیازمند حمایت مسئولان امر است. وی با تاکید بر اینکه متاسفانه مردم را نسبت به معدنکاری بدبین کرده‌اند و مسئولان باید با راهنمایی اهالی در راستای فرهنگ‌سازی اقدام کنند، اظهار کرد: نبود ماشین‌آلات به‌روز از دیگر مشکلات معدنکاران است. نایب‌رئیس خانه معدن استان زنجان اضافه کرد: درباره واردات ماشین‌آلات، با مشکلات زیادی در گمرک مواجهیم و گمرگ زنجان برای ترخیص یک دستگاه، ماه‌ها واحد صنعتی را معطل می‌کند.

صمدی یادآور شد: ماشین‌آلات معدن بیش از ۲۰ سال عمر دارند و مستهلک شده‌اند که نوسازی ناوگان امری ضروری است.

این فعال صنعتی، صدور مجوز از وزارت صنعت و معدن که زمانبر است، صدور تاییدیه گمرک برای خروج که ماه‌ها طول می‌کشد و انتقال پول به خارج از کشور را از جمله مشکلات واحدها عنوان کرد و افزود: این مسائل سرمایه‌گذار را با چالش جدی مواجه می‌کند که توجه بیش از پیش مسئولان، منجر به سهولت کارها خواهد شد.

صمدی با انتقاد از نحوه برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی تصریح کرد: برگزاری نشست‌های تخصصی با حضور دانشگاهیان، معدنکاران و صنعتگران به‌منظور تبادل اطلاعات موجب تقویت ارتباط صنعت و دانشگاه و این امر در نمایشگاه‌ها به‌ندرت مشاهده می‌شود. وی اظهار امیدواری کرد: در سال‌های آینده شاهد برگزاری نشست‌های تخصصی برای ارتباط بین پیشکسوتان صنعتی و دانشگاهیان باشیم.

افزایش ۲۷ درصدی تولید شمش آلومینیوم

میزان تولید شـمش آلومینیوم کشـور طی ۴ ماهه نخست امسال، ۲۷ درصد افزایش یافت و به بیش از ۲۲۰ هزار تن رسـید. به گزارش روابط‌عمومی سـازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، ۴ شـرکت تولیدکننده شـمش آلومینیوم کشور از ابتدای فروردیـن تـا پایان تیر، ۲۲۲ هزار و ۵۳ تن شـمش آلومینیوم تولید کردند. این رقم در مدت مشـابه سـال گذشته، ۱۷۵ هزار و ۲۸۱ تن بود. از این میزان، شرکت‌های «سالکو» ۹۵ هزار و ۸۵۳ تن، «ایرالکو» ۶۱ هـزار و ۴۷۸ تـن، «المهدی» ۵۲ هزار و ۴۵۶ تـن و «آلومینای ایران» ۱۲ هزار و ۲۶۶ تن تولید کردند.

شرکت آلومینای ایران طی ۴ ماهه نخست امسال، ۸۰ هزار و ۸۹۶ تن پودر آلومینا تولید کرد که در مقایسـه با رقم مدت مشـابه سـال گذشته که برابر ۷۵ هزار و ۳۹۶ تن بود رشد ۷ درصدی را از آن خود کرد. علاوه بر این، شرکت آلومینای ایران طی ۴ ماهه نخست ۱۴۰۱، حدود ۱۸۹ هزار و ۴۲۹ تن بوکسـیت (ماده اولیه تولید پودر آلومینا) تولیـد کرد. در پایان باید خاطرنشـان کرد کـه تولید آلومینیوم جزو صنایع مادر کشور است. مسـیر توسعه این فلز نقره‌ای رنگ براساس وجود ذخایر غنی انرژی در کشور هموار شده است. در طول سال‌های اخیـر نیز تولید آلومینیوم توسـعه یافته، با ایـن وجود، همچنان این صنعـت از اهداف توسـعه‌ای آن فاصله جـدی دارد. امید می‌رود در آینده نزدیک شاهد تغییر شـرایط و بهبود شرایط عملکردی صنعت آلومینیوم در کشور باشیم.

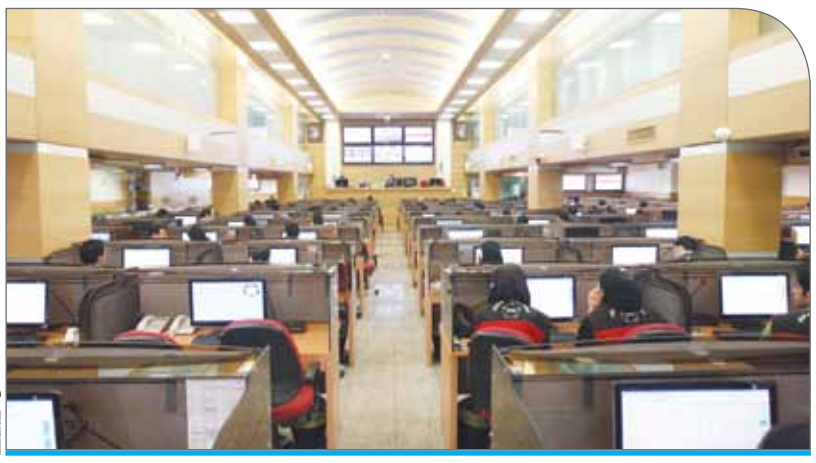
بورس کالا، بستری برای تنظیم بازار یا کشف قیمت؟

نسخه‌ای متفاوت برای اقتصاد متمایز ایران

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

هفته گذشـته قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی تاکید کرد سیاسـت دولت سیزدهم بر این اسـت که کل نیازهای کشور در بخش بازار، مبتنی بـر بورس کالا تامین شـود. وی همچنین بـورس کالا را مطمئن‌ترین ابزار و بسـتر برای فعالان اقتصادی دانسـت. شـاید با تکیه‌بر همین نگاه اسـت که در یک سال گذشـته، محصولات جدیدی وارد بورس کالا شده‌اند و از این بستر به‌عنوان محلی برای تنظیم بازار اسـتفاده می‌شود. نقش بورس کالا برای قیمت‌گذاری در فرآیندی شفاف، غیرقابل انکار است با این وجود، این سوال مطرح می‌شود که عملکرد بورس کالا در تنظیم بازار محصولات مطابق با ادعای مسـئولان موفق بوده یا خیر؟ آیا از اسـاس این نهاد از توان و ظرفیت کافی بـرای عرضه محصولات گوناگون برخوردار است یا خیر؟

برای بررسـی نظرات قائم‌مقـام وزیر صنعت، معدن و تجـارت در امور بازرگانی با کارشناسان بازارهای کالایی و همچنین تولیدکنندگان گفت‌وگو کرده و نظرات آنها را در این‌باره جویا شـده‌ایم. کارشناسان بازار کالایی بر توان بورس کالا برای ایجاد بستری با هدف شفافیت و همچنین قیمت‌گذاری در سایه عرضه و تقاضا تاکید دارند. با این وجود، فعالان صنعتی، انتقادهایی نسـبت به الزام به عرضه محصولاتشان در بورس کالا مطرح می‌کنند و معتقدند این نهاد از استقلال عملکردی لازم برخوردار نیست و همین موضوع نیز خسارت‌هایی را به برخی تولیدکنندگان تحمیل می‌کند.

عکس: صمت

نداشـتن اسـتقلال عمل و تغییر مداوم سیاسـت‌ها بـرای عرضه محصولات گوناگون در بورس کالا، چالشی است که از توان عملکردی این بازار می‌کاهد

تغییرات مداوم، زیان‌ساز همیشگی بازار

ابوذر انصاری، کارشـناس بازار کالایی در گفت‌وگو با صمت اظهـار کرد: شـرایط اقتصاد کلان کشـور ما با سایر کشورها، تفاوت‌های اساسی دارد. بر همین اساس، فرآیند عرضه محصولات گوناگون در بورس کالای ایران با سـایر بورس‌های کالایی، تفاوت‌های ریشـه‌ای دارد. بورس‌هـای کالایی جهان، امکان پذیرش شـرکت‌های خارجی را دارند، اما بورس کالای ایران از چنین امکانی محروم اسـت.وی افزود: به‌عنوان مثال، الزام عرضه یک محصول در بورس‌هـای کالایی جهان، محلی از اعراب نـدارد، با این وجـود در موارد متعددی شـاهد قوانین سفت‌وسخت مسئولان برای عرضه محصولات گوناگون در بورس کالای کشـور هستیم. این تفاوت‌ها از شرایط متفاوت اقتصادی ایران و عملکرد انحصاری بسـیاری از تولیدکنندگان و صنایع نشـأت می‌گیرد. انصاری گفت: بـا ایـن وجود، از بـورس کالا نباید انتظـار رفع تمامی مشکلات و چالش‌های حاکم بر بازار را داشت.

وی افزود: در همین حال، نبود استقلال عملکردی یا تغییرات مداوم سیاست‌گذاری‌ها برای عرضه محصولات گوناگون در بورس کالا، دیگر چالشـی است که از توان عملکـردی این نهـاد می‌کاهد. کما اینکـه در ماه‌های گذشـته شاهد تعیین سـقف قیمتی برای جلوگیری از رشـد قابل توجه بهای محصولات فولادی در بورس کالا هم‌پـای روند صعودی نرخ‌های جهانی و در ادامه تغییر رونـد قیمت‌گذاری برای جلوگیری از ریزش قیمت این محصولات متناسب با سـقوط بهای فولاد در بازارهای بین‌المللی بودیـم. این‌گونه تغییرات و اعمال نفوذهای بی‌رویـه، عملکرد بـورس کالا را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهـد. در ادامـه دخالـت دولـت در عملکرد بورس کالا نیز اشـتباه اسـت. این دخالت به‌ویژه اگر در حوزه قیمت‌گذاری باشد، اشتباه است و آسیب‌هایی را به روند تنظیم بازار تحمیل می‌کند. بر همین اسـاس، اگر دولت به‌دلیـل چالش‌های حاکم بر اقتصاد کلان کشـور بخواهد در سیاسـت‌گذاری بـورس کالا دخالـت کند، انتظار مـی‌رود این اقدام را با تقویت طرف عرضه یا نظارت بر تقاضا انجام دهد.

این کارشـناس بازار کالایی در پاسخ به سوالی مبنی بـر عرضه محصولات نهایـی در بورس کالا، اظهار کرد: عرضه محصولات نهایی در بورس، سیاسـت درسـتی به‌نظر نمی‌رسد و بعید است کارآیی لازم را داشته باشد. درنتیجه از این بستر تنها می‌توان برای تنظیم بازار مواد اولیه یا محصولات همگن استفاده کرد.

انصـاری در ارزیابی نقش بورس کالا در حذف فرآیند قیمت‌گذاری دسـتوری گفت: تعییـن فرمول قیمتی به‌منزلـه امکانی بـرای نظارت دولت بـر قیمت‌گذاری اسـت. کما اینکه در ماه‌های اخیـر، چند مرتبه فرمول کشف قیمت فولاد تغییر کرد. همین نبود ثبات رویه در فرآیند کشف قیمت پایه، چالش‌های جدی را به فعالان صنعتی تحمیـل می‌کند؛ بنابراین انتظار می‌رود دولت دسـت از تغییر فرمول‌های قیمتی بـردارد و از دریچه تنظیم عرضه و تقاضا، مسیر تنظیم بازار را هموار کند.

وی درباره عملکرد مسـئولان در تنظیم بازار سیمان و فـولاد گفت: در دولت قبل، اختلافات متعددی درباره اصل موضوع عرضه این محصولات در بورس کالا مطرح بـود. در حـال حاضر، این اختلاف‌نظر برطرف شـده و همین تعامل نیز مثبت ارزیابی می‌شـود. با این وجود، اختلافـات متعدد دیگری در سیاسـت‌گذاری‌ها وجود دارد و همیـن موارد، مانع کارآیی عملکردی بورس کالا می‌شود.

بستری برای شفافیت

شـاهین کرمی، کارشـناس بازار کالایـی در گفت‌وگو با صمت اظهـار کرد: اصولا بـورس کالا، محلی برای تنظیم بازار نیسـت، بلکه این نهاد بسـتری برای کشـف قیمت بر مبنای عرضه و تقاضاست. البته سیاست‌های نهاد قانون‌گذار می‌توانـد به عرضـه و تقاضا جهت دهـد. وی افزود: عرضه محصـولات گوناگون در بورس کالا می‌تواند به‌منزله حذف واسـطه‌گری از فرآیند فروش باشد؛ بنابراین باید منتظر از میـان رفتن رانت و به‌دنبال آن گپ‌هایی باشـیم که امکان سوءاستفاده را برای دلالان ایجاد می‌کند.

این کارشـناس بـازار کالایی افزود: در طول سـال‌های گذشـته، شـاهد عرضه محصولات فـولادی در بورس کالا بوده‌ایم. سـیمان نیز از سال گذشته وارد بورس شده است. محدودیت‌هایی که به‌تازگی بر روند خریدوفروش سـیمان اعمال شـده، موجب شده مصرف‌کننده واقعی و نه دلالان اقـدام به خرید این محصول کننـد؛ بنابراین در گذر زمان، بسـیاری از چالش‌های حاکم بر عرضه سـیمان و فولاد در بورس کالا برطرف شده‌اند.

وی افـزود: بـورس کالا حتی از توان کافـی برای عرضه محصـولات نهایـی نیـز برخـوردار اسـت. شـرکت‌های تولیدکننـده محصولات نهایی خود را در بورس کالا عرضه می‌کنند و مصرف‌کننده نهایی می‌تواند براساس مشخصات این محصولات، اقدام به خرید آنها کند. ضمن آنکه در بورس کالا، ابزارهـای گوناگونی با هدف بهبـود عملکرد این نهاد همچون گواهی‌های سپرده کالایی، قراردادهای مشتقه و... راه‌اندازی شـده اسـت. قطعا بورس کالا این ظرفیت را دارد که به ابزاری برای کشف قیمت واقعی محصولات بدل شود و شـفافیت معاملات را بیشتر کند. در همین حال، امکانی برای مدیریت واسطه‌ها و ابزارها نیز فراهم کند. در این میان، آنچه اهمیت دارد این اسـت که کالاهای اساسـی در بستر عرضه و تقاضای واقعی، قیمت‌گذاری شوند.

کرمی افـزود: بـورس کالا در کشـور ما از قدمـت بورس اوراق برخـوردار نیسـت و تازگی دارد. انتظـار مـی‌رود زمـان کافی به بورس کالا داده شـود تا تاثیرات آن بر فرآیند توسعه مشخص شود. بورس کالا علاوه بر بحث پذیرش و عرضه محصولات جدید، نیاز دارد ابزارهای خود را هم گسـترش دهد. در همین حال، معاملات گواهی سپرده کالا روی انـواع محصـولات اعم از محصولات کشـاورزی، محصـولات سـرمایه‌گذاری اعم از سـکه و شـمش طلا و محصولات سـیمانی و شیشـه و... تعریف شده‌اند، می‌تواند باعث توسـعه و رونق بورس کالا شـود. این کارشناس بازار کالایـی تاکید کرد: در تمام جهان، بورس‌های کالایی نقش عمـده‌ای در تعیین قیمت کالاها دارند و انتظار می‌رود این روند در کشور ما ادامه داشته باشد.

کرمـی در پایـان اظهـار کرد: مکانیسـم بـورس کالا، قیمت‌گذاری براسـاس عرضه و تقاضاسـت. با این وجود در کشـور در طول سال‌های گذشته با چالش چندنرخی بودن قیمـت ارز روبه‌رو بوده‌ایم. این موضوع، آسـیب‌هایی را به فرایند کشف قیمت محصولات در بورس کالا تحمیل کرده اسـت. کما اینکه در مواردی شـاهد گپ قیمتی میان بهای یـک محصول در بازار آزاد و بورس کالا بوده‌ایم. اما در حال حاضر به مرور این چالش و گپ قیمتی یادشـده و همزمان بسیاری از مسائل و مشکلات نیز رفع شده‌اند.

وی با اشـاره به فرآیند عرضه خودرو در بورس کالا طی هفته‌هـای اخیر، گفت: عرضه خـودرو در بورس کالا، یک نمونـه موفق از عرضـه یک محصول در بورس کالاسـت، اقدامی که منجر به واقعی شدن بهای خودرو و حتی کاهش آن شد؛ بنابراین انتظار می‌رود این روند در سایر بازارها نیز حکمفرما باشد.

عرضه محصولات نهایی در بورس، سیاست درستی به‌نظر نمی‌رسد و بعید است که کارآیی لازم را داشته باشد

سیاست‌گذاری اشتباه ادامه دارد

محمد حیدرزاده، فعال صنعت سـرب و روی در گفت‌وگـو بـا صمت و در ارزیابی سیاسـت دولـت برای محصولات بخـش معدن و صنایع معدنـی در بورس کالا، گفت: دولت سـیزدهم و وزارت صنعـت، معـدن و تجارت دولت جدید پـس از روی کار آمدن، تصمیم گرفتند تمامی محصولات تولید شده در بخش معدن و صنایع معدنـی را از طریق بورس کالا عرضه کنند و به فروش برسـانند. این سیاست در زنجیره تولید سرب و روی نیز اجرایی شد.

این فعال صنعت سرب و روی افزود: سیاست عرضه و فروش محصـولات گوناگون در بورس کالا در حالت کلی اقدام مناسبی ارزیابی می‌شود که به شفاف‌سـازی معاملات منتهی می‌شود. با ایـن وجـود، در حال‌حاضر قوانیـن و مقررات نادرسـت و ناکارآمدی بـر روند عرضه و فروش محصولات گوناگون در بورس کالا، جریان دارد و مانع از تحقق اهداف از پیش تعیین‌شده برای صنایع می‌شود.

حیدرزاده در ادامه عنوان کرد: به‌عنوان مثال، دخالت بورس در روند قیمت‌گذاری به‌واسـطه تعیین کف و سـقف قیمتی، اشـتباه اسـت. در واقـع انتظـار می‌رود تقابل عرضه و تقاضا، تعیین‌کننده قیمت‌ها باشـد. دخالت دولت در جزئیـات فعالیت صنعتگران، نه‌تنها مشـکلی را برطرف نمی‌کند، بلکـه بـه ایجاد بسـتری برای رانـت و انحصار منجر خواهد شـد؛ بنابرایـن تجدیدنظر در این سیاست‌ها ضروری به‌نظر می‌رسد.

وی در ادامه با اشـاره به عرضه خاک معدنی روی در سال گذشته در بورس کالا گفت: میزان خاک روی معدنی تولید شده در کشور به‌مراتب بیش از نیاز فعالان این صنعت اسـت، درنتیجه با عرضه این محصول در رینگ معاملاتی بورس کالا شاهد شـکل‌گیری رقابت برای خرید آن و افزایـش قابل‌توجه بهای ایـن محصول معدنی بودیـم. در همیـن حال باید تاکیـد کرد میزان تولید شمش روی در کشور به‌مراتب بیش از نیاز داخلی به این محصول برآورد می‌شود؛ بنابراین با تداوم این سیاسـت در حلقه‌های دیگر شاهد سرکوب قیمتی شمش در عین رشد قابل‌توجه بهای فروش مواد اولیه این صنعت خواهیم بود.

ادعای غیرواقعی تنظیم بازار

رضا شهرسـتانی، عضو هیات مدیـره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: سـال گذشته وزارت صنعت، معدن و تجارت دولت سـیزدهم تمامی تولیدکنندگان زنجیره فولاد را موظف کرد محصولات خود را از طریق بورس کالا عرضه کنند و به فروش برسـانند. با این وجود، این مصوبه به‌طور کامل اجرایی نشد و حتی اهداف از پیش تعیین‌شده برای آن نیز تحقق نیافت. وی افزود: بسـیاری از شرکت‌های خصوصی توانایی عرضه محصولات خود را از طریـق بورس کالا ندارند. یکی از پیش‌شـرط‌های عرضه محصولات در بورس کالا، ارائه ضمانتی از سـوی مجموعه تولیدکننده است. اما بسیاری از مجموعه‌های کوچک فولادساز که از سوی بخش خصوصی اداره می‌شـوند با چالش‌های متعددی در مسـیر فعالیت خود روبه‌رو هستند و از عهده تامین این ضمانت بر نمی‌آیند.

وی گفـت: شـرکت‌های کوچک فولادی عمومـا نقدینگی پایینی دارنـد و امکان پیش‌پرداخت برای خرید محصول را ندارند؛ درنتیجه در روند فعالیت خود با چالش‌های جدی مواجه می‌شوند. عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد در ادامه خاطرنشان کرد: با وجود تمـام تلاش‌هایـی که برای عرضه محصولات تولیدشـده در زنجیره فـولاد از طریق بورس کالا انجام شـده، اما همچنـان با کمبودهای جدی به‌ویژه در حلقه‌های پایین‌دسـتی این زنجیره روبه‌رو هستیم؛ بنابراین فولادسـازان نسـبت به این شـرایط و در مواردی مهندسی عرضه گلایه‌مند هسـتند. از مجموعه موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشـت کرد که تلاش وزارت صنعت، معدن و تجارت برای تنظیم بـازار فولاد از طریـق عرضه محصولات در بـورس کالا، نه‌تنهـا نتیجه‌بخـش نبوده، بلکـه به زیـان بسـیاری از تولیدکنندگان در حلقه‌هـای گوناگون زنجیـره فولاد نیز منتهی شده است.

ایـن فعال صنعت فولاد گفت: در شـرایطی که تولید و عرضه یک محصـول به‌مراتـب بالاتر از تقاضا برای خرید آن باشـد، عرضه ۱۰۰ درصـدی آن محصـول در بورس کالا به‌منزله زدن چوب حراج به آن محصول خواهد بود. میزان تولید شـمش فولاد و محصولات نورد در کشور به‌مراتب بیش از نیاز داخلی به این محصولات برآورد می‌شود. در چنیـن فضایـی، عرضه تمـام محصولات یادشـده در بورس کالا سیاستی اشتباه و به ضرر تولیدکنندگان داخلی خواهد بود.

سخن پایانی

اقتصاد ایران با چالش‌های جدی و متمایزی روبه‌رو بوده و همین موضوع نیز عملا تنظیم بازار را به چالشی جدی برای دولت‌ها بدل کرده اسـت. در چنین شرایطی، دولت سیزدهم به‌دنبال آن است که از بورس کالا به‌عنوان بسـتری برای تنظیم بازار اسـتفاده کند. راهکاری که در مواردی نیز نتیجه‌بخش بوده اسـت. با این وجود نمی‌توان نسـبت به نگاه و برداشت فعالان صنعتی و انتقادات آنها درباره عملکرد تنظیم‌گری بورس کالا بی‌تفاوت بود.

یادداشت

بورس کالا سیاست‌گذار نیست

خشایار دادمنش
کارشناس بازار کالایی

معامـلات کالایـی با هدف تنظیـم عرضه و تقاضا و کشف قیمت در شرایطی عادلانه، یکی از وظایف اصلی بورس کالاست، بر همین اساس، تنظیم بازار را می‌توان از ارکان این بازار دانسـت. از آنجا که حجم معاملات، قیمت پایه، قیمت نهایی و سایر مشخصات یک معامله روی تابلـو بورس کالا درج می‌شـود و امکان رصد آن بـرای عموم وجود دارد، این اقدام به شـفافیت هرچه بیشتر معاملات کمک می‌کند.

فروش محصولات در بورس کالا از ظرافت بیشـتری برخوردار اسـت. در واقع محصول یادشده باید قابلیت لازم برای عرضه در بورس کالا را داشته باشد. محصولی که در بورس عرضه می‌شود باید خاص و یونیک باشد. کمـا اینکه در عرضه خـودرو به‌عنوان محصول نهایی، شاهد فروش یک نوع خودرو خاص با مشخصات ثابت و یونیک در رینگ معاملات بورس کالا هستیم. یا یک مـدل میلگـرد یا یک پاکت سـیمان در بورس عرضه می‌شود و همین موضوع امکان عرضه و فروش آن را در شرایط استاندارد فراهم می‌کند، اما در مواردی ممکن است یک محصول از این همگونی لازم برخوردار نباشد یا تاریخ مصرف داشته باشد؛ بنابراین امکان عرضه آن در بورس کالا وجود ندارد.

در ادامـه باید تاکید کـرد که عرضه کل محصولات تولید شده در زنجیره فولاد و همچنین عرضه سیمان در بـورس کالا، اقدامـات مثبتی هسـتند که در طول بیش از یک سال گذشته، اجرایی شده و نتایج مثبتی به‌دنبـال داشـته‌اند. فرآیند عرضه مجـدد خودرو در بورس کالا نیز در هفته‌های گذشـته با استقبال خوبی روبه‌رو شد. در همین حال، عرضه ملک در بورس کالا هم موفقیت‌آمیز بوده است. تجربه‌های یادشده حکایت از اهمیـت و اثرگذاری بـورس کالا دارد و بدون تردید می‌توان با توسعه زیرساخت‌های بورس کالا و ابزارهایی که در این نهاد اسـتفاده می‌شود، اهمیت و اثرگذاری آن را افزایـش داد. البته تولیدکنندگان انتقادهایی به فرآینـد عرضه محصولات در بورس کالا وارد می‌کنند، با این وجود، کامل شـدن فرآیند عرضه یک محصول در بورس و پذیرش آن از سـوی همه تولیدکنندگان و فعالان صنعتی، زمان‌بر است.

به‌ویـژه آنکـه بخش بزرگـی از انتقادها بـه فرآیند قیمت‌گذاری محصولات در بورس کالا بازمی‌گردد. در واقع انتظار می‌رود فرآیند کشـف قیمت یک محصول در بورس کالا براسـاس تقابل عرضه و تقاضا باشد، اما در شرایطی که دولت یا وزارت صنعت، معدن و تجارت، همچنـان قیمت یـک محصول را کنتـرل می‌کنند، نارضایتی ادامه دارد.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسـد که بورس کالا یک نهاد تصمیم‌گیر یا سیاسـت‌گذار نیست، بلکه اجراکننده سیاسـت‌های دیگر نهادهاسـت؛ بنابراین نمی‌توان آن را در فرآیند قیمت‌گذاری مقصر دانسـت. کمـا اینکه این نهاد به‌عنوان یک بخش تصمیم‌سـاز، بسیار موفق عمل کرده است.

خبر

۳ میلیون سهامدار ۱.۳ هزار میلیارد تومان سود از سجام دریافت کردند

در مرداد امسـال بیش از ۱.۳ هزار میلیارد تومان سـود سـنواتی ناشـران، از طریق اطلاعات سامانه سـجام به حسـاب بیش از ۳ میلیون سهامدار واریز شد. به‌گزارش سمات، تازه‌ترین اطلاعات منتشرشده حاکی از آن است که در دومین ماه تابستان امسال، ۲۶ ناشـر بازار سـهام در مجموع ۱۳ هـزار و ۷۹۰ میلیـارد و ۳۸۶ میلیون و ۲۶۸ هزار و ۲۷۲ ریال را از طریق سـامانه سجام به حساب ۳ میلیون و ۲۹۸ هزار و ۷۳۱ سهامدار واریز کرده‌اند.

براساس این گزارش در این دوره زمانی، از بین ۲۶ ناشر، بیشترین سـود پرداختی با استفاده از سامانه سـجام با مبلغ ۹ هزار و ۶۰ میلیارد و ۵۸۷ میلیون و ۶۰۱ هـزار و ۱۳۱ ریـال متعلق به شـرکت ایران خـودرو دیزل و کمترین سـود پرداختی نیز با مبلغ ۱۸۷ میلیـون و ۲۸۰ هزار و ۱۹۳ ریال به شـرکت سیمان هگمتان اختصاص داشته است.

در مرداد امسال بیشـترین تعداد سهامدارانی که سـود سـنواتی دریافت کرده‌اند، شامل شرکت‌های «لیزینگ پارسـیان بـا یک میلیـون و ۹۰۷ هزار و ۶۸۱ سـهامدار، پالایـش نفت بندرعبـاس با ۹۶۹ هزار و ۶۲۴ سـهامدار و سـرمایه‌گذاری نفت، گاز و پتروشـیمی تامین با ۱۶۲ هزار و ۷۷۰ سـهامدار» می‌شود.

در همین حال در دومین ماه تابسـتان امسـال، ۴ شـرکت نیز رکورددار کمترین تعداد سـهامداری هستند که از طریق سجام، سود سنواتی سهامداران خود را واریز کرده‌اند که شامل شرکت‌های «ماداکتو اسـتیل کرد بـا ۵۷ سـهامدار، سـیمان آرتاردبیل بـا ۳۶۸ سـهامدار، بانک آینده با ۴۵۱ سـهامدار و سرمایه‌گذاری افتخار سهام با ۹۲۸ سهامدار» است.

یادداشت

توسعه صادرات سنگ با بازاریابی و بازارسازی

سیامک اخطاری، فعال صادرات سنگ ایران

بازاریابـی و بازارسـازی ۲ پدیـده به‌طورکامل متفاوت اسـت. امروزه شـرکت‌های مطرح در بازار، استراتژی‌های ورود بـه بـازار را به‌شـکل دقیقـی موردمطالعه و تحقیق قـرار می‌دهنـد و اهمیت اسـتفاده از اطلاعاتـی که برای آنهـا هزینـه می‌شـود، رفته‌رفته ارزش خود را در شـکل عملـی به جویندگان اطلاعات نشـان می‌دهـد. اگر برای توسعه صادرات صنعت سـنگ در جست‌وجوی اطلاعات پراکنده و رایگان باشـیم، به این معنا است که در فهرست بی‌شـماری از رقبای یکسان طبقه‌بندی می‌شویم که آنها نیز به همین اطلاعات دسترسـی دارند و با این شـیوه در عمل وارد سـربالی از اتفاقات پیش‌بینی‌نشده و تجربیاتی براساس آزمون و خطا خواهیم شد.

مسـیر صحیـح بـرای درک بـازار، مطالعـه منظم یا سیستماتیک و حرفه‌ای بازار است. صنعت سنگ ایران در ابعاد صادراتی به‌طورعمده دچار این ضعف سیسـتماتیک اسـت. در بررسـی میدانی، در گفت‌وگوهای معمول میان اعضای صنف و همکاران به فهرستی از اطلاعات می‌رسیم که مجموعه‌ای از نقل‌قول‌ها یا تجربیات شـخصی است و فاقد اطلاعاتی ضروری اسـت کـه رابطه علت و معلولی را روشن کند.

به این ترتیب ذهن ما در چارچوب اطلاعاتی سـطحی و کم‌عمق محدود می‌شود. ساده‌ترین راه برای راستی‌آزمایی داده‌هایی از این دست، جست‌وجوی آنها در اینترنت است. یافتن نرخ کالا در بازار هدف، مثالی روشن در این زمینه است. برای دستیابی به نرخ یک کالا نمی‌توان به اطلاعات دیگـر تولیدکننـدگان اعتماد کـرد، زیرا فاقـد جزئیات محاسبه سود و زیان بهای کالا، از جمله هزینه‌های ورودی، هزینه حمل و کسـورات قانونی و نکات ریز و مهم دیگری است که در شبکه اینترنت می‌توان به آن دست یافت.

در چنین رویکردی با محاسبه ساده بهای فروش به‌شکل غیرحرفه‌ای، میزان سود و زیان با یکدیگر تناسبی ندارد و در نخسـتین قدم، قیمت‌های اعلام‌شده به مشتری جایی برای مذاکره یا چانه‌زنی نمی‌گذارد.

برای روشـن‌تر شـدن موضـوع می‌توان مثالـی درباره بازاریابـی مطـرح کـرد. بازاریابـی خوب بایـد مبتنی بر اطلاعـات صحیح دقیـق و به‌موقع باشـد و این اطلاعات رایگان نیستند، حتی یک تاجر صادرکننده ممکن است از تعرفه‌ها و هزینه‌های داخلی کشور مقصد و از جزئیات روند محاسـبه نرخ و بهای تمام‌شده در بازار موردنظر اطلاعات کافی نداشته باشد.

در رویکرد بازارسـازی چنانچه مزیت منحصر به فردی داریم، یعنی یک سـنگ خـاص و منحصر به فرد، رویکرد ما درباره محاسـبه بها متفاوت است اینجا روند محاسبه و نرخ تمام‌شـده و مطالعه دقیق بازار به شکلی است که باید باتوجه به سـنجش ظرفیت و کشـش بازار حرکت کنیم. مطالعه دقیق نرخ سنگ‌های مشابه رقبا، ظرفیت‌سنجی و رایزنی تخصصی با عرضه‌های نمایشـگاهی و تجربی یکی از راه‌ها است. اما اشراف نداشتن به اطلاعات بازار و تکیه بر اطلاعات شفاهی همکاران موجب می‌شود برخی سنگ‌ها کـه دارای ظرفیت‌هـای فـروش بالایی هسـتند، فرصت رشـد و توسـعه کمی نرخ را در رایزنی‌هـای غیرحرفه‌ای و اطلاعـات رایگان از دسـت بدهند. هر سـنگی ظرفیت رشـد و توسـعه خاصی دارد و مزیت نسـبی اعم از تفاوت همسانی یا ناهمسانی، می‌تواند افق آینده و چشم‌انداز رشد و پیشـرفت یک سـنگ را معین کند. گاهی باید با عرضه محدود، سـنگی را معرفی کرد، گاهی لازم اسـت با توزیع مقطعـی و فصلـی رویکرد توزیع را پیگیری کرد و گاهی با یک توزیع همه‌گیر و بلندمدت.

تبیین نگاه سیستماتیک و حرفه‌ای به بحث بهای فروش اعلامـی به مشـتری که مبتنی بر مطالعـه و تحقیق بازار به‌شکلی حرفه‌ای باشد، ضروری است. صنعت سنگ ایران برای عبور از مسـیر رشـد به تغییر نگرش و جست‌وجوی افق‌های صادراتی نیاز دارد.

ایـن افـق الزامـات خاص خـود را دارد و بـا نگرش به بازارهـای داخلی و همان رویکردهـا امکان موفقیت‌های صادراتی به‌سـادگی میسر نخواهد شد. شرکت‌های پیشرو در صادرات باید به‌شـکلی متفـاوت از بازاریابی داخلی به بازارهای صادراتی هدف چشم داشته باشند، الزامات آن را بشناسند و برای آن هزینه کنند.

بازاریابی صادراتی در صنعت سـنگ گاهی با بازارسازی تحقق می‌یابـد. چنانچه هدف‌گذاری واحد صادراتی ورود به بازار است، تحقیقات و مطالعه بازار مصرف، شاخص‌هایی را نمایان می‌کند که نحوه حرکت و رویکرد ورود را دیکته می‌کند، برای مثال در مطالعه می‌توانیم به سلیقه مشتری اشـاره کنیم، چه‌بسـا انبارهای ما در حال پر شدن از یک نوع سـاخت و پرداخت معمولی است، در حالی که سلیقه بـازار، نوع پرداخت و ضخامـت متفاوتی را دنبال می‌کند. نیازسـنجی یعنی توجه به شـاخص‌های خاص مصرف در هر بازار. دسترسـی به اطلاعات این‌چنینی نیازمند صرف زمـان، هزینـه و حضـور در بازار هـدف و مطالعه میدانی میان‌مدت است.

پیـروی از رویکرد رقبـا در بازار بدون مطالعه، یعنی بالا بردن ریسـک سرمایه‌گذاری و شـاید فرصت‌سوزی. آنچه برای توسـعه و رشـد صادرات صنعت سنگ ساختمانی به آن نیازمندیم، دیدگاه و نگرش صادراتی براسـاس تفکر و اندیشه صادراتی است.

۱۲۰۰ معدن تعطیل به مزایده گذاشته می‌شود

به گفته وزیر صمت: در هفته پایانی شهریور، ۱۲۰۰ معدن به مزایده گذاشته می‌شود. به گزارش ایسنا، وزیر صمت در نشست خبری خود بااشاره به برگزاری مزایـده هـزار و ۲۰۰ معدن، افزود: به‌دلیل بروز برخی تخلفات، همچنین طی کردن فرآیند حقوقی و قیمت‌گذاری، این مسـئله زمانبر شـد، اما هفته آخر شـهریور مزایده‌ها آغاز می‌شـود. وی افزود: در این مزایده در ۳ مرحله، هزار و ۲۰۰ معدن واگذار می‌شود که نخستین آن معدن ققنوس است. فاطمی‌امین اضافـه کـرد: در این مزایده‌ها، ۴۹ مجوز برداشـت، ۲ هـزار و ۱۷۸ محدوده اکتشـافی، هزار و ۳۵ معادن دارای پروانه بهره‌برداری و ۲۰۸ معدن متروکه و در مجموع ۵ هزار و ۴۰ مزایده در ۳ ماه آینده برگزار خواهد شد. فاطمی‌امین پیش از این اعلام کرده بود که تعطیلی در معادن بزرگ نداریم و عمده معادن تعطیل مربوط به شـن و ماسـه و سـنگ‌های ساختمانی هسـتند. وی اظهار کرد: در حوزه اکتشـاف و بهره‌برداری با منابع طبیعی، محیط‌زیسـت و انرژی اتمی چالش‌های بسـیاری داریم، به‌نحوی که فقط ۱۷ درصد از استعلام‌های درخواست‌شده، پاسخ مثبت گرفته‌اند که در عمل کار را بسیار کند کرده، اما رئیس‌جمهوری دستور پیگیری ویژه در این زمینه داده است. پیش‌تر نیز، رضا محتشمی‌پور، معاون امور معادن وزارت صمت در مصاحبه‌ای بااشاره به تعداد ۶ هزار معدن غیرفعال در کشـور گفته بود، این معادن که بیشـتر تولیدکننده مصالح سـاختمانی هسـتند، به‌علت دوری از شهرها صرفه اقتصادی خود را از دست داده و فعالیت خود را متوقف کرده‌اند. این در حالی است که عبدالوهاب سـهل‌آبادی، رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران علت تعطیلی معادن را بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های بی‌منطقی دانست که دولت صادر کرده است.

گزارش صمت از نوآوری و چالش‌های آن در صنعت و معدن

خلاقیت؛ هم فرصت و هم تهدید

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

خلاقیت و نوآوری چیسـت و چه نقشی در رشد صنعت، به‌ویژه صنعت معدن دارد؟ چه آسـیب‌هایی در کمین آن نشسـته و چرا سال‌ها اسـت که، چنان که باید و شاید، شاهد گره‌گشایی‌های خلاقانه در عرصه صنعت نیستیم؟

یکـی از عمده‌تریـن دلایلی، که همه می‌دانیم، مشـکلات اقتصادی اسـت که راه را بـرای بروز و ظهـور پیشـنهادات خلاقانـه و آزمودن راه‌های نوآورانه بسـته اسـت. یکـی دیگـر از عوامل پر پیچ و خم بودن مسـیر بروکراتیک اداری برای دسـتیابی به فرصت نوآوری است. این مجموعه شرایط موجب شده است که دلسردی مثل خوره به جان بسیاری از نیروهای توانمند کشور بیفتد و این تصور ایجاد شود که هرچه می‌زنیم به در بسته می‌خوریم.

موضوع گزارش امروز صمت یافتن پاسخ این پرسش‌ها است: خلاقیت چیست و چه کاربردی دارد و مهم‌ترین آسیبی که دامن نیروهای خلاق ما را گرفته، کدام است؟

در ایـن زمینه با آرش ابراهیم‌آبادی، دانش‌آموخته دکتری رشـته مهندسـی معدن و دانشـیار و عضو هیات‌علمی دانشـگاه و علی سـلگی، اسـتاد دانشـگاه و نخستین کاندیدای تصدی وزارت صمت در دولت سیزدهم به گفت‌وگو نشستیم.

عکس: صمت

خلاقیـت و توان نیروهای نـوآور در زمینـه فعالیت‌های معدنی می‌توانـد طیـف وسـیعی را شـامل شـود؛ از موارد سـاده مثل سـنگ‌جوری و جدایـش دسـتی در معـادن متروکـه تا مسـائل پیچیده‌تر و مهم‌تر

نقش خلاقیت و نوآوری در رشد صنعت

آرش ابراهیم‌آبادی، دانش‌آموخته دکتری رشـته مهندسـی معـدن و عضـو هیات‌علمـی دانشـگاه: خلاقیـت و نـوآوری می‌تواند صنعت را به‌طور عام و معدن را به‌طور خاص دگرگون کند. برای مثال در صنعت شـاهد تحقق رشـد اقتصادی و ارتقای اقتصاد بازار از طریق تولید محصـولات یا ارائه خدمـات جدید، اشـتغالزایی و ایجاد فرصت‌هـای کاری متفاوت، تبدیل افراد و کارکنان سـاده بـه پرسـنل آموزش دیـده و ماهر و معرفی ایـن افراد به صنایع بزرگ‌تر و تخصصی‌تر، ارتقای بهره‌وری و اثر بخشی تولید از طریق بهره‌گیری از تکنیک‌ها و فناوری‌های نوین هسـتیم. از دیگر مزایای خلاقیت و نـوآوری می‌توانیم به پیاده‌سـازی و اجرای روش‌های تحقیق و توسعه (R&D) در تولیـد محصول، حل مسـائل و مشـکلاتی که تا امروز لاینحـل مانده‌انـد و بهبـود کیفیت فعالیت افراد، اشـاره کنیـم. خلاقیت می‌تواند منجر به تغییـرات اجتماعی در صنعت شـود، به‌این ترتیب می‌توان در این زمینه به تغییر و بهبود روش‌های سـنتی و مرسـوم فعلـی و جایگزینی شیوه‌های قدیمی با فناوری‌های مدرن اشاره کرد یا بهبود شـیوه زندگی و ارتقای رفاه اجتماعی و مانند آن، که همه اینهـا حاصل فعالیت‌های خلاقانه و نوآورانه اسـت. ایجاد رشـته و گرایش‌های دانشـگاهی جدید و ارتقای نقش آن در تصمیم‌گیری‌هـای کلان و ارائـه راهکارهـای خلاقانه برای مشـکلات حوزه موردنظر، تحقیق در زمینه توسـعه اقتصـادی و در نهایـت تلاش در راسـتای بهبود شـرایط کسـب‌وکار از شـباهت‌های مسـیریابی‌های خلاقانه در حوزه‌های گوناگون است.

«مهاتیر محمد» یک نفر بود؛ اما توانست تغییرات عظیمی در مالزی ایجاد و کشوری درجه ۳ را به کشوری مدرن و درجه یک در جهان تبدیل کند

اما یکی از مهم‌تریـن تفاوت‌های صنایع به‌شـکل عام و معـدن به‌طورخـاص، در بحـث Capital Cost یـا هزینه سـرمایه‌گذاری اولیه بالا اسـت. معدنکاری هزینه سـرمایه‌ای اولیـه بسـیار بـالا را می‌طلبد. یکـی از علل کمبود سـرمایه‌گذاری در این زمینه همین عامل اسـت. یکی دیگر از تفاوت‌ها ریسـک بالا اسـت. در فعالیت‌های صنعتـی همواره درجاتی از ریسـک را بایـد پذیرفت، اما درباره فعالیت‌های معدنی، ریسـک بسـیار بالاتر است و از طرف دیگر، عدم‌قطعیت زیادی در فرآیند معدنکاری وجود دارد و به‌عنـوان مثـال عدم‌قطعیت عیار، قیمت، اطلاعات زمین‌شناسی و امثال آن.

حل مشکلات معدن به مدد خلاقیت

اسـتفاده از خلاقیـت و تـوان نیروهـای نـوآور درباره فعالیت‌های معدنی می‌تواند طیف وسـیعی را شامل شود. می‌توان از موارد ساده مثل سنگ‌جوری و جدایش دستی در معادن متروکه شروع کرد تا مسائل پیچیده‌تر و مهم‌تر.

به‌عنـوان مثال، ایجـاد شـرکت‌های دانش‌بنیان برای آموزش نرم‌افزارهای معدنی، شرکت‌هایی برای استحصال و تولیـد عناصـر نـادر خاکـی، پیاده‌سـازی اسـتاندارد مدیریـت ایمنی، بهداشـت و محیط‌زیسـت یـا HSE یا دیگـر رویکردهـای مدیریتی در زمینـه تصمیم‌گیری در فعالیت‌های معدنی، ارزیابی شـاخص‌های توسـعه پایدار، اسـتفاده از روش‌هـای تصمیم‌گیـری چندمعیـاره در انتخاب فعالیت‌های خلاقانه، روش‌های استخراج، انتخاب ماشـین‌آلات، روش‌های بازسازی و بستن معدن، بهترین روش اسـتفاده از معدن پس از معدنـکاری، انتخاب گونه گیاهـی و... که همه تکنیک‌ها و اسـتانداردهای مدیریتی هسـتند و می‌توان در معدن از آنها اسـتفاده کرد و دیدی نوآورانه به آن داد.

از مـوارد دیگـر، می‌توان بـه اسـتفاده از پهپادها برای اکتشـاف و نقشـه‌برداری در معادن نام برد که شـرکت‌ها می‌تواننـد از این طریق نـوآوری و خلاقیت به‌خرج دهند تا روش‌های سـنتی نقشه‌برداری کنار برود و از روش‌های جدید و نوین اسـتفاده شـود. شبیه‌سـازی و مدل‌سازی عملیـات مثـل عملیـات بارگیـری و حمـل و تخصیص شاول‌تراک یا شاول‌کامیون در معادن که می‌توان با دیدی خلاقانـه به آن نگاه کـرد. یا خلق روش‌های جدید بازیابی مواد معدنی در کارخانه‌های فرآوری که بسیار مهم است و می‌توان تحقیقاتی در این زمینه با هدف سود بیشتر انجام داد. همین‌طـور بازیابی مـواد معدنی باارزش از باطله‌های کارخانـه فرآوری که می‌توانیـم از روش‌های نوین در این زمین اسـتفاده کرد و ماده‌ای که قبلا اسـتحصال نمی‌شد را برداشـت کـرد. یا مطالعه اسـتفاده از اینترنت اشـیا و امکان‌سـنجی ایده‌های آینده برای فعالیت‌های معدنکاری مثل ایده استفاده از کامیون‌های پرنده، ابداع ماشین‌های حفـار چندمنظـوره، روش‌های نوآورانه برای آتشـباری و انفجار رباتیک، ارزیابی زیسـت‌محیطی، اکتشـاف، پایش هوشمند و امثال آن.

انتظارات فعالان معدنی

موانع پیش‌روی شـکوفایی ظرفیت‌های معدن به‌صورت تیتروار عبارتند از: عدم‌تکمیل زنجیره تولید، خام‌فروشـی و بی‌توجهی به سرمایه‌گذاری در کارخانه‌های فرآوری.

نبـود یا کمبود ماشـین‌آلات بـه‌روز معدنـی، مشـکل بزرگ دیگری اسـت که اگـر برطرف شـود، می‌تـوان از ظرفیت‌های بیشـتری در حـوزه معدن بهره برد. همین طور تلاش برای آزادسازی پهنه‌های بلوکه‌شده کـه امکان فعالیت بیشـتر را برای فعـالان در حوزه معدن فراهـم می‌کند. افزایش کیفیت آموزش و تهیه نقشـه راه برای بهره‌برداری، افزایش نیروی متخصص کارآزموده، که باید متناسـب با نیازهای کنونـی در این زمینه‌ها فعالیت کنند و هر چقدر تعداد این افراد بیشـتر شـود، به‌طورقطع نتایج مثبت کار آنها در زنجیره فعالیت‌های معدنی به‌طور محسـوس‌تری دیده می‌شـود. در نظر گرفتن مشوق‌های کافـی برای شـرکت‌های خلاق و نوآور مثل مشـوق‌های صادراتی و علاوه بر این جذب سـرمایه‌گذاری لازم در این زمینه در شرکت‌ها است که هرچقدر مشوق‌ها بیشتر باشد، سـرمایه‌گذاری بیشتر خواهد شد و شاهد نتایج بهتری در زمینه معدن هسـتیم. قوانین دست‌وپاگیر و ناکافی بودن مقـررات و آیین‌نامه‌ها در این زمینه می‌تواند مشکل‌سـاز باشـد. هرچقدر قوانین دقیق‌تر و سـهل‌تر تدوین شـود، به‌طورقطع می‌تواند بسـیاری از موانعی را که در این مسیر وجود دارد، حل و راه را برای استفاده از ظرفیت‌های حوزه معـدن هموار کند. هرچقدر در این زمینه سـرمایه‌گذاری بیشـتری صورت گیرد و شـرکت‌های نوآور بیشـتری در این حوره حضور پیدا کنند، زمینه برای فعالیت و رشـد و شکوفایی معدن و صنایع وابسته بهتر خواهد شد.

گره گشایی از مشکلات تولید

علی سلگی، استاد دانشگاه و نخستین کاندیدای تصدی وزارت صمت در دولت سیزدهم: صنایع همواره وابسته به متخصصان بوده است و نیروی انسانی متخصص، آن را قدرتمنـد می‌کنـد. در صورت وجود نیروی انسـانی متخصـص بهره‌وری بالا می‌رود، صنایع فعال می‌شـوند و این فعالیت سـود اقتصادی خوبی ایجـاد خواهد کرد، اما اگر نیروی انسـانی ضعیف باشـد، حتی اگر به‌فرض محال صنعتی هم وجود داشته باشد، زیان‌ده خواهد شد، بنابراین از دسـت رفتن نیروی انسـانی ما، به‌ویژه نیروهای خلاق و نوآوری که می‌توانند گره‌گشـای بخش صنعت باشـند، تهدید مستقیم و جدی صنعت است و ضروری است دولت هر تدبیری بیندیشـد تا مانع دلسـردی دانش‌آموختگان، نیروهای خلاق، کارآزموده و ماهر کشور شود.

عوامل دلسردی

چندیـن مولفـه، که در هر یک عوامـل گوناگونی نقش دارنـد، وجود دارند که می‌توانند نیروهای انسـانی، به‌ویژه نیروهای خلاق و نوآور را دلسـرد کنند، از جمله مهم‌ترین آنها فضای اقتصادی تورم‌زده کشور است.

وقتی متخصصی در کشور کار می‌کند و تورم‌های فراگیر داخلی باعث می‌شوند که هر سال سطح زندگی وی از نظر تامیـن هزینه زندگی نزول پیدا کند، به‌طورمسـلم بعد از چند سـال با درآمد خود توان اداره زندگی شـخصی را از دسـت می‌دهد یا باید خود را به زندگی با شرایط سخت‌تر عـادت دهد یا اینکه به فکر تغییر موقعیت از طریق یافتن فرصت‌های بهتر در دیگر نقاط جهان باشد.

در سال‌های اخیر مشاغلی که به توان و تخصص چندانی نیاز ندارند، می‌توانند به درآمد و رفاهی چندین برابر اساتید دانشـگاه دست پیدا کنند، به‌عبارت دیگر، وارونگی کسب درآمد در کشـور اتفاق افتاده اسـت که اقشار متخصص و تحصیل‌کـرده به یکی از ضعیف‌ترین اقشـار جامعه از نظر اقتصادی تبدیل شده‌اند.

و به‌گمـان مـن، بدون فوت وقت باید برای این مسـئله کاری کـرد، چون تبعـات اجتماعی و فرهنگی گسـترده و پیچیـده‌ای ایجـاد می‌کند و یکـی از این تبعات، همین مهاجرت نیروی خلاق و نخبگان کشور است.

نکته بسـیار مهم دیگر این است که ظرفیت‌های داخلی کشور چندان توجهی به خلاقیت ندارند و میزان جذب آنها در صنایع داخلی کشور کم است.

پارامترهـای دیگری هم در این موضـوع دخالت دارند کـه بی‌ثباتی رویه‌هـا، فقدان امنیت شـغلی، پایین بودن دسـتمزدها و مانند آن همه از عواملی هسـتند که باعث می‌شوند تحصیلکرده‌ها انگیزه خود را از دست بدهند و به مسیر ترک کشور سوق داده شوند.

واردات خلاقیت و تولید ارزش‌افزوده

در حـوزه معدن همه کشـورهای دنیا پذیـرای نیروی خلاق و نوآور ما هسـتند. از کشـورهایی معدن‌خیز مثل اسـترالیا و کانادا گرفته که از منابع معدنی خود اسـتفاده زیادی می‌کنند و بنابراین مقصد جذابی برای بسـیاری از زمین‌شناسان و مهندسان معدن هستند تا دیگر کشورهای پیشرفته و اروپایی.

علـت اینجا اسـت که همه کشـورهای دنیـا در حوزه صنایـع معدنی فعالیـت و حتی اگر منابع اولیه هم ندارند، از کشورهای دیگر وارد و با فرآوری آن ارزش افزوده ایجاد می‌کننـد، به‌عنوان مثـال، حتـی امارات‌متحده‌عربی که هیچ‌گونه منابعی برای تولید آلومینیوم در اختیار ندارد، در حال حاضر به یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان آلومینیوم در منطقه تبدیل شـده اسـت، بنابراین جای خالی زیادی برای نیروهای خلاق و نوآوری که بتوانند راهگشای صنایع گوناگون باشند، زیاد است.

بخشی از نیروهای توانمند ما جذب کشورهای منطقه و کشورهای آسیای میانه شده‌اند و می‌شوند و بخشی هم به کشورهای اروپایی و کشورهای پیشرفته می‌روند.

آسیب‌های ویرانگر و غیرقابل‌جبران

اگر قرار باشـد، آسیب‌های ناشی از فقدان نیروی خلاق و نـوآور را بررسـی کنیـم، باید بدون تعـارف گفت زیان آن غیرقابل‌محاسـبه است. این آسـیب غیرقابل‌محاسبه، غیرقابل‌جبران و بسیار ویرانگر است، حتی حضور یک نفر در کشـور می‌تواند باعث آبادانی آن کشور شود. نمونه‌های شـاخصی را می‌توان هم از داخل کشـور و هم از خارج از کشور مثال زد، برای مثال «مهاتیر محمد» یک نفر بود؛ اما توانست تغییرات عظیمی در مالزی ایجاد و کشوری درجه ۳ را به کشـوری مدرن و درجه یک در جهان تبدیل کند. تعداد زیادی از همین یک نفرها در کشـور وجود دارد، اما اگر زمینه فعالیت آنها فراهم نباشـد، می‌روند و آبادانی را در دیگر نقاط دنیا پدید می‌آورند، بنابراین آسیب از دست دادن نیروی خلاق غیرقابل‌محاسبه است و حتی اگر سالانه تا ۱۰ میلیارد دلار هزینه بدهیم تا نیروهای خلاق خود را در کشـور نگه داریم، به نفع ما اسـت و این مقدار در سال در برابر از دسـت رفتن نیـروی توانمند و نوآور، هیچ عدد و رقمی نیسـت. حضور آنها در کشـور باعث تولید صدها میلیارد دلار ثروت می‌شود.

واگذاری مزرعه آماده کشت

این مسئله جنبه ملی و کلان به خود گرفته و همان‌طور که اشـاره شـد، ناشی از مجموعه‌ای شـرایط است که در کشـور پدید آمـده، به‌عنوان مثال، مشـکلات اقتصادی، فرهنگی، امنیت شغلی، درآمدها، تورم، کاهش ارزش پول ملی، بی‌ثباتی رویه‌ها و دیگر مشکلاتی که به‌صورت فراگیر در کشور وجود دارد، بستر اصلی و اساسـی دلسـردی نیروهای توانمنـد و خـلاق در کشـور اسـت ، بنابراین اگر می‌خواهیم جریان پرقدرت فرار آنها متوقف یا معکوس شـود، چاره‌ای نیسـت جز اینکه فکری به حال بهبود شـرایط کشـور کنیم و امیدی به تغییر پارامترهای موجود پدید آید تا بستر مناسبی برای رشد آنها و شکوفایی خلاقیت‌ها پدید آید.

ما مزرعه را آماده کشـت کرده، بذر مناسـب پراکنده و علف هرز را از میان برداشـته‌ایم و همه مقدمات را به امید برداشـت محصول آماده کرده‌ایم، اما اگر از این مرحله به بعد آن را به حال خود رها کنیم، محصول مناسبی برداشت نخواهیم کرد. ما باید بسترهای مناسب و پارامترهای مهم اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و امثال آن را بهبود دهیم تا بتوانیم نیروهای خلاق و نوآور کشور را به ماندن و کار کردن تشویق کنیم. به‌عقیده من، با نسخه‌های محلی و پارامترهـای خطی قادر به عبـور از این چالش نخواهیم بـود و متاسـفانه روز به روز از نظر نیروی انسـانی فقیرتر خواهیم شد.

سخن پایانی

از هر دری که سخن می‌گوییم، باز به دروازه مهاجرت و فرار نیروهای توانمند می‌رسیم که به‌چشم می‌بینیم و تا مغز استخوان حس می‌کنیم و تنها روزنه امیدی که وجود دارد، این است که تا کار از کار نگذشته و همه فرصت‌ها از دست نرفته، با استفاده از خلاقیت همین نیروهای خلاق و نوآور، راهی برای توقف این جریان بنیان‌کن بیندیشیم.

تحول صنعت کشاورزی با فعالیت بیش از ۳۰۰ شرکت دانش‌بنیان

معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری اعلام کرد: در حال حاضر ۳۱۰ شرکت دانش‌بنیان در حوزه کشاورزی، فناوری زیستی و صنایع غذایی فعال هستند.

به‌نقل از معاونت علمی و فناوری، فناوری‌های جدید می‌توانند صنعت کشاورزی را نیز مانند هر صنعت دیگری متحول کنند که این امر در ایران توسط شرکت‌های دانش‌بنیان و خلاق انجام‌پذیر است. در چند سال آینده، جهان شاهد یک انقلاب بزرگ در صنعت کشاورزی خواهید بود. ربات‌ها، حسگرها، سیستم‌های آبیاری و کوددهی در سراسر جهان در حال گذراندن دوره آزمایشی هستند و با ورود حرفه‌ای این ابزار فناورانه به دنیای مدرن، آینده صنعت کشاورزی دستخوش تغییری عظیم خواهد شد، حتی برخی فناوری‌ها در حال حاضر نیز به این صنعت ورود کرده‌اند. صنعت کشاورزی رسالتی ویژه برای تامین سلامتی جامعه دارد و با بکارگیری محصولات فناورانه و نوآوری‌ها می‌تواند در مسیر توسعه‌یافتگی قرار گیرد که این اتفاق در ایران از مسیر شرکت‌های دانش‌بنیان و خلاق به این عرصه می‌گذرد. نوآوری‌های فناوری همواره در طول زمان شکل بهتری به کشاورزی داده است. از زمان قدیم گرفته که از گاوآهن استفاده می‌شد تا تجهیزات دقیق و پیشرفته امروزی و سیستم‌های موقعیت‌یابی جهانی، اینترنت اشیا و هوش مصنوعی که به بشر روش‌های جدیدی برای رسیدن به کارآیی بیشتر و رشد بیشتر مواد غذایی ارائه داده است. اصطلاح کشاورزی هوشمند به استفاده از فناوری‌هایی مانند اینترنت اشیا، حسگرها، سیستم‌های مکان‌یابی، ربات‌ها و هوش مصنوعی با هدف مدیریت مزرعه برای افزایش کیفیت و کمیت محصولات همچنین بهینه‌سازی کارآیی نیروی انسانی مورداستفاده در مزارع گفته می‌شود. کشاورزی هوشمند می‌تواند در زمینه‌های کشت، آبیاری محصولات، سم‌پاشی و برداشت محصول به کشاورز کمک کند.

موانع بکارگیری هوش مصنوعی در کشاورزی بررسی شد

غفلت از سود سرشار فناوری

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

کارشناسان معتقدند کاربرد هوش مصنوعی و ابزارآلات پیشرفته در بخش دسته‌بندی محصولات کشاورزی به ویژه آن دسته از محصولاتی که در کشور ما عنوان صادراتی دارند، می‌تواند تاثیر به‌شدت ملموسی در تجارت و افزایش بهره‌وری بگذارد و به‌عبارت دیگر، اگر محصولاتی نظیر خرما، پسته و زعفران با ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی دسته‌بندی یا سورت شوند، نه‌تنها موجب رضایت خریداران آن سوی مرزها می‌شوند، بلکه توسعه تجارت را در کشاورزی به‌همراه خواهند داشت، این در حالی است که نهادهای متولی نظیر معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، حمایت درخوری در فرآیند تولید این نوع ماشین‌آلات نداشته است. صمت در این گزارش به بررسی موانع موجود در رسیدن به این هدف پرداخته است.

کمک هوش مصنوعی به کشاورزی

محصولات کشاورزی به‌طورمستقیم بر سر سفره‌های ما قرار می‌گیرند، پس هرچه این محصولات سالم‌تر و پربارتر باشند، به‌نفع مصرف‌کننده‌ها و کشاورزان است. در طول تاریخ همواره مشاغل گوناگونی ظهور کرده‌اند. بسیاری از این مشاغل با به‌پایان رسیدن یک دوران، از بین می‌روند، اما کشاورزی و دامپروری همواره ثابت و پابرجا بوده و هستند. کشاورزان و دامداران تامین‌کننده عمده غذای تمام انسان‌های روی کره زمین هستند، اما میزان ریسک موجود در این مشاغل بسیار زیاد است. به‌گفته کارشناسان، میزان سود و ضرر در صنعت کشاورزی تحت‌تاثیر عوامل متنوعی است، به‌عنوان مثال، میزان بارندگی، شیوع بیماری یا آفت خاص، نوع خاک و کود تنها بخش کوچکی از این عوامل هستند. در سال‌های آینده، باتوجه به افزایش جمعیت، افزایش شهرنشینی و کاهش خاک حاصلخیز نیاز به کنترل ریسک‌های کشاورزی بیشتر خواهد شد. گفتنی است، در سال‌های اخیر، هوش مصنوعی همانند یک معجزه عمل کرده است. با کمک این فناوری، خطرات و چالش‌های موجود در صنعت کشاورزی به‌طور چشمگیری کاهش می‌یابد. امروزه هوش مصنوعی به کمک صنعت کشاورزی آمده تا رشد اقتصادی آن را تضمین کند.

سهم کم هوش مصنوعی در دسته‌بندی محصولات کشاورزی

مهرداد کرمی، مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان در زمینه مکانیزاسیون فرآیندهای سورتینگ و فرآوری و هوشمندسازی محصولات کشاورزی در گفت‌وگو با صمت گفت: استفاده از تجهیزات فناورانه و هوش مصنوعی به‌منظور دسته‌بندی محصولات کشاورزی در کشور به‌قدر کافی جا نیفتاده است. امروزه در بیشتر کارخانه‌های دسته‌بندی برای صادرات همان تجهیزاتی که ۵۰ سال گذشته برای دسته‌بندی محصولات استفاده می‌شده، به‌کار می‌گیریم و متاسفانه در این زمینه دچار عقب‌ماندگی زیادی هستیم. امروزه بیشتر کشورهای توسعه‌یافته از تجهیزات بسیار پیشرفته‌ای در دسته‌بندی محصولات استفاده می‌کنند.

وی افزود: برای مثال برداشت و پاک کردن زعفران بسان چند دهه گذشته و به‌شکلی دستی انجام می‌شود، در حالی که اگر مرحله سخت و زمانبر پاک کردن گیاه زعفران با ماشین‌آلات و تجهیزات مبتنی بر هوش مصنوعی انجام شود، می‌توانیم تحولی به‌شدت قابل‌ملموس در تجارت این محصول شاهد باشیم. گفتنی است، بکارگیری نیروی انسانی اثر بیشتری بر نوسان نرخ محصول می‌گذارد، برای مثال در سال گذشته به‌دلیل تعدد بالای کارگران و کشت اندک گل زعفران، به‌شدت نرخ زعفران افزایش یافت، اما در سال‌هایی که کارگران کم و محصولات زیاد هستند، چون روند برداشت و پاک کردن آن به‌دقت انجام نمی‌شود و به‌عبارتی، ناخالصی‌های زیادی در هر مثقال وجود دارد و کشاورز ترجیح می‌دهد، ارزان‌تر بفروشد، اما اگر ناخالصی‌ها کم باشد، زمان برای به‌فروش رساندن آن هم بیشتر می‌شود و از نرخ محصول نمی‌کاهد. به‌طورعموم استفاده از تجهیزات و فناوری موجب توسعه تجارت و افزایش بهره‌وری در چرخه کشاورزی می‌شود.

قیمت‌های بالا، یک دست‌انداز مهم

وی در ادامه بااشاره به نرخ بالای ماشین‌آلات مبتنی بر هوش مصنوعی در امر دسته‌بندی محصولات کشاورزی گفت: آن مولفه‌ای که باعث شده در کشور از امکانات کمی در این حوزه برخوردار باشیم، قیمت‌های بالای تجهیزات و ماشین‌آلاتی است که برمبنای هوش مصنوعی کار می‌کند. برای مثال، برخی کشاورزان با پرداخت هزینه‌های بسیار بالا، ابزار و ماشین‌آلاتی را برای افزایش بهره‌وری می‌خرند، اما چون فاقد پشتیبانی فنی هستند، با نخستین ایراد از کار می‌افتد و سال‌ها بی‌استفاده رها می‌شود. در اصل نه‌تنها ماشین‌آلات متناسب با این هدف در کشور تولید نمی‌شود، بلکه شرایط هم برای خرید و ارائه خدمات ضمانتنامه‌ای در کشور فراهم نیست.

افزایش بهره‌وری آورده هوش مصنوعی

کرمی گفت: اگر در اکوسیستم دانش‌بنیان، ساخت و تولید این نوع ماشین‌آلات صورت بگیرد، می‌توانیم شاهد جهش بزرگی در تجارت محصولات کشاورزی باشیم. گفتنی است، افزایش بهره‌وری، نخستین دستاورد کاربر هوش مصنوعی در کشاورزی است که توسعه تولیدات را به‌دنبال دارد. بر این اساس، می‌توانیم در بحث حفظ امنیت غذایی کوشاتر باشیم، برای مثال بکارگیری تجهیزات مبتنی بر هوش مصنوعی در دسته‌بندی گیاه زعفران در یک ساعت برابری می‌کند با فعالیت ۵۰ نیروی انسانی در بخش دسته‌بندی کارخانه‌ها.

تعداد کم دستگاه‌های سورت خرما

وی ادامه داد: خرما دیگر محصولی است که بسیار می‌توان در آن فعالیت‌های فناورانه به‌ثمر رساند و تفاوت صادراتی بسیار زیادی را به‌وجود آورد، در حالی که برای دسته‌بندی محصولاتی که تولیدات زیادی در کشور دارند، نظیر خرما دستگاه سورت وجود ندارد یا بسیار کم مورداستفاده قرار می‌گیرد.

در حوزه دسته‌بندی محصولات باید گفت، خرما به‌ازای یک تن در ساعت از سوی نیروی انسانی که ۱۲ ساعت زمان می‌برد، دستگاه‌های هوشمند در عرض یک ساعت انجام می‌شود.

به‌گفته وی، هوش مصنوعی ظرفیت‌های تولیدی را افزایش می‌دهد و برگشت سرمایه در بازه زمانی کوتاه‌تری انجام می‌گیرد. ظرفیت اقتصادی، امکان تولید محصول با کاربرد تجهیزات پیشرفته مبتنی بر هوش مصنوعی را بالا می‌برد.

توان کافی داریم، حمایت نمی‌شویم

این فعال در اکوسیستم نوآوری درباره توان فنی ساخت ماشین‌آلات در کشور گفت: توان قابل‌قبولی در ساخت ماشین‌آلات و ابزار مبتنی بر هوش مصنوعی داریم، به‌عبارت روشن‌تر، توان بالقوه‌ای داریم که هنوز بالفعل نشده است، به‌همین دلیل، کار دشواری به‌لحاظ فنی در مسیر تولید نداریم و نخبگان توان کافی در تولید این تجهیزات را دارند، اما نیازمند رویکردی هستیم که به آن جریان بدهد. نهادهایی نظیر معاونت علمی و فناوری جمهوری اسلامی، وزارت علوم یا صندوق نوآوری و شکوفایی که متولیان اصلی دانش‌بنیان‌ها هستند، باید با ظرفیت‌سنجی، حمایت‌های درخوری برای تولید بیشتر این تجهیزات داشته باشند.

این در حالی است که این حمایت‌ها به‌جای اینکه در امر تولید انجام شود، در امر واردات ماشین‌آلات است و بیشتر فعالان در این عرصه برحسب علاقه فعالیت می‌کنند،چرا که زیرساخت‌های کافی برای توسعه آن در کشور وجود ندارد.

> افزایش بهره‌وری، نخستین دستاورد کاربر هوش مصنوعی در کشاورزی است که توسعه تولیدات را به‌دنبال دارد

جای خالی فناوری در توسعه کشاورزی

چندی پیش یک شرکت دانش‌بنیان ایرانی، موفق به طراحی و ساخت دستگاه سورتر هوشمندی شد که با استفاده از الگوریتم‌های هوش مصنوعی و با رعایت استانداردهای حوزه غذایی، محصولات دانه‌ای شکل نظیر پسته را تفکیک و دسته‌بندی می‌کند.

ایده یک تاجر

محمدرضا فرحناک، مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان در زمینه رباتیک اتوماسیون و هوش مصنوعی که از شرکت‌های مستقر در پارک علم و فناوری دانشگاه تهران است، در گفت‌وگو با صمت درباره تولید محصولی با عنوان سورتر هوشمند که ابزاری برای دسته‌بندی کالاهای دانه‌ای‌شکل است، گفت: ایده اولیه این محصول از سوی یکی از تولیدکنندگان پسته ایجاد شد. ابتدا باید بگویم که فردی که در جریان تولید و صادرات کالاها است، به‌خوبی می‌تواند فقدان فناوری در راستای افزایش صادرات را تشخیص دهد و باتوجه به اینکه دانش‌بنیان‌ها به‌طورمعمول برای این افراد ناشناخته هستند، کم پیش می‌آید که فردی برای حل یک معضل به‌سمت شرکت‌های دانش‌بنیان برود، اما خوشبختانه با ایده یک تاجر پسته، ما به فکر ساخت سورتری هوشمند برای بسته‌بندی کالاهای دانه‌ای‌شکل افتادیم.

وی افزود: از آنجایی که کشومان زادگاه پسته است، استفاده از سورتینگ یا نظم‌دهنده‌هایی مبتنی بر هوش مصنوعی ایده‌ای بود که توان تاجران را در توسعه صادرات پسته افزایش می‌داد؛ به‌همین دلیل تصمیم گرفتیم این سیستم را تولید کنیم.

فرحناک گفت: تاکنون دسته‌بندی محصولاتی مانند پسته به‌صورت دستی انجام می‌شد و ما با فازهایی که برای تولید این ابزار تعریف کردیم، در نهایت توانستیم سورترهای مبتنی بر هوش مصنوعی را به تولید داخلی برسانیم.

وی افزود: این محصول به مدت یک سال است که تجاری‌سازی و به بازار عرضه شده است؛ از آنجایی که هوش مصنوعی قرار است مانند انسان فکر کند و به حل مشکلات جوامع بشری با درصد خطاپذیری بسیار کم بپردازد، مجموعه ما در پارک علم و فناوری دانشگاه تهران با بهره‌گیری از این مزیت هوش مصنوعی، سورترهای هوشمندی را تولید کرد که براساس شکل کالا به جداسازی اشیای ریز می‌پردازند. این فعال در عرصه دانش‌بنیان‌ها خاطرنشان کرد: در کشور ما بسته‌بندی در برخی کالاها به‌ویژه کالاهای خوراکی نظیر دانه‌ها همواره با خطاهای انسانی همراه است، اما این اشتباهات و نقص‌ها برای مصرف‌کنندگان فرامرزی به‌ویژه در کشورهای پیشرو که از سطح بالای فناوری برخوردارند، توجیه‌پذیر نیست، بنابراین چون صادرات پسته از سود بالایی برخوردار است، تولیدکنندگان پسته در ایران نیاز ویژه‌ای به این فناوری برای دسته‌بندی داشتند. وی افزود: هوش مصنوعی در فرآیند تولید این ابزار به‌گونه‌ای آموزش داده شده که بتواند به‌طور خودکار پسته‌های معیوب را از پسته‌های سالم جدا کند و نسبت به بسته‌بندی‌های دستی از سرعت بسیار بیشتری برخوردار است؛ در واقع جداسازی چیزی نزدیک به میلی ثانیه زمان می‌برد.

فرحناک در تشریح ارزش پیشنهادی محصول سورتر گفت: با استفاده از این محصول می‌توان استانداردهای غذایی را تضمین و از زیر سوال رفتن اعتبار تولید صنعت کشاورزی کشور جلوگیری کرد. به‌گفته فرحناک، این فناوری قابل‌اجرا روی محصول قهوه هم هست و در کل برای دانه‌ها ساخته شده است، همچنین می‌توان از این فناوری برای جداسازی ورق‌های سنگی که در کارخانجات برش داده می‌شود، براساس طرح و رنگ آنها استفاده کرد.

فرحناک در تشریح دیگر کاربردهای سورترهای هوشمند گفت: با استفاده از دستگاه سورتر، می‌توان فرآیند تفکیک و دسته‌بندی را دقیق‌تر و هوشمندانه‌تر انجام داد، در واقع مکانیک این دستگاه، ویژه دانه‌ها است که می‌توان با تغییر ابزار فیزیکی و تغییرات جزئی نرم‌افزاری برای جداسازی محصولات دیگر هم بهره گرفت، در حال حاضر سورتر پسته به تجاری‌سازی رسیده و در بازار در دسترس است.

وی بااشاره به موفقیت شرکت‌های دانش‌بنیان در زمینه تولید ابزارهای هوشمند و... گفت: گفتنی است، هر شرکت دانش‌بنیانی برای رشد، نیاز به سرمایه، نیروی انسانی، ایجاد بازار و تامین فضای کار دارد. شرکت‌های دانش‌بنیانی که به دور از بخش‌های دولتی فعالیت می‌کنند، پویاتر و موفق‌ترند، چرا که این فعالان از حاشیه مالی دولتی به‌دور هستند و می‌توانند در بستر استانداردتری به فعالیت بپردازند.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، امروزه نیازمند یک حمایت همه‌جانبه از سوی نهادهایی هستیم که نقش حمایتی را در اکوسیستم دانش‌بنیان، یدک می‌کشند. خوب است این نهادها با ظرفیت‌سازی در عرصه‌هایی چون کاربرد هوش مصنوعی در امر دسته‌بندی محصولات کشاورزی به ترغیب فناوران بپردازند. به‌گفته کارشناسان، توان فنی لازم در کشور موجود است، اما از آنجایی که سازکار حمایتی از اکوسیستم دانش‌بنیان‌ها در کشور ما معیوب است، تاکنون حمایت استانداردی در این‌باره ارائه تسهیلات نشده است. از مدیرعاملان مجموعه‌های نامبرده که بپرسید این پاسخ را می‌شنوید که از محصولی که تولید نشده است چگونه می‌توان حمایت کرد؟ این امر نشان از نگرش ابزارگونه محض نهادهای حمایتی و دولتی در کشور دارد، یعنی تنها از روندهایی حمایت می‌شود که ابزار در اختیار بازیگران آن عرصه وجود داشته باشد.

یادداشت

فناوری به حل معضل خاک کمک می‌کند

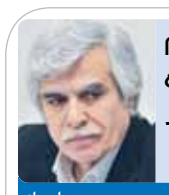
بهاره کاویانی-مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان در حوزه نانوفناوری

کم‌آبی معضل اصلی جهان امروز و فردا برای انسان است که اگر فکری به‌حال آن نشود، بی‌شک فجایع عظیمی چون به‌خطر افتادن امنیت غذایی مناطقی که به کشاورزی وابسته هستند، رخ خواهد داد، در نتیجه رخداد چنین معضلی باید منتظر افزایش بی‌شمار پناهندگان اقلیمی در کشورمان باشیم؛ افرادی که به‌دلیل از دست دادن معیشت‌شان به‌اجبار خانه و دیار خود را به‌امید یافتن معیشتی دیگر در اقلیمی دیگر ترک می‌کنند و راهی شهرهای اطراف می‌شوند. بیرجند نمونه شهری است که چند سالی می‌شود مقصد پناهندگان اقلیمی شهرهای خراسان‌جنوبی قرار گرفته است. دانشمندان چند سالی می‌شود از فناوری و شیوه‌های نوین در راستای کاهش مصرف آب در کشاورزی بهره می‌گیرند. هیدروپونیک به روشی در صنعت کشاورزی مدرن امروز جهان اشاره می‌کند که گیاه، به‌جای آنکه مثل روش سنتی همیشگی، در خاک، رشد و نمو پیدا کند، در سیالی از محلول‌های غذایی قرار می‌گیرد تا بستر هماهنگی برای رشد گیاه به‌صورت هیدروپونیک فراهم شود. در ایران، ده‌ها گلخانه به‌روش هیدروپونیک مدرن راه‌اندازی شده و هزاران نفر به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم مشغول به‌کار هستند. با این روش، در هر نقطه‌ای از ایران می‌توان هر محصول کشاورزی را بدون توجه به اقلیم و نوع خاک، برداشت کرد. در این روش، علاوه بر صرفه‌جویی در مصرف آب میزان اشتغال و بازدهی محصولات کشت‌شده نیز افزایش می‌یابد. یک شرکت دانش‌بنیان در شهرستان هلیلان استان ایلام، بزرگ‌ترین طرح گلخانه‌ای هیدروپونیک را با سرمایه‌گذاری ۷۰ میلیارد تومان اجرا کرده و با راه‌اندازی فاز دوم این طرح، سطح زیرکشت این گلخانه به ۷.۲ هکتار رسیده است. گفتنی است، روی آوردن به روش‌های نوین آبیاری می‌تواند بسیاری مشکلات آبیاری سنتی را بکاهد.

به‌گفته کارشناسان، مهم‌ترین مزیت این گلخانه، بهره‌وری کامل محصول و کاهش میزان مصرف آب است، به‌طوری که به‌ازای هر کیلو محصول تولیدی ۳۵ تا ۴۰ لیتر آب مصرف می‌شود، در حالی که در فضای باز این میزان به ۳۵۰ تا ۴۰۰ لیتر می‌رسد، همچنین بهره‌وری در میزان محصولات تولیدی در واحد هکتار نیز با این روش چندین برابر است، به‌شکلی که پیش‌بینی می‌شود عملکرد در واحد سطح در گوجه‌فرنگی ۵۰۰ تن در هکتار، خیار ۴۰۰ تن و انواع فلفل‌رنگی به ۱۵۰ تن برسد. باتوجه به کاهش بارندگی در سال‌های اخیر، کشت محصولات گلخانه‌ای به‌روش هیدروپونیک می‌تواند نقش موثری در صرفه‌جویی آب و رفع مشکلات شوری خاک و زمین نامساعد داشته باشد. هیدروپونیک یا آب‌کشت، یکی از روش‌های خلاقانه تولید محصولات کشاورزی بدون خاک و سم و با کمترین نیاز به آب با استفاده از محلول مغذی است. در ایران، ده‌ها گلخانه به این روش راه‌اندازی شده و هزاران نفر به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم مشغول به‌کار هستند. کارشناسان معتقدند این روش از کشت می‌تواند افزون بر تولید، بیشتر در مقایسه با کشت سنتی، اشتغالزا باشد و تا حد زیادی از رخداد وقایعی چون به‌خطر افتادن امنیت غذایی بکاهد، در واقع با برداشت چندباره محصولات بدون افت کیفیت، کشت هیدروپونیک هم به‌صرفه‌تر است و هم بهره‌وری بالاتری دارد. صمت در این گزارش، به‌مناسبت روز ملی گل و گیاه به یکی از مهم‌ترین دستاوردهای شرکت‌های دانش‌بنیان در پرورش گل و گیاه و کشت گلخانه‌ای هیدروپونیک پرداخته است. سیستم‌های نانوبابل یا افزایش‌دهنده اکسیژن آب در این نوع کشاورزی کاربردی اصلی و مهم دارد، به‌همین دلیل است که در کشت هیدروپونیک به‌طورمشخص میزان مصرف آب کاهش می‌یابد. در این روش، میزان اکسیژن محلول در آب تا ۳ برابر افزایش داده می‌شود که بر راندمان تولید، تاثیر جدی خواهد داشت و باعث باروری زودتر محصول می‌شود. این در حالی است که خللی به کیفیت محصولات کشاورزی وارد نمی‌شود و محصول زودتر از کشت سنتی بارور می‌شود، همچنین با کوتاه‌تر شدن زمان کشت به‌لحاظ کمی، سود زیادتری برای صاحبان این نوع کشت دارد؛ در حقیقت چند بار در سال می‌توان برداشت داشت. گفتنی است، افزایش‌دهنده نانواکسیژن در آب، میزان پایداری اکسیژن در آب را بالا می‌برد و باعث می‌شود اکسیژن بیشتری به گیاه برسد. این امر تاثیر مستقیم در روند رشد و کوتاه شدن زمان آن خواهد داشت. هرچقدر که راندمان کشت را بالا ببریم، سرمایه‌گذاران تمایل بیشتری برای ورود به این حوزه خواهند داشت، چرا که سرمایه‌گذاری اولیه اهمیت زیادی در توسعه کشت هیدروپونیک نسبت به کشت سنتی دارد، بنابراین هرچقدر راندمان را از لحاظ میزان برداشت و کیفیت محصول کوتاه‌تر کنیم، به سرمایه‌گذاری بیشتری منجر می‌شود. در بسیاری از مناطق کشور به‌دلیل اینکه دیگر کشاورزی سنتی پاسخگو نیست، بحث پناهندگان اقلیمی و مهاجران به‌شدت مسئله‌ساز خواهد بود، بنابراین اگر بتوانیم کشت را با راندمان بالاتری توسعه دهیم، به بازگشت افراد به مناطق روستایی کمک خواهیم کرد که این امر در اشتغال بسیار موثر است.

یادداشت

کنترل تورم وظیفه‌ای که انجام نمی‌شود

محمود جامساز
اقتصاددان

به‌اعتقاد تحلیلگران اقتصادی بزرگ جهان، مهار تورم همواره در گرو داشتن نظام مالی و بانکی منسجم است. تورم مهار نمی‌شود؛ مگر اینکه «اقتدار بانک مرکزی در برابر ناترازی‌های بودجه‌ای و مالی» مهیا شود تا ظرفیت قانونی لازم برای کنترل تورم شکل بگیرد.

برمبنای آمار بانک مرکزی در دهه ۹۰ پایه پولی کشور ۶۴۰ درصد و حجم نقدینگی ۱۰۰ درصد رشد داشته، اما متوسط رشد اقتصادی صفر و رشد سرمایه‌گذاری ثابت منفی بوده که این نشان می‌دهد بخش واقعی اقتصاد از نقدینگی بهره‌ای نداشته است. پیامدهای افزایش شگرف نقدینگی، تورم و کاهش ارزش پول ملی و ذوب شدن قدرت خرید مردم در کوره تورم است که می‌توان به‌عنوان مکانیسم فقیرسازی عمومی از آن یاد کرد.

فقدان زمینه مناسب برای سرمایه‌گذاری به‌ویژه ازسوی بخش واقعی اقتصاد اسباب کندی یا صفر درصدی رشد اقتصادی را در دهه گذشته فراهم آورده و در کنار آن خلق پول توسط بانک‌های تجاری به ایجاد غول تورم دامن می‌زند.

مالیات بخش دیگری از اقتصاد است که در توزیع ثروت و مهار تورم نقش اساسی ایفا می‌کند؛ به‌شرط اینکه برای قشر مرفه جامعه راه‌های فرار مالیاتی بسته شود. از آنجایی که فرارهای مالیاتی تولیدکنندگان بزرگ همچنان ادامه دارد، بار اصلی مالیات بر دوش مصرف‌کنندگان، بنگاه‌های بخش خصوصی، کارمندان، کارگران و اصنافی است که سال‌هاست درگیر رکود بازار هستند، این در حالی است که در کشورهای توسعه‌یافته اقشار ضعیف یا مالیات نمی‌دهند یا سهم آنان اندک است و بار اصلی تامین درآمدهای مالیات بر دوش بنگاه‌های بزرگ اقتصادی است.

وقتی در اقتصاد متمرکز دولتی بنگاه‌های بزرگ دولتی، شبه‌دولتی و حاکمیتی تن به پرداخت مالیات و تامین بودجه کشور نمی‌دهند، چگونه ممکن است مصرف‌کنندگان، اصناف و تولیدکنندگان بخش خصوصی درگیر رکود و تورم و... که سهم اصلی تامین درآمدهای مالیاتی از آنان طلب می‌شود، قادر به تامین مالیات مصوب بودجه شوند. درچنین شرایطی بر اثر تحقق نیافتن بودجه، دولت برای تامین کسری موردنیاز خود در غیاب سیاست‌های پولی و مالی موثر از بانک مرکزی استقراض می‌کند و تورم بالا می‌رود و مردم فقیر، فقیرتر و ثروتمندان ثروتمندتر می‌شوند؛ به‌عبارتی شکاف طبقاتی عمیق‌تر و میزان فقر گسترده‌تر می‌شود.

مهم‌ترین وظیفه بانک مرکزی در همه جای دنیا، کنترل تورم است و این مهم در سال‌های گذشته در ایران موردتوجه قرار نگرفته است. وقتی روند افزایشی تورم در ایران را موردبررسی قرار دهیم، درمی‌یابیم فاصله آن با تورم دنیا بسیار زیاد است و متاسفانه طی سال‌های گذشته نه‌تنها این اختلاف کمتر نشده که بیشتر هم شده است.

البته «نرخ بالا» تنها ویژگی تورم در ایران نیست و این تورم به‌شدت متلاطم و غیرقابل پیش‌بینی است که این مسئله هزینه تورم را مضاعف می‌کند. در واقع، تورم نااطمینانی هم به همراه دارد و این غیرقابل پیش‌بینی بودن، مانع برنامه‌ریزی برای کاهش هزینه‌های اجتماعی تورم می‌شود.

این تورم به‌شدت متلاطم نتیجه تصمیمات غلط بانک مرکزی و ناترازی‌های محصول نبود نظارت این بانک است. در حال حاضر بانک مرکزی تنها نهادی است که می‌تواند ناترازی‌ها را تراز کند، اما این تراز کردن به‌جای اینکه با برنامه‌ریزی صحیح و قانون‌گذاری مدون محقق شود، با تحمیل تورم به مردم محقق شده است.

حمایت از تولید جزو وظایف اصلی بانک مرکزی است و این حمایت باید به‌گونه‌ای باشد که به کنترل تورم ازسوی این بانک آسیب نزند، اما در عمل متاسفانه این بانک به‌گونه‌ای عمل می‌کند که نتیجه آن خلق پول در بانک‌های تجاری است.

عدم استقلال بانک مرکزی و ناترازی روزافزون بانک‌های تجاری بیشترین آسیب را در سال جاری به اقتصاد کشور زده است. در مجموع عوامل ذکرشده غول تورم شاخص‌های آماری را به نفع خود صعودی کرده که بیشترین زیان آن متوجه اقشار متوسط و رو به پایین است.

رشد نقدینگی بیش‌از ۳۰درصد نمی‌شود

رئیس کل بانک مرکزی از هدف‌گذاری رشد ۳۰ درصدی نقدینگی در سال ۱۴۰۱ خبر داد و گفت: در راستای تنظیم رابطه مالی بانک مرکزی و دولت، شورای هماهنگی دولت و بانک مرکزی تشکیل شده است.

به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، علی صالح‌آبادی در حضور سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری که به‌منظور نظارت ستادی در بانک مرکزی حضور یافته بود، کنترل تورم، اصلاح نظام بانکی، تقویت حکمرانی ریال، توسعه بانکداری اسلامی و ثبات‌بخشی به بازار ارز را از مهم‌ترین برنامه‌های راهبردی بانک مرکزی برشمرد و به تشریح عملکرد و برنامه‌های بانک مرکزی در این حوزه‌ها پرداخت. رئیس کل بانک مرکزی گفت: کنترل رشد پایه پولی و نقدینگی، تنظیم رابطه مالی دولت با بانک مرکزی و مدیریت انتظارات تورمی از مهم‌ترین اقدامات بانک مرکزی در زمینه کنترل تورم است. صالح‌آبادی با بیان اینکه خالص مطالبات بانک مرکزی از دولت از ۶۵ هزار میلیارد تومان در ۴ ماه ابتدایی سال گذشته به ۴۷ هزار میلیارد تومان در مدت مشابه امسال کاهش پیدا کرده، تاکید کرد: دولت حدود ۲۸ هزار میلیارد تومان از سپرده‌های خود نزد بانک مرکزی را استفاده کرده و استقراضی از بانک مرکزی نداشته و استفاده از تنخواه را به حداقل رسانده است. وی خاطرنشان کرد: به‌منظور کنترل رشد نقدینگی و پایه پولی نیز کمیته پایش پایه پولی و نقدینگی در بانک مرکزی تشکیل شده که به‌طور مستمر تغییرات این شاخص‌ها را بررسی و در صورت انحراف از نرخ‌های هدف‌گذاری شده نسبت به انجام اقدامات اصلاحی اقدام می‌کند.

در صورت تحقق نیافتن برنامه‌های دولت برای کنترل نقدینگی

موج دوم گرانی در راه است

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

آخرین اعلام مرکز آمار ایران نشان می‌دهد نرخ تورم در مرداد باز هم بالا رفت، این در حالی است که بانک مرکزی و شخص رئیس‌جمهوری بارها نوید مهار تورم و کنترل نقدینگی را به مردم داده‌اند. واقعیت بازار گویای آن است که تورم مرداد نه تنها کاهش نداشته، بلکه روند افزایشی این شاخص تاثیرگذار همچنان ادامه دارد. به‌اعتقاد کارشناسان به‌دلیل ساز کار متفاوت دو مرجع آماری (بانک مرکزی و مرکز آمار ایران) در تهیه گزارش نرخ تورم، وجود اختلاف در ضرایب اهمیت هر یک از کالاها و خدمات و تفاوت در دوره‌های قیمت‌گیری و نظام جمع آوری داده‌ها، امکان اختلاف و تفاوت در ارقام نرخ تورم بدیهی و قابل توضیح است که این امر در دوره‌های تورم‌های شدید بیشتر نمایان می‌شود؛ بنابراین باید گفت در شرایط طبیعی اقتصادی این اختلافات آماری کاهش می‌یابد و غالبا همگرایی بسیار بالایی بین نتایج آماری بانک مرکزی و مرکز آمار ایران مشاهده می‌شود. در حال حاضر مرکز آمار ایران تنها مرجع رسمی آمار در کشور است و ارقام اعلام‌شده از سوی این نهاد نشان می‌دهد نرخ تورم نقطه‌ای کشور و استان در مرداد ۱۴۰۱ به ترتیب به ۵۲.۲ و ۴۷.۳ درصد رسیده است؛ یعنی خانوارهای کشور و استان مرداد امسال به‌طور میانگین ۵۲.۲ و ۴۷.۳ درصد بیشتر از مرداد ۱۴۰۰ برای خرید یک «مجموعه کالاها و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند. در حال حاضر کنترل نرخ تورم عمده‌ترین دغدغه دولت عنوان شده و مهار این شاخص در گرو کنترل نقدینگی است. این موضوع به‌قدری دارای اهمیت است که رئیس‌جمهوری در ۱۰ فرمان اخیر خود به بانک مرکزی مهار ۳۰ واحدی نقدینگی به‌منظور کاهش تورم را گنجانده است. درباره شاخص تورم به‌عنوان اثرگذارترین شاخص اقتصادی بر وضعیت معیشت مردم صمت با کارشناسان به گفت‌وگو پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

بالاترین نرخ تورم نقطه‌ای را شهروندان ۳ استان آذربایجان غربی، اردبیل و کرمان با ۶۰.۳ درصد و کمترین را شهروندان استان خوزستان با ۴۵.۸ درصد در مرداد ۱۴۰۱ تجربه کرده‌اند

اعلام نرخ تورم بانک مرکزی از زبان رئیس‌جمهوری

وحید شقاقی شهری، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره علت تفاوت نرخ تورم اعلامی بانک مرکزی و مرکز آمار به صمت گفت: مرکز آمار نرخ تورم نقطه‌ای مرداد را برای دومین بار متوالی با عددی متفاوت از رقم اعلامی بانک مرکزی ۵۲.۲ درصد اعلام کرد.

وی افزود: نرخ تورم ازسوی رئیس‌جمهوری نزدیک ۴۰ درصد اعلام شد که به‌نوعی نرخ اعلامی ازسوی بانک مرکزی است. نرخ تورم اعلامی بانک مرکزی بنا بر مستندات متعدد قانونی، مرجع محاسبه ارزش روز مواردی چون دیه، مهریه و... و حل‌وفصل دعاوی حقوقی است؛ بنابراین مورد استناد رئیس‌جمهوری قرار گرفته است.

وی تاکید کرد: دستگاه‌های اجرایی مانند بانک مرکزی مکلفند در حدود وظایف قانونی خود و در چارچوب ضوابط و استانداردهای شورای‌عالی آمار ایران، آمار تخصصی حوزه‌های مربوط به خود را تولید و اعلام کنند که در این صورت آمار منتشره بانک مرکزی نیز تخصصی رسمی است؛ بر همین اساس، دو نهاد رسمی مرکز آمار ایران و بانک مرکزی طی سال‌های اخیر اقدام به تولید و انتشار آمارهای تورم با هدف تامین و رفع نیازهای جامعه کرده‌اند.

بیشینه و کمینه تورم

این استاد دانشگاه همچنین در واکاوی ارقام منتشرشده ازسوی مرکز آمار ایران اظهار کرد: نرخ تورم نقطه به نقطه در بین استان‌های ایران نشان از شکاف ۱۴.۵ درصدی دارد؛ به‌گونه‌ای که بالاترین نرخ تورم نقطه‌ای را شهروندان ۳ استان آذربایجان غربی، اردبیل و کرمان با ۶۰.۳ درصد و کمترین را شهروندان استان خوزستان با ۴۵.۸ درصد در مرداد ۱۴۰۱ تجربه کرده‌اند.

اختلاف در معیار

وی در پاسخ به این پرسش که چرا در ارقام اعلامی ازسوی دو نهاد دولتی در شاخص تورم نقطه به نقطه اختلاف وجود دارد، بیان کرد: طبق قانون، مرکز آمار ایران مأخذ اعلام آمارهای تورم، رشد اقتصادی، بیکاری و... است. مرکز آمار ایران نیز نظیر بانک مرکزی یک سازمان دولتی است؛ بنابراین همیشه این امکان وجود دارد که برخی شاخص‌های اقتصادسنجی در این دو نهاد متفاوت باشد. شقاقی شهری در پیش‌بینی اوضاع تورم کشور در ماه‌های آتی گفت: از آنجایی که حجم نقدینگی در کشور کاهش نیافته و دولت مجبور به تزریق پول به بدنه اقتصاد است، نشانی از عواملی که باعث کاهش تورم شود، دیده نمی‌شود. این اقتصاددان کاهشی شدن ۰.۲ درصدی تورم مرداد را نتیجه سیگنال‌های خرداد و تیر به بازارها دانست و گفت: احتمالا در پایان شهریور وضعیت تا حدودی متفاوت شود و تورم دوباره روند صعودی را در پیش گیرد. وی با اشاره به اینکه در شهریور افزایش حقوق بازنشستگان سایر سطوح تامین اجتماعی اعمال می‌شود، متذکر شد: این افزایش حقوق در صورت نبود نظارت کافی ازسوی بانک مرکزی به‌معنی اضافه شدن چند هزار میلیارد تومانی نقدینگی است؛ بنابراین افزایش تورم در ماه‌های آینده دور از انتظار نیست.

اعلام تغییرات شاخص تورم در اصل کمکی به تلاش سرپرستان خانوارها برای بهبود وضعیت اقتصادی یا دست‌کم حفظ موقعیت کنونی آنها نمی‌کند

فاصله تورمی دهک‌ها به ۷ درصد رسید

علی شایان، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره داده‌های تورمی اخیر مرکز آمار ایران به صمت گفت: نرخ تورم کل کشور در مرداد ۱۴۰۱ برابر ۴۱.۵ درصد است که در دهک‌های مختلف هزینه‌ای در بازه ۳۹.۵درصد برای دهک دهم تا ۴۶.۴ درصد برای دهک اول نوسان دارد. همچنین محدوده تغییرات تورم ۱۲ماهه در گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» بین ۵۶.۴ درصد برای دهک پنجم و ششم تا ۵۸.۷ درصد برای دهک اول است. وی در تحلیل داده‌های مرکز آمار ایران از نرخ تورم توضیح داد: براساس اعداد مربوط به تورم در میان دهک‌های مختلف هزینه‌ای، فاصله تورمی دهک‌ها در این ماه به ۷ درصد رسید که نسبت به ماه قبل (۵.۸ درصد) ۱.۲ درصد افزایش داشته و فاصله تورمی در گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» نسبت به ماه قبل ۰.۵ درصد افزایش و در گروه عمده «کالاهای غیرخوراکی و خدمات» نسبت به ماه قبل ۰.۱ درصد کاهش داشته است.

کنترل تورم نیازمند تغییر در مفاهیم مالی

این اقتصاددان خاطرنشان کرد: در مجموع برای مهار تورم ۳ محور وجود دارد که محور اول مدیریت خلق نقدینگی جدید، محور دوم حذف یا کاهش نقدینگی و محور سوم نیز مدیریت و کنترل نقدینگی موجود است.

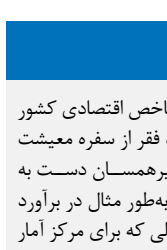
وی گفت: دولت می‌تواند در کنترل تورم و بهبود معیشت نقش موثری ایفا کند، اما نه به این روش که دولت پایه پولی را تنظیم کند و در نتیجه بی‌برنامگی کنونی نقدینگی افزایش یابد. این استاد دانشگاه یادآور شد: تورم مفهومی پولی است که در علم اقتصاد براساس حجم نقدینگی تعریف می‌شود و این تعریف در تمام کشورها مصداق دارد؛ بنابراین هرقدر نقدینگی در کشور افزایش یابد، به‌طور قطع تورم نیز افزایش می‌یابد. وی با تاکید بر اینکه برای کنترل تورم ابتدا باید زیرساخت‌های پولی و مالی اصلاح شود، ادامه داد: چاپ و تزریق پول در جامعه باعث افزایش تورم می‌شود و بر نرخ پول داخلی و خارجی تاثیر می‌گذارد. در حقیقت پول نیز کالایی محسوب می‌شود که در کشور ما تحت عنوان ریال شناخته می‌شود. این استاد دانشگاه اظهار کرد: ارزش پول تحت تاثیر متغیرهای روانی و واقعی بسیاری دچار نوساناتی می‌شود که در حال حاضر به‌دلیل کسری بودجه، افزایش نقدینگی، سیاست‌های بانک مرکزی و... حتی باتوجه به افزایش درآمدهای نفتی دچار نوسان شده و افت کرده است.

شایان درباره وضعیت تورم در ماه‌های آینده پیش‌بینی کرد: به‌نظر بنده به‌دلیل افزایش حجم پول در کشور دوباره به چالش تورم برمی‌خوریم. هرچند بنا به گفته مسئولان دولتی در ماه‌های اخیر با افزایش وصول درآمدها مواجه بوده‌ایم، اما این امر کاهش تورم واقعی را به‌همراه نداشته است.

موج دوم گرانی

وی ادامه داد: با ورود کالابرگ به چرخه اقتصاد و همچنین افزایش حقوق بازنشستگان سایر سطوح تامین اجتماعی از ماه آینده، تقاضای عمومی برای خرید کالا و خدمات افزایش می‌یابد. وقتی تقاضا افزایش یابد هم حاشیه سود و هم میزان تولید افزایش پیدا خواهد کرد و در نتیجه به احتمال زیاد از پاییز امسال دوباره با موج جدیدی از تورم و افزایش قیمت‌ها مواجه خواهیم شد.

شایان در پاسخ به این پرسش که راهکار کنترل تورم در شرایط فعلی اقتصاد کشور چیست، یادآورشد: بانک مرکزی نرخ ارز را رها کرده و با افزایش نرخ ارز طبیعی است که نرخ در بقیه بازارها نیز تحت تاثیر قرار گیرد و افزایش یابد. این کارشناس اقتصاد تاکید کرد: بانک مرکزی باید نرخ ارز را در تابلو صرافی کاهش دهد. طبیعی است با کاهش نرخ ارز در تابلو صرافی بانک مرکزی، نرخ آن در بازار آزاد هم کاهش می‌یابد. با تداوم این شرایط یعنی کاهش نرخ ارز، قدرت خرید مردم بالا می‌رود و سفره معیشت کوچک‌تر نمی‌شود.

تورم و مجریان اقتصادی

وی در پاسخ به این پرسش که مقایسه ماه به ماه شاخص تورم چه تاثیری بر وضعیت معیشت مردم دارد، گفت: تغییرات این شاخص‌ها در اصل کمکی به تلاش سرپرستان خانوارها برای بهبود وضعیت اقتصادی یا دست‌کم حفظ موقعیت کنونی آنها نمی‌کند.

شایان ادامه داد: اقتصاد ایران نوسان زیادی دارد، به همین دلیل نمی‌توان انتظار ثبات و پایداری را داشت. این شاخص‌ها در اصل برای طراحان و مجریان برنامه‌های اقتصادی کاربرد دارد؛ اینکه در چه زمانی و به چه اندازه با افزایش حقوق و دستمزد موافقت کنند یا اینکه برنامه‌ای مانند اصلاح ارز ترجیحی را از چه مسیری دنبال کنند.

سخن پایانی

این روزها اعداد ضدونقیضی ازسوی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران درباره مهم‌ترین شاخص اقتصادی کشور یعنی تورم اعلام می‌شود. مخالفان دولت اعلام نرخ تورم کاهشی را راهی برای زدودن چهره فقر از سفره معیشت می‌دانند، اما موافقان بر این باورند که نهادهای تحلیل داده‌های اقتصادی با شاخص‌های غیرهمسان دست به اندازه‌گیری نرخ تورم زده‌اند؛ از همین رو اعداد متفاوتی از یک شاخص به‌دست آمده است. به‌طور مثال در برآورد شاخص تورم، بانک مرکزی آمار خود را با تاکید بر شهرهای بزرگ به‌دست می‌آورد، در حالی که برای مرکز آمار جامعه آماری همه شهرها و روستاهای کشور است که این مسئله قاعدتا باعث تفاوت نرخ آمار دو مرکز یادشده خواهد شد.

باجه خبر

برگزاری قرعه‌کشی در بانک گردشگری

جشنواره قرعه‌کشی حساب‌های قرض‌الحسنه بانک گردشگری با عنوان «مهریزان» در روز ۳۰ مهر ۱۴۰۱ برگزار می‌شود.

به گزارش روابط عمومی بانک گردشگری، هدف از برگزاری جشنواره حساب‌های قرض‌الحسنه، قدردانی از نیت خیر سپرده‌گذاران و ایجاد زمینه‌های افزایش مشارکت عمومی برای گسترش این سنت پسندیده است. دوره محاسبه امتیازات برای شرکت در قرعه‌کشی و اعطای جوایز از اول مرداد تا ۲۵ مهر ۱۴۰۱ و روز قرعه‌کشی ۳۰ مهر خواهد بود.

حداقل موجودی برای شرکت در قرعه‌کشی حساب‌های قرض‌الحسنه بانک گردشگری مبلغ یک میلیون ریال است. هر یک میلیون ریال مانده موجودی روزانه در سپرده‌های قرض‌الحسنه، برابر یک شانس قرعه‌کشی است.

همراهی ۷۰ساله بانک صادرات ایران با خانواده ایرانی

به‌گفته معاون اداره اعتبارات بانک مرکزی پرداخت وام ازدواج ۳۵ درصد رشد داشته است. این وام از مبلغ ۷۰ میلیون تومان در سال گذشته به ۱۲۰ میلیون تومان در سال جاری افزایش یافت تا بخشی از هزینه‌های آغاز زندگی را در مردان بالای ۲۵ سال و زنان بالای ۲۳ سال پوشش دهد.

به گزارش روابط عمومی بانک صادرات ایران، آمارهای موجود نشان می‌دهد دولت سیزدهم در پرداخت تسهیلات ازدواج به‌عنوان یکی از اولویت‌ها، در یک سال گذشته عملکرد خوبی داشته است؛ به‌گونه‌ای که به فاصله مدت زمان یک سال گذشته از شهریور سال گذشته تا مرداد امسال ۹۳۹ هزار فقره تسهیلات به ارزش ۹۷۲ هزار میلیارد ریال پرداخت شده است. به‌گفته معاون اداره اعتبارات بانک مرکزی پرداخت وام ازدواج ۳۵ درصد رشد داشته است.

اراده حوزه‌های فنی بیمه سرمد برای جهش بزرگ

جلسه تخصصی معاونان و مدیران فنی و بازاریابی و رؤسای شعب و نمایندگان منتخب بیمه سرمد، برای افزایش و بهبود عملکرد فروش، ارتقای کیفی سطح خدمات و طراحی محصولات نوین بیمه‌ای، برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی بیمه سرمد، جلسه تخصصی معاونان و مدیران فنی و بازاریابی و رؤسای شعب و نمایندگان منتخب این شرکت، با حضور و راهبری اعضای هیات مدیره برگزار شد.

این جلسه به‌منظور افزایش و بهبود عملکرد فروش و ارتقای کیفی سطح خدمات بیمه سرمد و همچنین طراحی و خلق محصولات نوین بیمه‌ای، با حضور همه مدیران بخش‌های فنی و بازاریابی برگزار شد تا همه ارکان شرکت، در اقدامی هماهنگ و منسجم، برای ثبت عملکردی فراتر از برنامه مصوب هیات مدیره برنامه‌ریزی کنند.

کارکنان دولت صاحب خانه می‌شوند

معاون اول رئیس‌جمهوری با تاکید بر سرعت بخشیدن به ساخت مسکن در شهرهای کوچک گفت: کارکنان دولت با پیگیری هر وزارتخانه صاحب خانه می‌شوند. به گزارش مهر، در جلسه شورای عالی مسکن، مخبر با تاکید بر اینکه حتما وعده رئیس‌جمهوری برای ساخت ۴ میلیون واحد مسکونی در دولت سیزدهم محقق خواهد شد، افزود: با برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده برای ساخت واحدهای مسکونی، روش‌های گوناگون تامین مالی مطابق با دهک‌های درآمدی پیش‌بینی‌شده است.

وی ادامه داد: باید تعداد واحدهای موردنیاز برای هر دهک درآمدی و چگونگی ارائه تسهیلات و نحوه در اختیار قرار دادن زمین برای ساخت‌وساز مشخص شده و نهادهای ذی‌ربط متناسب با این دهک‌ها در روند ارائه کمک برای ساخت‌وساز حضور جدی و پررنگ داشته باشند.

معاون اول رئیس‌جمهوری خاطرنشان کرد: تمام وزرای دولت موظفند یک بسته و برنامه مشخص از نحوه تامین منابع و زمین موردنیاز برای خانه‌دار شدن کارکنان وزارتخانه خود ارائه دهند. علاوه بر این، تفویض اختیار مناسب به استانداران داده شود تا بتوانند روند ساخت مسکن را به‌ویژه در شهرهای کوچک‌تر تسریع کنند.

در کل کشور، یک‌میلیون و ۵۰۰ هزار واحد مسکونی در حال ساخت است و برای یک‌میلیون و ۹۰۰ هزار واحد مسکونی زمین اختصاص یافته و ساخت‌وساز این واحدها آغاز شده که در مدت زمان کوتاهی با کمک نهادها و وزارتخانه‌های گوناگون برای ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار واحد مسکونی در طرح نهضت ملی مسکن، زمین اختصاص خواهد یافت.

چالش‌های جدی بر سر راه نهضت ملی مسکن

ساخت مسکن ارزان به بن‌بست خورد

برهم خوردن تعادل در بازار مسکن به‌دنبال افزایش تقاضا و کاهش ساخت‌وساز در کشور اتفاقی بود که دولت جدید در همان ابتدای کار با آن روبه‌رو شد. این موضوع باعث شد دولت سیزدهم ساخت ۴ میلیون واحد مسکونی را در قالب طرح نهضت ملی مسکن به مردم وعده دهد. طرحی که با توجه به بستر اقتصادی کشور، با اماواگرهای زیادی روبه‌رو شد.

این طرح بسیاری از اقشار کم‌درآمد جامعه را برای خانه‌دار شدن امیدوار کرد، اما با گذشت یک سال از عمر دولت، هنوز هیچ آماری که نشان دهد این طرح موفق بوده، دیده نمی‌شود، چراکه در حال حاضر میانگین نرخ هر مترمربع واحد مسکونی شهر تهران در حال عبور از مرز ۴۵ میلیون تومان است. از سوی دیگر، گرانی مسکن با تاثیر مستقیم خود بر نرخ اجاره‌بها، بسیاری از مستأجران را با چالش‌های زیادی روبه‌رو کرده و شهروندان را مجبور به حاشیه‌نشینی و شهرک‌نشینی کرده است.

عکس: صمت

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

> دولت در کنار افزایش تولید باید سیاست‌های کنترلی را به‌طور مستمر در نظر بگیرد تا دست دلالان و سوداگران از بازار مسکن کوتاه شود و واحدهای مسکونی ساخته شده بدون واسطه به‌دست مردم برسد

چالش‌های دولت از ساخت مسکن

یکی از مشکلاتی که وزارت راه و شهرسازی برای اجرایی کردن پروژه نهضت ملی مسکن با آن دست‌وپنجه نرم می‌کند، تکمیل واحدهای نیمه‌کاره مسکن مهر و طرح «اقدام ملی» است که از دولت نهم آغاز شد و تا اواخر دولت دوازدهم ادامه پیدا کرد.

همچنین عدم‌همکاری بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات بخش مسکن، چالش دیگری است که آهنگ تولید مسکن را در کشور به‌شدت کند کرده است.

فرشید ایلاتی، کارشناس مسکن درباره این موضوع به صمت گفت: اقدامات دولت قبل در بازار مسکن، بسیاری از پیش‌بینی‌ها برای ساماندهی این بازار حیاتی را به چالش کشاند.

به‌طوری‌که بخش بزرگی از پروژه مسکن مهر متوقف و ضربه بزرگی به ساخت‌وساز در کشور وارد شد.

این اقدامات تعداد واحدهای مسکونی ساخته شده در کشور را از ۹۰۰ هزار واحد به زیر ۳۵۰ هزار واحد در سال رساند و در عمل تولید مسکن را تا ۷۰ درصد کاهش داد.

از جهت دیگر در دولت دوازدهم با اقدامات وزارت راه و شهرسازی، پروژه اقدام ملی مسکن مطرح شد. در این طرح مقرر شد ۴۰۰ هزار واحد مسکونی در مدت ۲ سال ساخته شود، اما اجرای این طرح نیز زمان‌بر شد و دولت وقت موفق نشد این طرح را اجرایی کند.

■ میراث تلخ روحانی برای دولت سیزدهم

این کارشناس مسکن درباره علت گرانی مسکن در چند سال گذشته، گفت: سیاست‌های گذشته برای ساماندهی بازار مسکن نتوانست گره کور مشکلات این بخش را باز کند و با کاهش تولید مسکن، تعادل در عرضه و تقاضا در این بازار حیاتی برهم خورد و با تاثیر مستقیمی که این موضوع بر افزایش قیمت‌ها گذاشت، روز به روز خرید خانه برای قشر کم‌درآمد جامعه دشوارتر شد.

وی افزود: در یک سال گذشته، دولت جدید اقدامات مثبتی در راستای ساماندهی بازار مسکن انجام داده و بسیاری از پروژه‌های نیمه‌کاره مسکن مهر و اقدام ملی را بهره‌برداری کرد.

اخیرا هم وزیر راه و شهرسازی از تحویل ۱۰۰ هزار واحد مسکونی طرح اقدام ملی در اواخر شهریور خبر داد که به‌نظر می‌رسد با کمی تاخیر در مهر به بهره‌برداری برسد.

■ کارشکنی بانک‌ها در پرداخت تسهیلات

ایلاتی درباره چالش‌های موجود بر سر راه پروژه نهضت ملی مسکن به صمت گفت: در حال حاضر دولت زیرساخت‌های مناسبی برای اجرایی کردن نهضت ملی مسکن فراهم کرده و در تلاش است در تعامل با بخش‌های گوناگون، زمین موردنیاز برای ساخت‌وساز را هر چه سریع‌تر فراهم کند.

از سوی دیگر، وزیر راه و شهرسازی با تاکید بر اهمیت اجرای قانون جهش تولید مبنی بر اختصاص ۲۰ درصد از منابع بانکی به بخش مسکن، خواستار همکاری بیشتر بانک‌ها در پرداخت روان‌تر تسهیلات مسکن شد.

اما در عمل، بیشتر بانک‌ها از پرداخت این تسهیلات سر باز می‌زنند و دولت را برای تامین بودجه پروژه‌های مسکنی با چالش روبه‌رو می‌کنند. این اتفاق در حالی است که بازپرداخت تسهیلات مسکن نسبت به بخش‌های دیگر مطمئن‌تر بوده و بانک‌ها از این بابت با مشکل روبه‌رو نمی‌شوند.

ایلاتی درباره علت اصلی عدم‌تمایل بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات بخش مسکن خاطرنشان کرد: بانک‌ها معمولا با بخشی از معوقات مالی روبه‌رو هستند که ترجیح می‌دهند منابع مالی خود را به آنها اختصاص دهند.

از سوی دیگر، بانک‌ها ترجیح می‌دهند تسهیلات کلان خود را طبق قراردادهای درون‌سازمانی به اشخاص و سازمان‌های گوناگون پرداخت کنند.

ازاین‌رو پرداخت تسهیلات مسکن از نظر بانک‌ها، اقدامی زمان‌بر بوده و این موضوع را سیاستی تحمیلی از سوی دولت می‌داند. این چالش باید با نظارت مستمردولت پیگیری شود و ضرورت دارد مجلس شورای اسلامی به آن ورود کند و کارشکنی‌هایی که از سوی بانک‌ها در حال رخ دادن است، هر چه سریع‌تر متوقف شود تا زمانی که برای تولید مسکن هدر شده، جبران شود.

وی در ادامه بیان کرد: عملکرد بانک‌ها در حوزه مسکن بسیار ناچیز بوده و نزدیک به صفر است و فقط در بین بانک‌ها و موسسات مالی، بانک مسکن به وظایف خود در قبال پرداخت تسهیلات مسکنی مثبت عمل کرده است.

این اتفاق در حالی رخ می‌دهد که بانک مسکن جدا از پروژه نهضت ملی مسکن، مسئول پرداخت تسهیلات به بخش‌های تحت قرار داد خود نیز بوده و ممکن است در آینده با کسری بودجه مواجه شود.

از سوی دیگر، بیشتر بانک‌ها تسهیلات مسکن را به شرکت‌های زیرمجموعه تحت قرارداد خود اختصاص می‌دهند و تسهیلاتی که برای ساخت‌وساز واحدهای اداری و تجاری در شهرهای گوناگون در نظر می‌گیرند، به اشتباه جزو تسهیلات مسکن محاسبه می‌شود.

ازاین‌رو باید توجه کرد که این واحدها خارج از چارچوب ساخت واحد مسکونی قرار دارند و نباید با آمار تسهیلات بخش مسکن در نظر گرفته شوند.

■ آمارهای ضدونقیض در بازار مسکن

ایلاتی خاطرنشان کرد: یکی از بزرگ‌ترین ضعف‌های دولت برای پیشبرد طرح نهضت ملی مسکن در کشور، بحث اطلاع‌رسانی دقیق است، چراکه با گذشت یک سال از مطرح‌شدن این پروژه عظیم از سوی دولت سیزدهم، هنوز به‌طور شفاف مشخص نیست که این واحدهای مسکونی در کدام مناطق ساخته می‌شوند.

همچنین تفاوت در آمارهای منتشر شده از سوی وزارت راه و شهرسازی و بانک مرکزی، تحقق این هدف مهم را با اماواگرهای متفاوتی روبه‌رو کرده است.

این کارشناس مسکن در پایان گفت: اگر دولت بتواند تمام چالش‌های پیش‌روی ساخت مسکن را کنار بزند و طرح نهضت ملی مسکن را اجرایی کند، تعادل چشمگیری در عرضه و تقاضای بازار مسکن به‌وجود می‌آید و تا حد زیادی قیمت‌ها کنترل می‌شود، اما نکته‌ای که وجود این است که دولت در کنار افزایش تولید باید سیاست‌های کنترلی را به‌طور مستمر در نظر بگیرد تا دست دلالان و سوداگران از بازار مسکن کوتاه شود و واحدهای مسکونی ساخته شده بدون واسطه به‌دست مردم برسد.

> بانک‌ها، پرداخت تسهیلات مسکن را اقدامی زمان‌بر و سیاستی تحمیلی از سوی دولت می‌دانند

توقف ۸ساله ساخت‌وساز

میثم مهرپور، کارشناس مسکن به صمت گفت: دولت سیزدهم از ابتدای کار خود، شعار ساخت سالی یک میلیون واحد مسکونی را در راستای افزایش عرضه مسکن به مردم وعده داد. پس از وقفه ۸ ساله‌ای که در تولید مسکن در کشور رخ داد، جای خالی چنین پروژه‌ای به‌شدت احساس می‌شد، چراکه در چند سال گذشته شاهد شکاف عمیق بین عرضه و تقاضا در بازار مسکن بوده‌ایم. از سویی با توجه به شرایط کشور، رونق بازار مسکن می‌تواند دستاوردهای اقتصادی مثبتی را برای کشور به ارمغان بیاورد و مسیر توسعه را برای اجرایی شدن اهداف کلان هموار کند.

وی در ادامه گفت: اقدامات دولت سیزدهم در راستای ساماندهی بازار مسکن سروصدای زیادی به پا کرد، اما شرایط حاکم بر اقتصاد کشور اجرایی شدن این پروژه‌ها را به چالش کشانده است.

■ ساخت مسکن ارزان عملی نیست

مهرپور بیان کرد: دولت با هدف ساخت مسکن ارزان‌قیمت، طرح نهضت ملی مسکن را مطرح کرد که براساس آن تصمیم گرفت با قرار دادن زمین رایگان در اختیار سازندگان، اقدام به ساخت سالی یک میلیون واحد مسکونی در کشور کند. موضوعی که تاکنون آن‌طور که باید اجرایی نشد و در نهایت طرح موفقی به‌نظر نمی‌رسد، چراکه حتی اگر این واحدها با زمین رایگان هم ساخته شود، باز هم هزینه‌های ساخت‌وساز به‌مراتب بالاتر از برآوردهای دولت می‌شود و عملا ساخت مسکن ارزان نرخ زیر سوال می‌رود.

وی افزود: با نگاهی به گذشته مشاهده می‌کنیم که پروژه‌های مسکن با حداقل آورده متقاضیان تحویل داده می‌شد.

ازاین‌رو تکرار چنین پروژه‌هایی برای ساماندهی بازار مسکن و برقراری تعادل بین عرضه و تقاضا منطقی به‌نظر نمی‌رسد و شرایط اقتصادی کنونی جوابگوی چنین پروژه‌هایی قطعا نخواهد بود.

■ با سوداگری و دلالی برخورد شود

مهرپور خاطرنشان کرد: سیاست‌های دولت برای خانه‌دار کردن مردم باید شکل جدیدی به خود بگیرد و بازار مسکن از حالت سرمایه‌ای به سمت کالای مصرفی سوق داده شود.

همچنین با نظارت مستمر و برنامه‌ریزی دقیق دست سوداگران و دلالان از این بازار کوتاه شود تا این موضوعات نتواند بر آتش تورم بخش مسکن دامن بزند. با این اقدامات، قیمت‌ها کاهشی شده و بازار مسکن به ماهیت اصلی خود برمی‌گردد. اگر این اتفاقات رخ دهد و تسهیلات بخش مسکن افزایش یابد، قدرت خرید افراد تا حد زیادی بالا می‌رود و کمک بزرگی به بازار می‌کند.

وی در پایان گفت: مسکن بخشی از اقتصاد است و تا وقتی که بسترهای اقتصادی کشور اصلاح نشود بازار مسکن نمی‌تواند در مسیر درستی قرار بگیرد و در کوتاه‌مدت ساماندهی شود. دولت باید با نظارت مستمر و همکاری با بخش خصوص و انبوه‌سازان سرعت تولید بخش مسکن را افزایش دهد تا وقفه ۸ ساله‌ای که در دولت قبل به وجود آمده، هرچه سریع‌تر جبران شود.

سخن پایانی

تولید مسکن اتفاقی است که می‌تواند با افزایش تعداد واحدهای مسکونی، تعادل نسبی در بازار ایجاد کند. این موضوع در نهایت منجر به کاهش قیمت‌ها و ثبات نسبی در بازار پر تلاطم مسکن می‌شود. این موضوع مهم تنها در صورتی اجرایی می‌شود که تمام نهادها و سازمان‌های خصوصی و دولتی با وزارت راه و شهرسازی تعامل سازنده داشته باشند تا سرعت ساخت‌وساز هر چه سریع‌تر افزایش یابد. دولت باید با مدیریت منابع و توجه به زیرساخت‌های کشور تلاش کند تا واحدهایی بسازد که از لحاظ استاندارد و مشتری‌مداری حرفی برای گفتن داشته باشد و تجربه تلخ ساخت مسکن در کشور تکرار نشود.

گزارش خبری

آزادسازی زمین نهادها برای ساخت مسکن

وزیر راه و شهرسازی بارها نسبت به تامین زمین موردنیاز برای ساخت مسکن خبر داده و اجرای پروژه مسکن ملی را طرحی فراقوه‌ای خوانده است. به گفته رستم قاسمی، زمین موردنیاز برای ساخت ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار واحد مسکونی تا پایان شهریور تامین خواهد شد. برهمین اساس، آزادسازی زمین نهادها برای ساخت مسکن در دستور کار قرار گرفت و رئیس‌جمهوری برای اجرای آن دستور اکید داد. هرچند با وجود قانون جهش تولید و تاکید بر عودت اراضی مازاد به دولت و وزارت راه و شهرسازی، برخی نهادها تاکنون در این زمینه اقدامی انجام نداده‌اند.

با این همه، به گفته رئیس سازمان ملی زمین و مسکن، پس از دستور رئیس‌جمهوری درباره عودت زمین‌های دولتی به وزارت راه و شهرسازی، ۸۰۰ هکتار زمین آزاد شد و به طرح نهضت ملی پیوست. به گزارش ایرنا، علیرضا فخاری در نشست خبری اظهار کرد: سازمان ملی زمین و مسکن در راستای تعهد خود، حدود ۷ هزار هکتار اراضی دولتی را شناسایی کرده که تا تیر امسال، فقط ۵۰۰ هکتار آن عودت داده شده است.

فخاری توضیح داد: برخی وزارتخانه‌ها مانند وزارت علوم در بخش دانشگاهی، وزارت جهاد کشاورزی و وزارت نفت، بیشترین تعداد اراضی را در اختیار دارند و بیشترین عودت زمین نیز از طریق وزارت جهاد بوده است و وزارت نفت و وزارت علوم هم تلاش دارند بخشی از اراضی خود را به حوزه مسکن اختصاص دهند. وی با اشاره به اینکه هنوز از وزارت نفت زمینی به نهضت ملی اختصاص نیافته، گفت: وزارت نفت برای تحویل زمین‌ها، فاقد برنامه نیست، اما نوع زمین‌های در اختیار ایجاب می‌کند که این زمین‌ها را تجدید شناسایی و سپس عرضه کنند.

وی گفت: ۳۵ هزار هکتار زمین هم در مسیر شناسایی قرار دارد که در صورت انتقال قطعی، زمین برای ساخت نهضت ملی به‌طور کامل تامین خواهد شد و برای ساخت ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار واحد مسکن شهری تامین زمین قطعی می‌شود.

■ شناسایی اراضی احتکار شده نهادها

در همین حال، سرپرست معاونت املاک و حقوقی سازمان ملی زمین و مسکن، گفت: برای شناسایی اراضی که تاکنون به ما اعلام نشده در نامه‌ای به رئیس‌جمهوری درخواست کردیم از طریق اداره کل اموال دولتی یا سامانه سادای وزارت امور اقتصادی و دارایی بتوانیم این اراضی را شناسایی و به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور معرفی کنیم. به گزارش سازمان ملی زمین و مسکن، تقی رضایی گفت: در برخی استان‌ها مانند کردستان یا استان‌های شمالی کشور، به‌دلیل وضعیت توپوگرافی منطقه و نوع زمین‌ها، باید از سیاست‌های دیگری مانند شهرک‌سازی استفاده کنیم. وی در توضیح این سیاست برای تامین زمین‌های طرح نهضت ملی مسکن، ادامه داد: در چنین شهرهایی باید مکان‌هایی را خارج از محدوده و حریم شهرها پیش‌بینی کنیم تا موضوع تامین زمین در این شهرها به‌طور کامل به پایان برسد. رضایی درباره تاریخ تحویل پروژه‌های طرح نهضت ملی، گفت: قراردادهای این پروژه‌ها در استان‌ها دو ساله است و پس از گذشت دو سال از آغاز عملیات اجرایی، واحدها به متقاضیان تحویل داده خواهد شد. وی درباره همکاری نهادها با سازمان ملی زمین و مسکن برای انتقال زمین‌های مازاد، تاکید کرد: وزارت جهاد کشاورزی براساس ماده ۹ قانون جهش تولید مسکن، بیشترین همکاری را در زمینه معرفی اراضی ملی واقع در حریم و محدوده شهرها به سازمان ملی زمین و مسکن داشته است. رضایی در زمینه معرفی زمین‌های مازاد به استناد ماده ۱۰ قانون جهش تولید مسکن، گفت: درباره سایر نهادهای اجرایی تاکنون معرفی زمین‌های مازاد به سازمان چندان مطلوب پیش نرفته، اما با توجه به رویکرد و سیاست‌های دولت در تامین مسکن برای قشرهای گوناگون امیدواریم این همکاری به‌زودی به نتیجه برسد. سرپرست معاونت املاک و حقوقی سازمان ملی زمین و مسکن درباره شناسایی زمین‌های مازاد نهادها اظهار کرد: بضاعت داخلی ما برای شناسایی این اراضی تحقیقات و بازدیدهای میدانی و همچنین عکس‌های هوایی است که با همین روش‌ها تاکنون توانسته‌ایم حدود ۶ هزار و ۶۰۰ هکتار زمین‌های داخل محدوده شهرها را شناسایی کنیم. رضایی با اشاره به اینکه دستور رئیس‌جمهوری درباره انتقال زمین‌های مازاد به طرح نهضت ملی مسکن فصل‌الخطاب عمل نهادهای دولتی است، اضافه کرد: برای شناسایی مابقی اراضی که تاکنون به ما اعلام نشده در نامه‌ای به رئیس‌جمهوری درخواست کرده‌ایم که از طریق اداره کل اموال دولتی یا سامانه سادای وزارت امور اقتصادی و دارایی بتوانیم به اطلاعات این اراضی دسترسی داشته باشیم و این اراضی را شناسایی و به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور معرفی کنیم.

سه‌شنبه
۱۵ شهریور ۱۴۰۱- ۹ صفر ۱۴۴۴ - ۶ سپتامبر ۲۰۲۲- شماره ۲۱۴۴-پیاپی ۳۴۶۲

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

بین‌الملل

سریع‌ترین رشد اقتصادی جهان در ۲۰۲۲

عربستان سعودی با رشد ۷.۵ درصدی تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۲ به سریع‌ترین اقتصاد جهان تبدیل می‌شود.

به گزارش ایسنا به نقل از عرب‌نیوز، عربستان سعودی در سال ۲۰۲۲ با پیشی گرفتن از غول‌های آسیایی مانند چین، هند و سایر اقتصادهای در حال مبارزه در اروپای غربی و امریکای شمالی، در آستانه تبدیل شدن به سریع‌ترین اقتصاد در حال رشد است.

گزارش منتشرشده در Economist Intelligence حاکی از این است که انتظار می‌رود تولید ناخالص داخلی عربستان در سال جاری به ۷.۵ درصد برسد که سریع‌ترین نرخ رشد آن از سال ۲۰۱۱ است.

در این گزارش آمده است: رشد اقتصادی عربستان عمدتا ناشی از افزایش نرخ انرژی، افزایش تولید نفت و گاز، سرمایه‌گذاری در مقیاس بزرگ در بخش‌های انرژی و غیرانرژی و اجرای موفقیت‌آمیز برنامه گسترده واکسیناسیون کووید-۱۹ است.

در ادامه این بیانیه آمده است: رشد تولید ناخالص داخلی عربستان سعودی در سال ۲۰۲۳ نزدیک ۵ درصد خواهد بود؛ قبل از اینکه بین سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۶ به رشد قابل‌قبولی در حدود ۳ درصد کاهش یابد.

تراز حساب جاری عربستان سعودی در سال ۲۰۲۲ احتمالا شاهد مازاد حدود ۱۶۳ میلیارد دلاری خواهد بود که نسبت به ۴۴ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۱ افزایش یافته است.

از آنجایی که بانک مرکزی عربستان به تشدید سیاست‌های پولی مطابق با فدرال‌رزرو امریکا ادامه می‌دهد، انتظار می‌رود تورم نرخ مصرف‌کننده در سال ۲۰۲۲ به‌طور متوسط حدود ۲.۵ درصد باشد و در سال ۲۰۲۳ بیشتر کاهش یابد.

اصلاحات نظارتی کنونی که در عربستان در حال انجام است، باعث بهبود فضای کسب‌وکار و روند جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌شود. این اصلاحات همچنین مشارکت بخش خصوصی در اقتصاد را در کنار حمایت از بازار کار تقویت می‌کند.

اصلاحات حوزه کسب‌وکار، راه‌اندازی کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی در اقتصاد را آسان‌تر کرده که هر دو اینها برای برنامه‌های توسعه بلندمدت عربستان تحت استراتژی چشم‌انداز ۲۰۳۰ اساسی هستند. چشم‌انداز اقتصادی عربستان سعودی امیدوارکننده است؛ مشروط بر اینکه روند اصلاحات در مسیر خود باقی بماند و تزریق منابع مالی به پروژه‌های استراتژیک عربستان ادامه یابد. در ماه اوت، صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرد انتظار می‌رود تولید ناخالص داخلی عربستان سعودی در سال ۲۰۲۲ به میزان ۷.۶ درصد افزایش یابد.

براساس گزارش این صندوق، نرخ تورم عربستان در سال ۲۰۲۲ به ۲.۸ درصد خواهد رسید.

صندوق بین‌المللی پول در بیانیه‌ای اعلام کرد: نقدینگی و حمایت مالی، شتاب اصلاحات تحت چشم‌انداز ۲۰۳۰ و قیمت‌های بالای نفت و تولید به رشد قوی اقتصاد، مهار تورم و بخش مالی انعطاف‌پذیر کمک کرد و انتظار می‌رود افزایش نرخ بهره تاثیر محدودی بر اقتصاد عربستان داشته باشد.

خبر روز

اتصال سامانه بلیت‌فروشی به سامانه سماح

رئیس سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای گفت: با اتصال سامانه بلیت‌فروشی اتوبوس اربعین به سامانه سماح، ۵۰ درصد از ظرفیت شرکت‌ها، به‌صورت اینترنتی فروخته می‌شود.

به گزارش صداوسیما، ۵۰ درصدی بلیت اتوبوس‌های اربعین، به‌صورت اینترنتی عرضه می‌شود.

رئیس سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای ضمن عذرخواهی از زائران اربعین برای کمبود بلیت اینترنتی اتوبوس در این روزها از زائران خواست برای برگشت مرز ورودی خود را به سامانه ۲۰۰۰۱۴۱ پیامک کنند تا برای بازگشت آنها بهتر برنامه‌ریزی شود.

نرخ پروازها سر به فلک کشید

کاسبی ایرلاین‌ها با اربعین

اجرا نشدن همه قوانین شرکت‌های هواپیمایی در فصول مختلف سال، فرسودگی ناوگان هوایی و وقوع تاخیر در انجام پروازهای مختلف همواره باعث نارضایتی مردم از عملکرد این شرکت‌ها شده است. اکنون که به ایام اربعین نزدیک می‌شویم و حضور مسافران از سراسر کشور و حتی اتباع خارجی برای اعزام به کربلا و شرکت در راهپیمایی عظیم اربعین حسینی افزایش یافته، مردم برای خرید بلیت هواپیما در مسیر ورود به خوزستان دچار مشکل شده‌اند.

نماینده مردم اهواز در مجلس اظهار کرد: باوجود پیگیری‌هایی که از ۲ ماه گذشته داشتیم، هنوز وضعیت فروش بلیت‌های هواپیمایی اصلاح نشد؛ همچنین از ۲ ماه قبل که عنوان شده فروش بلیت برای اتباع خارجی به‌صورت ارزی انجام می‌شود، دو نوع آسیب وارد شد؛ نخستین آسیب آن است که صنعت گردشگری بعد از ۲ سال رکود به‌دلیل شیوع بیماری کرونا با این کار آسیب می‌دید و گردشگری کشور با تهدید روبه‌رو می‌شد؛ دوم اینکه برای استان‌هایی مثل خوزستان که با مرکز کشور و شهرهای گردشگری و زیارتی فاصله زیادی دارد و سفر با اتوبوس یا خودرو شخصی خطرناک و از نظر زمانی به‌صرفه نیست، وضعیت بدی را پیش آورد. سید کریم حسینی تصریح کرد: رفت‌وآمد بیماران و خانواده‌های آنها برای ادامه درمان به مرکز کشور دچار مشکل جدی شد و مردم به زحمت بلیت تهیه کردند؛ حتی ارائه بلیت در سامانه‌ها با مشکل مواجه شده است.

■ همه با مشکل تهیه بلیت مواجهند

نماینده مردم اهواز در مجلس بیان کرد: از ۲ ماه قبل در مجلس به وزیر راه و شهرسازی تذکر دادیم و از طریق مسئولان مربوطه هم پیگیری کردیم و اعلام شد طرح فروش بلیت به‌صورت ارزی لغو شده و باید کاهش قیمت‌ها لحاظ شود، اما باز هم ما با مشکل تهیه بلیت مواجهیم.

وی عنوان کرد: این آسیب برای خوزستان جدی‌تر است، چون آنهایی که دچار فشار اقتصادی شده و در تهیه بلیت با مشکل مواجه می‌شوند، مردم عادی هستند که برای درمان یا سفری که سالی یک بار به مشهد مقدس و سایر اماکن گردشگری انجام می‌دهند با مشکل مواجهند. نماینده مردم اهواز در مجلس تاکید کرد: وزارت راه باید به‌طور شفاف و صریح اعلام کند که ساماندهی فروش و عرضه بلیت را پیگیری کرده و در این زمینه مسئولیت خود را به نحو احسن انجام دهد.

■ انجام روزانه ۳۰ تا ۳۵ پرواز ورودی و خروجی

مدیرکل فرودگاه‌های خوزستان عنوان کرد: باتوجه به اینکه ۲ مرز چزابه و شلمچه در خوزستان برای پیاده‌روی اربعین حسینی فعال هستند، استقبال عمومی برای سفر هوایی عتبات در مسیر پروازی اهواز به نجف خیلی بالا نیست. سید مهدی بزاز ادامه می‌دهد: برای سهولت در تردد مسافران و زائران حسینی، پروازهای ورودی و خروجی فرودگاه‌های اهواز و آبادان (برای تهران و مشهد) به میزان ۱۵ درصد افزایش یافته است.

وی با اشاره به اینکه یک شرکت هواپیمایی یک هواپیمای ۷۳۷ جدید را وارد خط پروازی کرده، تصریح کرد: این اقدام باعث کاهش چشمگیر بار ترافیک شده است.

مدیرکل فرودگاه‌های خوزستان خبر داد: در فرودگاه اهواز به‌صورت استاندارد روزانه ۳۰ تا ۳۵ پرواز ورودی و خروجی انجام می‌شود و به بیشتر مراکز استان‌ها از جمله تهران و مشهد پرواز داریم.

رزاز خبر داد: فرودگاه اهواز از نظر تعداد پرواز چهارمین فرودگاه کشور است که به اقصی نقاط ایران از جمله تبریز، شیراز، اصفهان، بندرعباس، مشهد، زاهدان و کیش پرواز دارد.

وی در واکنش به نبود بلیت برای مسیر تهران به اهواز یا تهران به آبادان تا تاریخ ۲۴ شهریور گفت: خوزستان یک استان مرزی و صنعتی است و زائران حسینی، مسافران معمولی، تاجران، مدیران و کارشناسان از مجموعه‌های بزرگ صنعتی، نفتی و پتروشیمی به این استان تردد دارند؛ بنابراین دور از انتظار نیست که صندلی‌های پرواز در این خط به فروش رسیده باشد. البته تمام تلاش خود را برای افزایش بیشتر پروازها به کار می‌گیریم.

■ ۶۰ درصد ناوگان هوایی کشور ضعیف است

رئیس انجمن صنفی آژانس‌های مسافرتی خوزستان با اشاره به ضعیف بودن ناوگان هوایی کشور بیان کرد: در کشوری با ۸۵ میلیون نفر جمعیت فقط ۲۵۰ هواپیما وجود دارد که حدود ۶۰ درصد آنها زمین‌گیر هستند و به‌دلایل مختلف از جمله کمبود قطعات یدکی و خرابی موتور فعال نیستند. وحید خادمی ادامه داد: در حال حاضر حدود ۸۰ تا ۹۰ هواپیما در کشور فعال هستند که به‌صورت میانگین به ازای هر یک میلیون نفر یک هواپیما وجود دارد، در حالی که کشور نیازمند حداقل ۴۰۰ هواپیمای فعال است. وی با اشاره به اینکه باتوجه به تحریم‌های تحمیل‌شده به کشور پاسخگو نبودن ناوگان هواپیمایی طبیعی است، انتقاد کرد: هجوم عراقی‌ها به کشور با هدف مسافرت باعث شده با کمبود بلیت مواجه شویم. یک شرکت هواپیمایی خوزستانی روزانه ۱۵ پرواز در مسیر رفت و ۱۵ پرواز در مسیر برگشت دارد، اما باز هم جوابگوی نیاز نیست. رئیس انجمن صنفی آژانس‌های مسافرتی خوزستان با اشاره به اینکه فقط به ۲ تا ۳ هواپیما برای مسافران عراقی نیاز است، اضافه کرد: عراقی‌ها از ظرفیت خوزستان استفاده می‌کنند و به دیگر مسافران مجال نمی‌دهند. در حقیقت ما جور عراق را هم می‌کشیم.

خادمی در پاسخ به این پرسش که شرکت‌های هواپیمایی از عمد تعدادی بلیت را نگه می‌دارند، با اشاره به افزایش ورود زائران حسینی به خوزستان برای تشرف به کربلا و نجف گفت: اصلا شرکت‌های هواپیمایی بلیت پرواز را نگه نمی‌دارند، چون از نظر مالی به ضرر آنهاست. تاکید می‌کنم تمامی بلیت‌ها تا ۲۴ شهریور به فروش رفته و مردم آنها را به‌صورت سیستمی خریداری کرده‌اند. وی با اشاره اینکه حتی برای خرید بلیت خود در تاریخ ۲۱ شهریور به مشکل برخورده، چون همه بلیت‌ها سیستمی به فروش رفته اظهار کرد: ناوگان هوایی فعلی کفاف جمعیت را نمی‌دهد.

■ گشتی در بازار

در مسیر تهران به اهواز یا تهران به آبادان تا ۲۴ شهریور امسال همه بلیت‌ها به فروش رفته و رئیس اتحادیه آژانس‌های هواپیمایی خوزستان نیز بسته شدن عمدی سیستم فروش بلیت ازسوی آژانس‌های مسافرتی و شرکت‌های هواپیمایی را رد و این کار را دارای ضرر و زیان مالی برای آنها عنوان می‌کند؛ این در حالی است که برخی شهروندان اهوازی معتقدند از ماه‌ها قبل برای ۲ هفته آینده، سیستم فروش بلیت هواپیما قفل شده و آنها بلیت ۹۰۰ هزار تومانی را با نرخ یک میلیون و ۹۰۰ هزار تومان از دفاتر شرکت‌ها خریداری می‌کنند. گندم طاهر یکی از شهروندان اهوازی در گفت‌وگو با مهر بیان کرد: چند ماه قبل بلیت پرواز اهواز به مشهد را با نرخ یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان خریداری کردم و پرواز به‌دلیل بیماری یکی از مسافران در اصفهان متوقف شد و بعد هم به‌دلیل نقص فنی با تاخیر بیش از ۱۴ ساعت، اصفهان را به مقصد مشهد ترک کرد. طبق قوانین شرکت‌های هواپیمایی در این مدت باید اسکان و پذیرایی رایگان انجام می‌شد، اما نه‌تنها این کار انجام نشده، بلکه چراغ‌های سالن فرودگاه نیز خاموش شد.

امیر جولایی یکی دیگر از شهروندان اهوازی اظهار کرد: برای یکی از نزدیکان قصد خرید بلیت مسیر تهران به اهواز را داشتیم که سامانه بسته بود، اما از طریق یکی از شرکت‌های هواپیمایی بلیت را با ۲ برابر نرخ یعنی یک میلیون و ۹۰۰ هزار تومان خریداری کردیم.

او ادامه داد: در چند ماه اخیر برای مسیر پروازی تهران به جنوب بیشتر بلیت تا ۲ هفته آینده طبق اعلام سامانه به فروش رفته، اما همان بلیت‌ها با نرخ ۲ برابر در بازار آزاد به فروش می‌رسد. این شهروند اهوازی عنوان کرد: با مدیران تعزیرات هم صحبت کردیم و وعده پیگیری دادند. همه منتظر پیگیری و برخورد اصولی هستیم تا دیگر شاهد سوءاستفاده شرکت‌های هواپیمایی از وضعیت موجود نباشیم.

سخن پایانی

همان‌طور که از گفت‌وگوی برخی شهروندان مشهود است، نارضایتی از عملکرد شرکت‌های هواپیمایی باید بیشتر زیر ذره‌بین نهادهای نظارتی قرار بگیرد تا از این بی‌نظمی سوءاستفاده نشود.

همچنین پیشنهاد می‌شود سازمان هواپیمایی کشوری نرخ بلیت‌های هر مسیر پروازی را تعیین کند تا شناور بودن قیمت‌ها بیش از این به ضرر شهروندان تمام نشود.

دریچه

روزنامه‌نگاری حرفه‌ای، راه مقابله با فساد

امید چهانشاهی: هر چند وقت یک بار خبری از افشای فسادی، آن هم چندهزار میلیارد تومانی منتشر می‌شود و مردم را دلگیر و دل‌ها را دور می‌سازد. مردم رنجور از فشارهای معیشتی، رنجیده‌خاطر می‌شوند و چه مخاطراتی که در این رنجش نهفته نیست. فساد که زیاد می‌شود، مراجع دولتی را از اعتبار می‌اندازد، اعتماد را از بین می‌برد و دیگر سخن به سختی باور می‌شود.

به گزارش عصر ایران، فساد یا تخلف اخیر ۹۲ هزار میلیارد تومانی که به‌واسطه اطلاع‌رسانی ناشیانه یک عده آدم نابلد حالا گاهی در محافل مردمی از آن به اشتباه از دزدی ۹۲ هزار میلیاردی یاد می‌شود، تنها یک نمونه گل‌درشت است.

تیرماه همین امسال قاضی‌زاده هاشمی، رئیس بنیاد شهید، گفت: «فقط یکی از شرکت‌ها حدود ۵ هزار میلیارد تومان اختلاس انجام داده است... و این فقط یک نمونه از بانک دی بود.

حالا همین مسائل در مجموعه کوثر یا در مجموعه صندوق ذخیره شاهد و جاهای مختلفی که اخبارش هرازگاهی به گوش می‌رسد هم تا حدی وجود دارد.»

از مثال‌های بیشتر پرهیز می‌کنم چون قصدم برجسته کردن سیاهی‌ها نیست، اما اول باید قبول کنیم فساد اداری و اقتصادی یکی از واقعیت‌های تلخ امروز ماست.

حتی آنها که می‌خواهند به‌نام دفاع از نظام با بزرگ‌نمایی آن مقابله کنند، هرگز نمی‌توانند آن را کوچک بشمارند. مثل مهدی فضائلی، عضو دفتر حفظ و نشر آثار مقام معظم رهبری که اخیرا گفته بود: «فساد در سیستم داریم. فرآیند فسادزا در برخی سیستم‌ها داریم.

فساد شبکه‌ای داریم؛ اما فساد سیستمی نداریم.» اعتراف به فساد در سیستم واقعیتی است که باید آن را پذیرفت و چاره جست.

عجیب آنکه همیشه بیشترین تاکیدات هم برای مبارزه با فساد ازسوی عالی‌ترین مقامات کشور مطرح شده است.

به‌عنوان مثال در آذر ۱۳۹۳ رئیس‌جمهوری وقت، روحانی در همایش ملی ارتقای سلامت اداری و مبارزه با فساد تاکید کرد: «با مفسد باید در هر جایگاه و مقامی بدون‌ملاحظه برخورد شود». او تصریح کرد: «برای موفقیت در اصلاح امور و مبارزه با فساد باید همه مسئولان، قوای سه‌گانه و مردم به صحنه آمده و دست به‌دست هم دهند تا فساد در جامعه ریشه‌کن شود... رهبر معظم انقلاب در ذیل نامه همین سمینار خواستار تصمیمی قاطع، عملی و بدون‌ملاحظه برای مبارزه با فساد شدند و این موضوع امروز مطالبه و خواست عمومی مردم است.»

مخبر، معاون اول رئیسی هم در نخستین جلسه ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی در دی سال گذشته گفت: «شفافیت از مهم‌ترین راهکارهای مبارزه با فساد است.»

شهریور سال گذشته، خود رئیس‌جمهوری اصول دوازده‌گانه «نقشه ملی پیشگیری و مقابله با فساد اداری و اقتصادی» در دولت سیزدهم را به اعضای دولت و دستگاه‌های اداری و اجرایی ابلاغ کرد. در آن جلسه رئیس‌جمهوری یکی از اولویت‌های دولت سیزدهم را شناسایی بسترهای فسادزا و اصلاح و مبارزه با فساد عنوان کرد.

نخستین اصل از این اصول دوازده‌گانه نقشه ملی مقابله با فساد، شفاف‌سازی است که در آن تصریح شد: «تولید و ارائه اطلاعات؛ صحیح، دقیق، به‌موقع و مرتبط با مراجع ذی‌صلاح و مردم».

یکی دیگر از این اصول، «فرهنگ‌سازی و نظارت همگانی» است و ذیل آن آمده است: «نهادینه کردن فسادستیزی، رشد فرهنگ پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری، بهره‌گیری از ظرفیت رسانه‌ها در مبارزه با فساد و جلوگیری از عملیات روانی مخرب در جامعه و تقویت حساسیت عمومی با به مشارکت طلبیدن مردم و توسعه زیرساخت‌های حمایتی از افشاکنندگان فساد و فراهم کردن زمینه‌های نظارت همگانی».

این موارد جدی و اساسی که اگر حقیقتا عزمی برای مبارزه با فساد باشد، توجه و عملی ساختن آنها است، اگر کار رسانه‌ها نیست پس کار کدام نهاد است؟ رسانه‌ها هستند که باید فرهنگ‌سازی کنند، بر عملکرد مسئولان و سازمان‌های دولتی نظارت کنند و فسادهای فرصت‌طلبان را افشا سازند. اصلا به خاطر همین نقش و رسالت است که ادموند برک، فیلسوف سیاسی، رسانه‌ها را رکن چهارم دموکراسی خواند.

فرهاد دژپسند، وزیر وقت امور اقتصادی و دارایی، آذر ۱۳۹۸ اعلام کرد: «هر کس فسادی را در این وزارتخانه افشا کند که منتهی به صدور حکم علیه فاسد شود، جایزه دریافت می‌کند.» در حالی که نیاز به دعوت عمومی نیست؛ کار رسانه‌ها همین است. سیستم ثبت و سامانه سوت‌زنی لازم نیست؛ کار رسانه‌ها همین است که فساد را افشا کنند؛ اگر قوانین حامی روزنامه‌نگاران برای نظارت و شفاف‌سازی وجود داشته باشد و اجرا شود.

نمی‌توان برای ضرورت مبارزه با فساد شدیدترین تعابیر را به‌کار برد و شفاف‌سازی را شعار کرد اما از حقوق روزنامه‌نگاران برای پرسشگری و زمینه‌های فعالیت حرفه‌ای رسانه‌ها برای افشاگری و شفاف‌سازی سخن به میان نیاورد. لازمه مبارزه با فساد قدرت پرسشگری روزنامه‌نگاران است.

اگر نهادهای دولتی رسما و عملا حق پرسشگری و مطالبه‌گری روزنامه‌نگاران را به رسمیت نشناسند و به آن تن ندهند، مبارزه با فساد قطعا سطحی و تصنعی است.

البته رسانه‌ها هم از خطا بری نیستند، اما به تجربه ثابت شده وجود یک نهاد صنفی که هم حامی حقوق روزنامه‌نگاران و هم یکی از ناظران بر عملکرد رسانه‌ها باشد، می‌تواند به پویایی رسانه‌های دارای استقلال حرفه‌ای کمک کند. نهاد صنفی روزنامه‌نگاران خود یکی از زمینه‌های لازم برای مبارزه واقعی با فساد است.

رسانه‌های حرفه‌ای و روزنامه‌نگاران قدرتمند و پرسشگر به اندازه مبارزه با فساد اهمیت دارند. در اهمیت مبارزه با فساد هیچ کس صریح‌تر از احمد توکلی سخن نگفت.

او در سال ۱۳۹۵ در برنامه تلویزیونی دست‌خط گفت: «فساد تهدید نمی‌کند، بلکه در حال خراب کردن اوضاع است. تهدید مربوط به زمانی می‌شود که اتفاقی رخ نداده باشد.

بله من این را عرض می‌کنم؛ من سال ۴۶ فعالیت سیاسی را شروع کردم و تاکنون که در خدمت شما هستم با این تجربه به آینده می‌نگرم و عقیده‌ام بر این است که جمهوری اسلامی را تا چشم کار می‌کند و افق را می‌بیند کودتا نمی‌اندازد و با ترکیب سیاسی اجتماعی که دارد معلوم نیست که کودتا شود. تجاوز نظامی هم آن را برنمی‌اندازد، چون مردم ایران نشان داده‌اند وقتی پای بیگانه به میان می‌آید متحد می‌شوند.

انقلاب مخملی هم نتیجه‌ای نمی‌دهد؛ اما اگر با فساد مبارزه نکنیم حتما این مسئله جمهوری اسلامی را ساقط می‌سازد». این سخنان که بازتاب بسیاری یافت، به‌روشنی نشان می‌دهد چقدر روزنامه‌نگاری حرفه‌ای مهم است.